

د افغانستان بانک

بولن اقتصادی و احصائیوی

ریج دوم سال ۲۰۱۹ (۲۱ مارچ ۲۰۱۹) ای ۲۰ جون ۲۰۱۹ (۲۰۱۹)
بولن اقتصادی و احصائیوی د افغانستان بانک

د افغانستان بانک

بولن اقتصادي و احصائيوي

دیجی دوم سال ۲۰۱۹ (۲۱ مارچ ۲۰۱۹) کې ۲۰ جون ۲۰۱۹ (۲۰۱۹) تا ۱۱ (۲۰۱۹) مارچ ۲۰۱۹ کې بولن اقتصادي و احصائيوي د افغانستان بانکي.

آمریت عمومی سیاست پولی

ابن سینا وات

کابل - افغانستان

شماره تماس: +۹۳-۲۰ ۲۱۰ ۴۱۴۶

ویب سایت:- www.dab.gov.af

ایمیل آدرس:- info@dab.gov.af

حق چاپ محفوظ است

حق چاپ مطالب منتشره این بولتن محفوظ بوده، اما نقل قول و چاپ مجدد آن صورت گرفته می تواند.
برای چاپ مجدد تصدیق نامه و کاپی بولتن یک امر ضروری پنداشته می شود.

یادداشت:

سال مالی افغانستان از سال ۱۳۹۱ (۲۰۱۲) بدینسو تغییر یافته است. سال مالی جدید در هر سال از ۲۱ دسمبر که برابر میشود با اول ماه جدی، آغاز می گردد. این بولتن تغییرات اقتصادی و احصائیوی ربع دوم سال مالی ۲۰۱۹ (۲۱ مارچ ۲۰۱۹) الی ۲۰ جون ۲۰۱۹ (۲۰۱۹) افغانستان، منطقه و جهان را مورد بحث و ارزیابی قرار میدهد.

فهرست مطالب

١	خلاص موضع
٥	١. وضعیت اقتصادی جهان
٥	١.١ اقتصادهای توسعه یافته
٥	١.١.١ اقتصاد ایالات متحده امریکا
٦	١.١.٢ اقتصاد بریتانیا
٧	١.١.٣ اقتصاد آلمان
٧	١.٤ اقتصاد چاپان
٨	١.٢ اقتصادهای در حال توسعه
٨	١.٢.١ اقتصاد چین
٩	١.٢.٢ اقتصاد ترکیه
٩	١.٢.٣ اقتصاد هند
١٣	٢. چگونگی تغییرات در بازار پول و سرمایه
١٣	٢.١ برنامه پولی
١٤	٢.٢ حجم نقدینگی
١٧	٢.٣ ذخایر خالص بین المللی
١٧	٤.٢ بازار مبادله ارز
١٨	٤.٥ عملیات بازار آزاد و شرایط نقدینگی
١٨	٤.٥.٢ لیلام اوراق سرمایوی
٢٠	٤.٥.٢ ذخایر اجباری و اضافی
٢٣	٣. روند و دورنمای تورم
٢٤	٣.١ قیم مصرفی در افغانستان
٢٥	٣.٢ تغییرات انفلاسیون عمومی ملی
٢٨	٣.٣ تغییرات انفلاسیون عمومی کابل
٣٣	٤. چگونگی تغییرات سکتور خارجی
٣٣	٤.١ بیلاتس تادیات
٣٣	٤.١.٤ بیلاتس حساب جاری
٣٤	٤.٢.٤ حساب سرمایه

۳۴	۳.۱.۴ حساب مالی
۳۴	۲.۴ مال التجاره
۳۵	۳.۴ طرف تجاری
۳۷	۴.۴ ترکیب تجاری
۳۷	۱.۴.۴ ترکیب واردات
۳۸	۲.۴.۴ ترکیب صادرات
۳۸	۵.۴ بدهی های خارجی
۳۹	۶.۴ ذخایر خالص بین المللی
۴۵	۵. چگونگی تغییرات در سکتور مالی
۴۶	۱.۵ نرخ اجرای بودجه
۴۶	۲.۵ بودجه اصلی (کسر و مازاد)
۴۷	۳.۵ جمع آوری عواید
۴۸	۱.۳.۵ عواید داخلی
۴۸	۲.۳.۵ عواید غیر مالیاتی
۴۹	۴.۵ کمک های مالی
۵۰	۵.۵ مصارف
۵۳	۶. چگونگی عملکرد نظام بانکی
۵۴	۱.۶ دارایی های نظام بانکی
۵۵	۱.۱.۶ قروض ناخالص
۵۹	۲.۱.۶ طلبات بین البانکی
۶۰	۲.۶ بدهی ها
۶۱	۱.۲.۶ امانات
۶۲	۲.۲.۶ قرضه گیری ها
۶۲	۳.۶ نقدینگی (سیالیت)
۶۳	۱.۳.۶ نسبت نقدینگی (اندازه گیری به پیمانه وسیع)
۶۳	۴.۶ سرمایه
۶۳	۵.۶ فایده نظام بانکی
۶۶	۶.۶ خطر مبادله ارز

۶۶	.....	۷.۶ خطر نرخ تکتانه
۶۶	.....	۸.۶ کارکرد سکتور بانکداری اسلامی از ماه جون سال ۱۳۹۸ / ۲۰۱۹ ماه جوزا سال
۶۷	.....	۱۰.۶ مجموع دارائی‌ها
۷۲	.....	۲۸.۶ مجموع امانات
۷۳	.....	۳۸.۶ نقدینگی
۷۴	.....	۴۸.۶ سرمایه
۷۴	.....	۵۸.۶ نافعیت

گراف‌ها

۵	گراف ۱.۱: رشد اقتصادی جهان، اقتصادهای توسعه یافته و رو به ظهور
۶	گراف ۲.۱: رشد تولیدات ناخالص داخلی ایالات متحده آمریکا (فیصدی تغییرات نسبت به ربع قبلی)
۶	گراف ۳.۱: نرخ انفلاسیون ایالات متحده آمریکا (شاخص قیم مصرفی)
۶	گراف ۴.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی بریتانیا (فیصدی تغییرات نسبت به ربع قبلی)
۷	گراف ۵.۱: نرخ انفلاسیون شاخص قیم مصرفی بریتانیا، فیصدی تغییرات طی ۱۲ ماه
۸	گراف ۶.۱: فیصدی تغییرات در تولیدات ناخالص داخلی از ربع قبلی
۸	گراف ۷.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی آلمان (فیصدی تغییرات نسبت به ربع قبلی)
۹	گراف ۸.۱: میزان رشد تولیدات ناخالص داخلی چاپان
۹	گراف ۹.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی چین (فیصدی تغییرات نسبت به ربع قبلی)
۱۴	گراف ۱.۲: سقف و مقدار حقیقی پایه پولی، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۱۴	گراف ۲.۲: پول در دوران، سال ۲۰۱۹ (۲۰۱۹ مارچ الی ۲۱ جون)
۱۵	گراف ۳.۲: دارائی‌های خالص خارجی، دارائی‌های خالص داخلی و پول به مفهوم وسیع
۱۵	گراف ۴.۲: پول در دوران، امانات جاری و شبہ پول به حیث سهم پول به مفهوم وسیع (فیصدی)
۱۷	گراف ۵.۲: ذخایر خالص بین المللی؛ میزان حقیقی و تعیین شده طی ربع دوم سال ۱۳۹۸ - ۲۰۱۹
۱۷	گراف ۶.۲: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر دالر امریکائی، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۱۷	گراف ۷.۲: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر پاوند و یورو، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۱۸	گراف ۸.۲: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر روپیه هندی و روپیه پاکستانی، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۱۸	گراف ۹.۲: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر تومان ایرانی، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۱۸	گراف ۱۰.۲: مبلغ اعطای و مورد تقاضا دالر امریکائی، ربع دوم سال ۲۰۱۹
۱۹	گراف ۱۱.۲: سهم تصفیه ناشدۀ اوراق بهادر، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۱۹	گراف ۱۲.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطای شده اوراق سرمایوی ۷ روزه، ربع دوم سال ۲۰۱۹
۱۹	گراف ۱۳.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطای شده اوراق سرمایوی ۲۸ روزه، ربع دوم سال ۲۰۱۹
۱۹	گراف ۱۴.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطای شده اوراق سرمایوی ۹۱ روزه، ربع دوم سال ۲۰۱۹
۱۹	گراف ۱۵.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطای شده اوراق سرمایوی ۱۸۲ روزه، ربع دوم سال ۲۰۱۹
۲۶	گراف ۱۶.۳: انفلاسیون عمومی ملی سالانه، سال ۱۳۹۸ (سال به سال)
۲۶	گراف ۲.۳: اوسط انفلاسیون ملی ربوعار، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۲۷	گراف ۳.۳: اوسط یابی ربوعار انفلاسیون ملی، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

۲۸	گراف ۴.۳: انفلاتیون عمومی سالانه کابل، جون ۲۰۱۸ الی جون ۲۰۱۹
۲۹	گراف ۵.۳: انفلاتیون عمومی ربuar کابل، ربوع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۳۰	گراف ۶.۳: اوسط انفلاتیون ربuar کابل، سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۳۳	گراف ۱.۴: بیلانس حساب جاری
۳۴	گراف ۲.۴: حساب سرمایوی و مالی (به میلیون دالر امریکائی)
۳۴	گراف ۳.۴: جریان داخلی سرمایه گذاری مستقیم خارجی، ربوع دوم (۱۳۹۸) ۲۰۱۹
۳۵	گراف ۴.۴: کارکرد و بیلانس تجاری، ربوع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۳۶	گراف ۵.۴: طرف صادرات (فیصدی سهم)، ربوع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۳۶	گراف ۶.۴: طرف صادرات (فیصدی سهم)، ربوع دوم سال ۱۳۹۷ (۲۰۱۸)
۳۶	گراف ۷.۴: طرف واردات (فیصدی سهم)، ربوع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۳۷	گراف ۸.۴: طرف واردات (فیصدی سهم)، ربوع دوم سال ۱۳۹۷ (۲۰۱۸)
۳۷	گراف ۹.۴: ترکیب واردات (فیصدی سهم)، ربوع دوم سال ۱۳۹۷ (۲۰۱۸)
۳۷	گراف ۱۰.۴: ترکیب واردات (فیصدی سهم)، ربوع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۳۸	گراف ۱۱.۴: ترکیب صادرات (فیصدی سهم)، ربوع دوم سال ۱۳۹۷ (۲۰۱۹)
۳۸	گراف ۱۲.۴: ترکیب صادرات (فیصدی سهم)، ربوع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۳۹	گراف ۱۳.۴: مقایسه بدھی خارجی در ربوع دوم سال ۲۰۱۸ و ۲۰۱۹
۴۰	گراف ۱۴.۴: ذخایر خالص بین المللی از ربوع اول ۲۰۱۸ الی ربوع دوم
۴۶	گراف ۱.۵: مقایسه مجموع عواید به شمول کمک های مالی، مجموع مصارف، و مجموع کمک ها، ربوع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸
۴۶	گراف ۲.۵: مقایسه مجموع بودجه، ربوع دوم سال مالی ۱۳۹۷ و ربوع دوم سال مالی ۱۳۹۸
۴۶	گراف ۳.۵: مقایسه نرخ های اجرای بودجه عملیاتی و بودجه انکشافی، ربوع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸
۴۷	گراف ۴.۵: کسر و مازاد بودجه عمومی (به شمول، و بدون کمک ها)، ربوع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸
۴۷	گراف ۵.۵: مقایسه عواید ربوع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸
۴۷	گراف ۶.۵: سهم مجموع عواید ربوع دوم سال مالی ۱۳۹۸
۴۸	گراف ۷.۵: مقایسه عواید داخلی، ربوع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸
۴۸	گراف ۸.۵: اجزای عمدۀ عواید داخلی، ربوع دوم سال مالی ۱۳۹۸
۴۹	گراف ۹.۵: مقایسه اجزای عمدۀ عواید غیرمالیاتی، ربوع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸
۴۹	گراف ۱۰.۵: تحلیل کمک ها، ربوع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸
۴۹	گراف ۱۱.۵: اجزای کمک های دونران، ربوع دوم سال مالی ۱۳۹۸
۵۰	گراف ۱۲.۵: مقایسه سهم کمک های مالی، ربوع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸
۵۰	گراف ۱۳.۵: مقایسه مجموع مصارف، ربوع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

۵۴	گراف ۱.۶: سهم سکتور بانکی (مجموع دارایی‌ها) در مجموعه بانک‌ها طی ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸
۵۵	گراف ۲.۶: سهم پورتفولیوی قروض ناخالص در میان مجموعه بانک‌ها، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸
۵۸	گراف ۳.۶: سهم قروض خرد، کوچک و متوسط در مجموع قروض ناخالص، ربع اول و دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۵۸	گراف ۴.۶: کیفیت پورتفولیوی قروض در پایان ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸
۶۰	گراف ۵.۶: سهم طلبات بین‌البانکی در میان مجموعه بانکی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۶۰	گراف ۶.۶: سهم بدھی‌ها میان گروه‌های بانکی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۶۱	گراف ۷.۶: امانات افغانی طی ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸
۶۱	گراف ۸.۶: ترکیب اسعاری امانات، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸
۶۱	گراف ۹.۶: امانات در میان مجموعه بانکی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸
۶۲	گراف ۱۰.۶: تفکیک امانات، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸
۶۴	گراف ۱۱.۶: نافعیت سکتور بانکی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸
۶۵	گراف ۱۲.۶: بازده دارایی‌ها و بازده سهم‌داران
۶۵	گراف ۱۳.۶: سطح تکثنه خالص
۶۸	گراف ۱۴.۶: روند دارایی‌های بانکداری اسلامی
۷۱	گراف ۱۵.۶: سرمایه‌گذاری و تمویل مالی سکتور بانکداری اسلامی بر اساس محصول: مقایسه بین ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۷۱	گراف ۱۶.۶: فیصدی سرمایه‌گذاری و تمویل مالی بر اساس محصول، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۷۲	گراف ۱۷.۶: طلبات بین‌البانکی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۷۳	گراف ۱۸.۶: تفکیک امانات، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۷۴	گراف ۱۹.۶: روند سرمایه‌های بانک‌ها اسلامی در سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۷۶	گراف ۲۰.۶: مفاد بر اساس انواع عمدۀ محصولات سازگار با شریعت؛ ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

جداول

۱۶	جدول ۱.۲: حجم نقدینگی، ربع دوم سال ۱۳۹۸
۲۷	جدول ۱.۳: انفلاتیون عمومی ملی، سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۳۰	جدول ۲.۳: انفلاتیون عمومی کابل، سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۴۰	جدول ۱.۴: بیلانس تادیات افغانستان (ارقام به میلیون دالر امریکائی)
۴۱	جدول ۲.۴: مال التجاره، (به میلیون دالر امریکائی)
۴۱	جدول ۳.۴: طرف تجارت خارجی، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (ارقام به میلیون دالر امریکائی)
۴۲	جدول ۴.۴: مال التجاره (ارقام به میلیون دالر امریکائی)
۴۲	جدول ۵.۴: بدھی خارجی در ربع دوم سال ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸ (ارقام به میلیون دالر امریکائی)
۴۲	جدول ۶.۴: ذخایر خالص بین المللی، ربع اول ۱۳۹۷ الی ربع دوم ۱۳۹۸ (ارقام به میلیون دالر امریکائی)
۵۴	جدول ۱.۶: اندازه دارایی های سکتور بانکی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸
۵۷	جدول ۲.۶: توزیع کریدت بر اساس سکتور از سال مالی ۱۳۹۳ الی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸
۶۳	جدول ۳.۶: مقایسه نسبت های نقدینگی در فیصدی از سال ۱۳۹۳ الی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸
۶۵	جدول ۴.۶: جدول فایده و ضرر، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۶۸	جدول ۵.۶: دارایی های بانک اسلامی طی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۶۹	جدول ۶.۶: مجموع دارایی ها و قروض سکتور بانکداری اسلامی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۷۰	جدول ۷.۶: سرمایه گذاری و تمویل مالی سکتور بانکداری اسلامی بر اساس محصول، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۷۳	جدول ۸.۶: شاخص های کلیدی سلامت سکتور بانکداری اسلامی، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۷۵	جدول ۹.۶: جدول نفع و ضرر سکتور بانکداری اسلامی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۷۶	جدول ۱۰.۶: فایده بر اساس انواع عمدۀ محصولات سازگار با شریعت، ربع های اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)
۷۶	جدول ۱۱.۶: تعداد مجموعی کارکنان، قرضه گیرندگان، سپرده گذاران سکتور بانکداری اسلامی الی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

پیام سرپرست ریاست کل د افغانستان بانک

حمایت از آسیب پذیرترین قشر جامعه، هدف سیاست ها و عملکردهای د افغانستان بانک است. این امر از طریق تطبیق مؤثر و سالم سیاست پولی صورت می گیرد، سیاستی که بر هدف اصلی بانک (ثبات قیم) متوجه است.

خلاص موضع

۲۰۱۹ به ترتیب ۶۶.۶۱ درصد و ۷.۲۳ درصد کاهش یافته است. سکتور خارجی اقتصاد افغانستان طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ بهبود یافته است. کسر تجاری به نسبت واردات کمتر، افزایش حصولی های حساب خدمات و وجوده ارسالی کارگران بیرون مرزی به اندازه ۶.۷ درصد کاهش یافته است. حساب جاری در ربع دوم سال ۲۰۱۹ کسر ۴۰.۴۷۴ میلیون دالر امریکائی داشته است. ورود سرمایه به اندازه ۳۲ درصد افزایش یافته، در حالی که خروج سرمایه از رهگذر سرمایه گذاری مستقیم خارجی به اندازه ۸۷ درصد کاهش یافته، این در حالیست که جریان بیرونی نقدی سرمایه گذاری مستقیم خارجی به اندازه ۸۱ درصد افزایش یافته است. بطور کل، بیلانس تادیات (BOP) در ربع تحت بررسی کسر ۵۱۷.۱۲ میلیون دالر امریکائی را به ثبت رسانیده است.

در سکتور دولتی، افغانستان در ربع دوم سال ۲۰۱۹ کسر بودجه‌ی (به استثنای کمک‌ها) به ارزش ۶۹ میلیارد افغانی داشته، اما افزودن کمک‌ها در مجموع عواید سبب مازاد بودجه‌ی به ارزش ۲.۶۹ میلیارد افغانی گردیده است. عواید داخلی در ربع دوم به نسبت افزایش عواید مالیاتی و گمرکی و عاید سهمیه د افغانستان بانک، بلند رفته است.

شاخص‌های عمومی سکتور بانکی که ۲۱.۵۱ درصد تولیدات ناخالص داخلی کشور را می‌سازد، نشاندهنده افزایش مجموع دارائی‌ها، قروض ناخالص، امانات، سرمایه صاحبان سهم و فایده‌ی می‌باشد.

هرچند، نقدینگی به اندازه کافی موجود می‌باشد، اما کیفیت قروض هنوز پائین است. امانات که منبع اساسی تمویل سکتور بانکی می‌باشد، شامل امانات بین‌البانکی و امانات مشتری می‌گردد. سکتور بانکداری اسلامی که شامل یک بانک اسلامی و شش دریچه بانکداری اسلامی می‌گردد، در مجموع دارائی‌ها ۱۰.۶۸ درصد سهم، در مجموع قروض ناخالص ۲۷.۹۲ درصد سهم و در مجموع امانات نظام بانکی ۱۰.۳۰ درصد سهم دارد.

افغانستان قرار است برنامه سه ساله سهولت کریدت تمدیدی (ECF) صندوق بین‌المللی پول را مؤفقاره به پایان برساند. به اساس این برنامه، برای افغانستان دو هدف مقداری (ذخایر خالص بین‌المللی و پایه پولی) تعیین گردیده است. افغانستان بانک در امر حصول هر دو هدف مقداری مؤفقاره عمل نموده که هدف پایه پولی ۱۲ درصد (با افزایش سالانه) و هدف ذخایر خالص بین‌المللی صفر (بدون هیچ تغییر در پایان سال) بوده است. د افغانستان بانک از رژیم هدف گذاری حجم نقدینگی استفاده می‌کند که به اساس آن پایه پولی به عنوان هدف عملیاتی و پول در دوران (CIC) به عنوان هدف ضمنی نقدینگی تعیین گردیده اند. د افغانستان بانک به منظور حصول اهداف عملیاتی (هدف پایه پولی) خویش از عملیات بازار آزاد برای کنترول و مدیریت نقدینگی در بازار استفاده می‌کند.

افغانستان در امر مهار نمودن حد مطلوب انفلاسیون، مؤفقاره عمل نموده است، هرچند انفلاسیون در مقایسه به ربع قبلی سال ۲۰۱۹ افزایش ۳.۴ درصدی و نسبت به ربع دوم سال قبل (۲۰۱۸) افزایش ۵.۳ درصدی را تجربه نموده است. شاخص قیم مصرفی، نرخ انفلاسیون را طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ بطور اوسط ۴.۲ درصد نشان داده، در حالی که در ربع دوم سال ۲۰۱۸ این رقم منفی ۱.۱ درصد بوده است. این تغییرات همگام با افزایش قیم کالاهای تجاری در بازارهای جهانی صورت گرفته است.

از آغاز سال مالی ۲۰۱۹ الی پایان ربع دوم این سال، د افغانستان بانک بطور مجموع ۱,۰۶.۹۴ میلیون دالر امریکائی را لیلام نموده و در طول ربع تحت بررسی مبلغ ۶۶۵ میلیون دالر امریکائی به منظور جذب سیالیت بیش از حد بازار و همچنان کاهش نوسانات نرخ مبادله افغانی و دالر امریکائی، لیلام گردیده است. مجموع مبلغ حصول ناشده اوراق بهادر در پایان ربع دوم به ۲۷.۰۲ میلیارد افغانی می‌رسد. قابل یادآوریست که نرخ افغانی در ربع دوم و اول سال

وضعیت اقتصادی جهان

وضعیت اقتصادی جهان

در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به اندازه ۲.۱ درصد رشد نموده، در حالی که وضعیت اقتصادی بریتانیا و آلمان به ترتیب ۰.۲ درصد و ۰.۱ درصد کاهش داشته است. از جمله اقتصادهای رو به ظهور، اقتصاد چین به ۶.۲ درصد کاهش یافته، به همین ترتیب اقتصاد هند به اندازه ۵ درصد رشد نموده و ترکیه شاهد کاهش ۱.۵ درصدی رشد اقتصادی بوده است.

۱.۱ اقتصادهای توسعه یافته

۱.۱.۱ اقتصاد ایالات متحده امریکا

به اساس معلومات وزارت تجارت این کشور، رشد اقتصادی طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ کاهش یافته است. تولیدات ناخالص داخلی نسبت به رشد ۳.۱ درصدی ربع اول سال ۲۰۱۹ در ربع تحت بررسی به اندازه ۲.۱ درصد افزایش یافته که از آغاز ریاست جمهوری دانلد ترامپ پائین ترین میزان رشد را نشان می دهد.

مصارف دولت و مصرف کنندگان در رشد اقتصادی این کشور سهم مثبت ایفا نموده، در حالی که سرمایه گذاری تجاری رشد اقتصادی را اندکی کاهش داده است. مصارف شخصی به ۴.۳ درصد افزایش یافته، مصارف دولت و سرمایه گذاری ناخالص ۵ درصد افزایش یافته که از ربع دوم سال ۲۰۰۹ به اینسو سریع ترین رقم را نشان می دهد. از سوی دیگر، سرمایه گذاری ناخالص خصوصی ۵.۵ درصد پائین آمده است.

مصرف روی زیرساخت ها به اندازه ۱۰.۶ درصد کاهش یافته است. بی اعتمادی ها ناشی از تنش های تجاری، عامل عمده تعیین کننده تمایلات تجاری درین مدت بوده است.

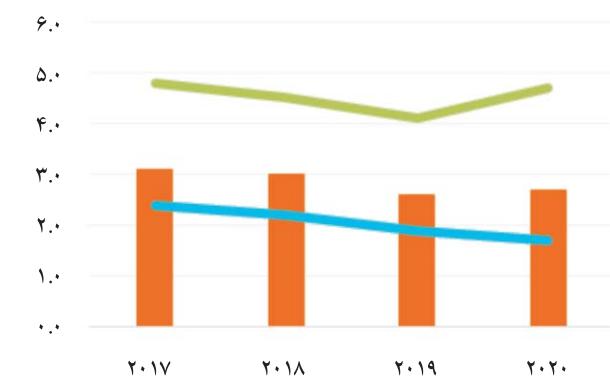
رشد اقتصادی جهان در ربع دوم سال ۲۰۱۹ پائین بود. تنش های تجاری، سرمایه گذاری کمرنگ در اقتصادهای رو به ظهور، رشد محدود در تعداد زیاد کشورهای توسعه یافته، افزایش بدھی ها و تشنج برخاسته از عوامل مهمی اند که اقتصاد جهان را به چالش کشیده است. صندوق بین المللی پول در گزارشی از دورنمای اقتصاد جهان میزان رشد ۱.۹ درصدی در سال ۲۰۱۹ و ۱.۷ درصدی در سال ۲۰۲۰ را برای اقتصادهای توسعه یافته؛ میزان رشد ۱.۳ درصدی در سال ۲۰۱۹ و ۱.۶ درصدی در سال ۲۰۲۰ برای منطقه یورو و به همین ترتیب نرخ رشد ۴.۱ درصدی در سال ۲۰۱۹ و ۴.۷ درصدی در سال ۲۰۲۰ را برای بازارهای رو به ظهور و اقتصادهای در حال توسعه، پیش‌بینی نموده است.

گراف ۱.۱: رشد اقتصادی جهان، اقتصادهای پیشرفته و اقتصادهای در حال توسعه

جهان

اقتصادهای پیشرفته

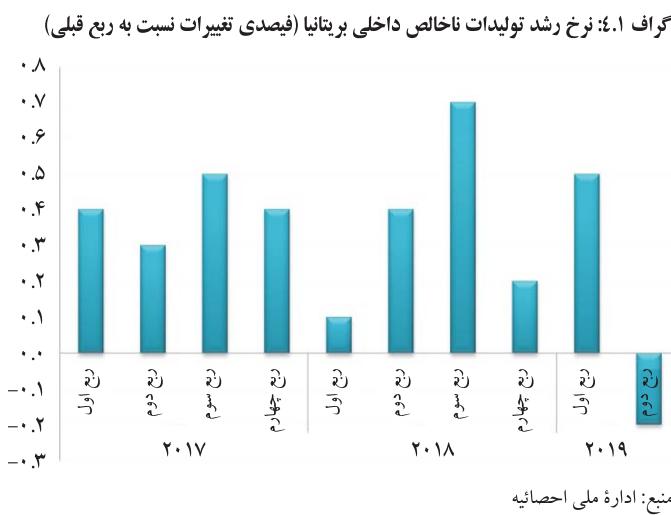
اقتصادهای در حال توسعه و رو به ظهور

منبع: دورنمای اقتصادی جهان (WEO)، صندوق بین المللی پول

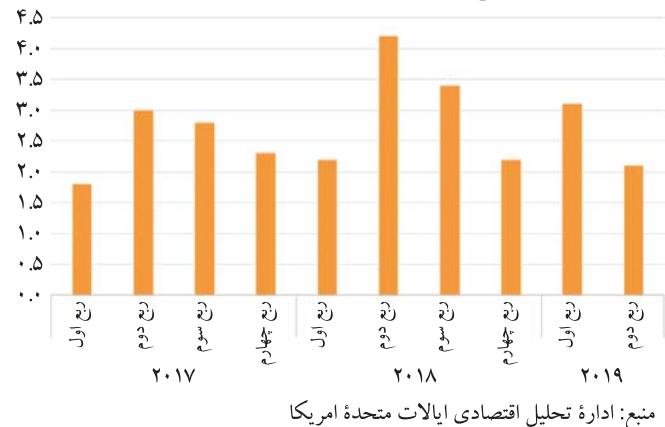
در میان اقتصادهای توسعه یافته، اقتصاد ایالات متحده امریکا

(از اپریل الی جون) ۱.۲ درصد رشد نموده، در حالیکه در دوره جنوری الی مارچ ۲۰۱۹ به اندازه ۱.۸ درصد رشد نموده است. افرون بر این، تولیدات ناخالص داخلی اسمی نسبت به افزایش ۰.۹ درصد ربع اول سال ۲۰۱۹ در ربع دوم به اندازه ۰.۴ درصد افزایش یافته است.

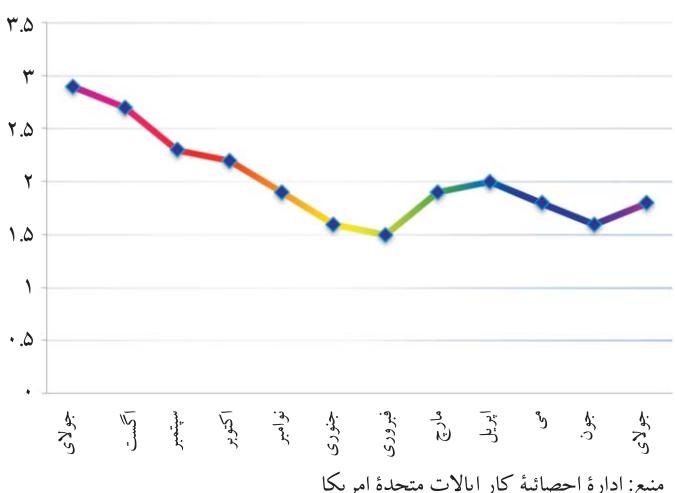
میزان تولیدات، خدمات و محصولات کارخانه جات درین ربع کاهش یافته است. تولیدات به اندازه ۱.۴ درصد کاهش یافته که از اثر کاهش ۲.۳ درصدی محصولات کارخانه جات متأثر گردیده است. محصولات کارخانه جات در ربع اول سریعاً بهبود یافته، درحالی که کاهش در ربع دوم از سال ۲۰۰۹ به اینسو پائین ترین رقم را نشان می دهد. در ضمن، رشد سکتور خدمات که در رشد تولیدات ناخالص داخلی سهم مثبت دارد، به اندازه ۰.۱ درصد کاهش یافته که پائین ترین رقم در سه سال گذشته را به ثبت رسانده و نسبت به رشد ۰.۴ درصدی ربع اول نیز پائین می باشد. تولیدات ساختمانی نسبت به رشد ۱.۴ درصدی ربع قبلی در ربع تحت بررسی به اندازه ۱.۳ درصد رشد نموده است.

گراف ۲.۱: رشد تولیدات ناخالص داخلی ایالات متحدة آمریکا (فیضی تغییرات نسبت به ربع قبلی)

طوری که در جدول ذیل نشان داده شده، اوست انفلاسیون شاخص قیم مصرفی طی ربع دوم به ۱۱.۷۳ درصد می رسد. با آنکه مقامات بانک های مرکزی از نرخ های بلند نگران اند، مفاد سهامی ثابت ساخته که این نرخ ها نسبت به توقع، انعطاف پذیر اند و تحلیلگران به این باورند که اقتصاد با وجودی گندی آن، هنوز قابلیت آنرا دارد که از عواید موجود حمایت کند.

گراف ۳.۱: نرخ انفلاسیون ایالات متحدة آمریکا (شاخص قیم مصرفی)

۲.۱ اقتصاد بریتانیا

پس از رشد ۰.۵ درصدی در ربع اول سال ۲۰۱۹، تولیدات ناخالص داخلی بریتانیا در ربع دوم به اندازه ۰.۲ درصد کاهش یافت. تولیدات ناخالص داخلی به اساس سنجش سال به سال

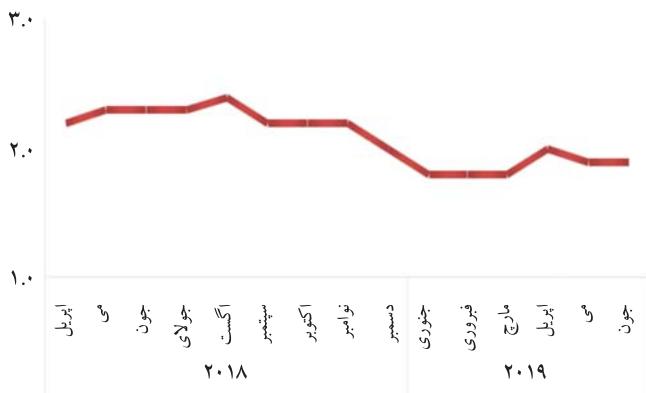
چین که بزرگترین بازار صنعت موترسازی آلمان می‌باشد، در ۱۳ ماه گذشته بطور متواتر در فروش موترهای جدید کاهش را تجربه نموده است. در کنار این، تقاضای جهانی برای موتر نیز کاهش یافته است. در ضمن، بی‌اعتمادی‌های برخاسته از بریکست نیز در ربع دوم تمايلات تجاری را تضعیف نموده است.

۴.۱.۱ اقتصاد جاپان

تولیدات ناخالص داخلی جاپان در مقایسه به رشد ۲۰.۲ درصدی ربع اول در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به نرخ سالانه ۱۸ درصد رشد نموده که با وجودی تنش‌های مداوم تجاری چین و امریکا فراتر از توقعات بازار عمل نموده است. میزان رشد ربعموار برخلاف پیش‌بینی‌های ۰.۱ درصدی در دوره تحت بررسی ۰.۴ درصد رشد نموده است. هرچند، توقع می‌رود که تولیدات به دلیل افزایش مالیات دولت بر فروشات کاهش یابد.

با وجودی که در سایر کشورهای شریک تجاری به دلیل کاهش فعالیت‌های اقتصادی تقاضای بیرونی در حد منفی قرار دارد، مصارف خصوصی و سرمایه‌گذاری بطور قابل ملاحظه افزایش یافته که باعث بهبود تدریجی تقاضای داخلی گردیده است. مصارف خصوصی که بیشتر از نیم تولیدات ناخالص داخلی را می‌سازد، نقش اساسی در رشد تولیدات ناخالص داخلی ایفا نموده است. این در حالیست که مخارج در طول ربع ۰.۶ درصد افزایش یافته چون مصرف کنندگان قبل از افزایش مالیه بر مصارف ملی از ۸ درصد به ۱۰ درصد در ماه اکتوبر، به خرید اجناس قیمتی چون موتر و ایرکنديشن هجوم بردنده.

گراف ۵.۱: نرخ انفلاتیون شاخص قیم مصرفی بریتانیا، فیصدی تغییرات طی ۱۲ ماه

منبع: اداره ملی احصائیه بریتانیا

این بی‌ثباتی اساساً از تغییرات در زمان بندی فعالیت‌های پلان اصلی خروج بریتانیا از اتحادیه اروپا سرچشمه می‌گیرد. از زمانی که بارس جانسن نخست وزیر این کشور شده، پاؤند سترلنگ ۳ درصد در برابر دالر امریکائی کاهش یافته است.

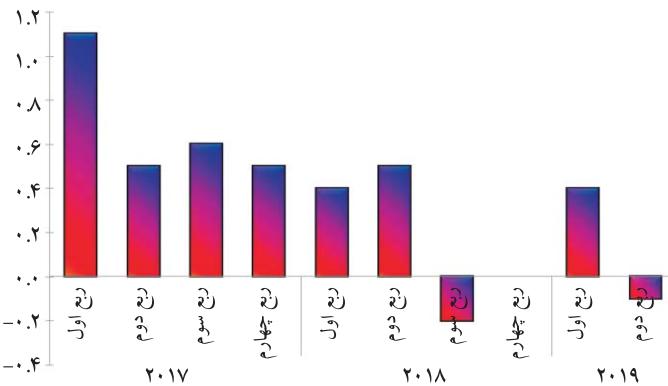
۴.۱.۲ اقتصاد آلمان

اقتصاد آلمان که بزرگترین اقتصاد اروپا است، رشد آن نسبت به ۰.۴ درصدی ربع اول در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به ۰.۳ درصد کاهش یافته است. این حالت انقباضی به بی‌اعتمادی‌های جهانی و بریکست و جنگ تجاری نسبت داده شده است. تولیدات صنعتی نسبت به سال قبل در ماه جون بیشتر از ۵ درصد کاهش یافته و تمايلات اقتصادی در ماه اگست بشدت کاهش یافته که از دسمبر ۲۰۱۱ به اینسو به پائین ترین سطح خود رسیده است.

اقتصاد آلمان به پیمانه وسیع روی صادرات به ایالات متحده امریکا و چین متکی می‌باشد. صنعت موترسازی آلمان از اثر منازعه تجاری امریکا و چین و از بی‌اعتمادی‌های برخاسته از آن متضرر گردیده است.

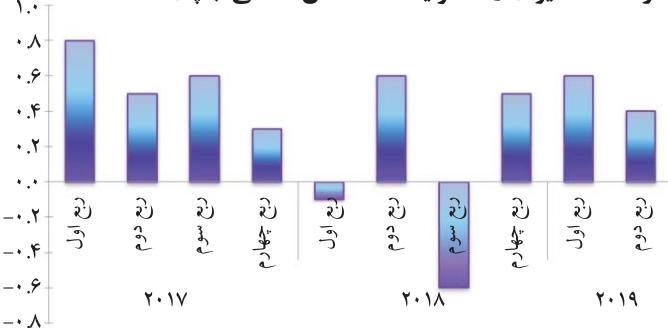
تضاری جهانی و داخلی این کشور کاهش یافته و فشارهای تجاری امریکا بر چین پابرجا است. دولت چین برای حمایت از رشد اقتصادی از طریق معرفی طرح کاهش قابل توجه مالیات به ارزش حدود ۲۹۱ میلیارد دالر امریکائی عمدتاً روی محركهای مالی تمرکز نموده و اسناد خاص قرضه به ارزش ۲.۱۵ تریلیون یوان را صادر نموده تا ساخت و ساز زیربنای را تقویت کند. علاوه بر این، بانک مرکزی این کشور همچنان در نظر دارد که نسبت ذخایر الزامی را کاهش داده و از سایر ابزارهای مالی برای حمایت از شرکت‌های کوچک استفاده کند. این در حالیست که اقتصاد این کشور توان آنرا ندارد که به این بسته تشویقی پاسخ بگوید و سرمایه‌گذاران نیز محتاطانه عمل می‌کنند. در همین حال، ارقام تازه در مورد تولیدات صنعتی، فروشات پرچون و سرمایه‌گذاری دارائی‌های ثابت نشان دهنده اثرگذاری تلاش‌های دولت است. درین مدت زمان تولیدات صنعتی نسبت به سال قبل ۶.۳ درصد افزایش یافته است؛ سرمایه‌گذاری دارائی‌های ثابت طی شش ماه اول سال نسبت به سال قبل ۵.۸ درصد افزایش یافته که فراتر از پیش‌بینی ۵.۵ درصدی تحلیلگران اقتصادی واقع می‌شود. فروشات پرچون در ماه جون ۹.۸ درصد افزایش یافت و فروشات موتمر نیز درین ماه ۱۷.۲ درصد بلند رفته که فایده آن در ماه می ۲۰.۱ درصد افزایش خواهد یافت. ارقام تولیدات کارخانه‌ای و فروشات پرچون نشانه‌هایی از ثبات را بازگو می‌کند. از سوی دیگر، بازارهای مالی و شرکاء تجاری در مورد تنش‌های تجاری امریکا و چین و رکود اقتصادی جهان نگران‌اند.

گراف ۱.۶: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی آلمان (فیصدی تغییرات نسبت به ربع قبلی)

منبع: اداره احصایی فدرال و سازمان همکاری و توسعه اقتصادی

گراف ۱.۷: میزان رشد تولیدات ناخالص داخلی ژاپان

منبع: دفتر کاینه، دولت ژاپان

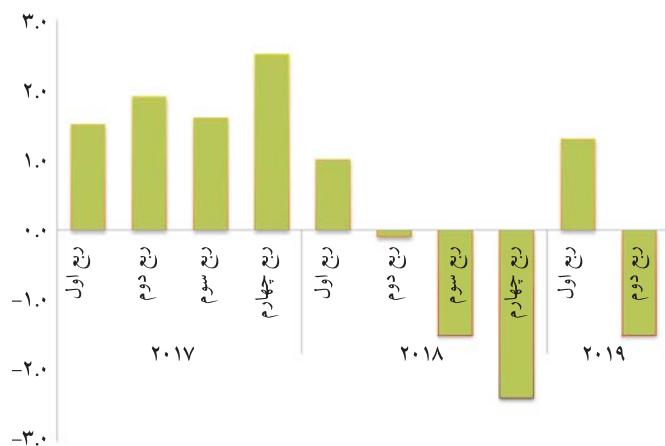
به همین ترتیب، مخارج سرمایه‌ای نسبت به ربع قبلی در ربع دوم به اندازه ۱.۵ درصد افزایش یافته، که دلیل عمدۀ این افزایش بالای کارگران از سوی کمپنی‌ها سرمایه‌گذاری کم گفته شده است، درحالی که صادرات ژاپان در جریان کاهش رشد اقتصادی چین و سایر کشورهای آسیایی به اندازه ۰.۱ درصد کاهش یافته است.

۱.۲ اقتصادهای در حال توسعه

۱.۲.۱ اقتصاد چین

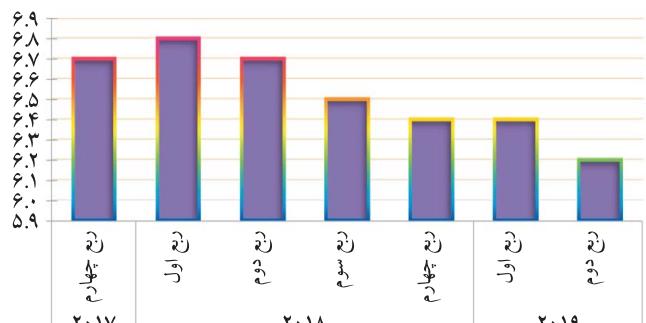
رشد تولیدات ناخالص داخلی چین در مقایسه با ربع دوم سال قبل در زمان تحت بررسی به ۶.۲ درصد کاهش یافته که این رقم حد اقل در ۲۷ سال گذشته پائین ترین نرخ بوده، چون

گراف ۹.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی ترکیه (فیصدی تغییرات از ربع قبلی به اینسو)

منبع: انتیوت احصائی ترکیه و سازمان همکاری و توسعه اقتصادی

گراف ۹.۱: نرخ رشد تولیدات ناخالص داخلی چین (فیصدی تغییرات نسبت به ربع قبلی)

منبع: اداره ملی احصائی چین

۲.۲.۱ اقتصاد ترکیه

به اساس معلومات منتشره انتیوت احصائی ترکیه (TurkStat)، تولیدات ناخالص داخلی ترکیه در دوم سال ۲۰۱۹ به ارزش فعلی آن معادل ۱ تریلیون لیره ترکیه (در حدود ۱۷۵ میلیارد دالر امریکائی) می شود. پس از آنکه رشد اقتصادی ترکیه در ربع اول سال ۲۰۱۹ کاهش یافت، تولیدات ناخالص داخلی آن در مقایسه با ربع مشابه سال ۲۰۱۸ در زمان تحت بررسی به اندازه ۱.۵ درصد کاهش یافت که نسبت به پیش‌بینی کاهش ۱.۸ درصدی اقتصاددانان کمتر می‌باشد. هرچند، رشد عیار شده به اساس فصل و تقویم نسبت به ربع قبلی ۱.۲ درصد ثبت گردیده است.

درین ربع رشد سکتور ساختمانی به اندازه ۱۲.۷ درصد، تولیدات صنعتی ۲.۷ درصد و سکتور خدمات به اندازه ۰.۳ درصد کاهش یافته است. این در حالیست که سکتور زراعت به اندازه ۳.۴ درصد و صادرات خالص ۷.۴ درصد در رشد تولیدات ناخالص داخلی سهم داشته است.

دولت برای ربع سوم و چهارم سال ۲۰۱۹ رشد قویتر را پیش‌بینی کرده است و برای رشد سال جاری هدف ۲.۳ درصدی، برای سال ۲۰۲۰ رشد ۳.۵ درصدی و برای سال ۲۰۲۱ رشد ۵ درصدی را تعیین کرده است.

۳.۲.۱ اقتصاد هند

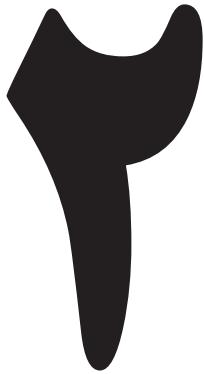
تولیدات ناخالص داخلی هند نسبت به رشد ۵.۸ درصدی ربع قبلی و ۸ درصدی دوره مشابه سال قبل در زمان تحت بررسی به اندازه ۵ درصد رشد نموده که طی شش سال اخیر پائین ترین رقم رشد می‌باشد. کاهش رشد تولیدات ناخالص داخلی عمدتاً از اثر مصارف کمتر خصوصی و رشد محدود سکتور ساخت و ساز به میان آمده است.

درین ربع، مصارف خصوصی به ۳.۱ درصد کاهش یافته که طی ۱۸ ربع گذشته پائین ترین رقم را نشان می‌دهد. در همین حال، سکتور ساخت و ساز (تولیدات کارخانه‌ای) نسبت به رشد ۱۲ درصدی دوره مشابه سال قبل در زمان تحت بررسی به ۰.۶ درصد کاهش قابل توجه داشته است. رشد سکتور زراعت نیز بیشتر از نیم رقم کاهش یافته است. ارقام نشان می‌دهد که اقتصاد هند از ۶ سال بدینسو در پائین ترین میزان رشد قرار دارد.

هرچند رشد در سکتور خدمات، تجارت، هتل‌ها و ارتباطات نسبت به ۶ درصدی ربع قبلی در زمان تحت بررسی به اندازه

بانک هندوستان (RBI) بود و این امر باعث شد که این اداره سطح پیش‌بینی سالانه را پائین بیاورد. در کنار این، ریزرف بانک هندوستان (بانک مرکزی) از آغاز سال ۲۰۱۹ به اینسو نرخ تکتانه را چهار برابر کاهش داده و دولت از قبل چندین مورد تشویقی را اعلام نموده تا تقاضای کمرنگ اقتصادی را تقویت ببخشد.

۷.۱ درصد است، در حالی که رشد خدمات مالی و خدمات اداره عامه طی این ربع کاهش نموده است. پیش ازین بانک مرکزی هند RBI میزان رشد برای نیمه اول سال ۲۰۱۹ را میان ۵.۸ الی ۶.۶ درصد و در نیمه دوم میان ۷.۳ الی ۷.۵ درصد برآورد نموده بود. رشد اقتصادی ۵ درصدی در پایان ربع دوم به مراتب پائین تر از پیش‌بینی ۵.۸ درصدی ریزرف

چگونگی تغییرات در بازار پول و سرمایه

چگونگی تغییرات در بازار پول و سرمایه

(۱۳۹۸)، مبلغ ۱،۲۰۶.۹۴ میلیون دالر امریکایی و طی ربع دوم سال مبلغ ۶۶۵ میلیون دالر امریکایی را بمنظور جلوگیری از سیالیت بیش از حد بازار و مهار نوسانات حاد نرخ مبادله افغانی در برابر اسعار بفروش رسانده است. در عین زمان، مجموع مبلغ تصفیه ناشدۀ اوراق سرمایوی در پایان این دوره ۲۷.۰۲۰ میلیارد افغانی گزارش شده است.

به همین ترتیب، ارزش پول افغانی در برابر دالر امریکایی طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ به اندازه ۶.۶۱ درصد و در ربع اول ۷.۲۳ درصد کاهش یافته است.

۱.۲ برنامه پولی

پایۀ پولی در طول دورۀ تحت بررسی به عنوان هدف عمده عملیاتی سیاست پولی باقی مانده، در حالیکه پول در دوران هدف ضمنی بوده است.

جهت حمایت از هدف اولیۀ د افغانستان بانک که حفظ قیم داخلی می‌باشد، این بانک نظریۀ مقداری پولی را به منظور تعیین مبلغ پایۀ پولی مورد استفاده قرار می‌دهد. به همین ترتیب اهداف تعیین شده برای پایۀ پولی و پول در دوران مطابق رشد اقتصادی مورد انتظار و نرخ متوقعه تورم طی زمان تحت بررسی می‌باشد.

سقف پایۀ پولی و پول در دوران برای این دوره ۱۲ درصد تعیین شده است. قابل یادآوریست که طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ مقدار حقیقی پایۀ پولی و پول در دوران به ترتیب رشد ۲.۷۶ درصد و ۲۵ درصد را به ثبت رسانیده که هردوی آن هنوز هم به مراتب پائین تر از اهداف تعیین شده قرار دارند.

به اساس ارقام پولی، پایۀ پولی (RM) رشد مثبت ۲.۷۶ درصدی را در پایان ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) تجربه کرده، اما از آغاز سال الى پایان ربع دوم سال ۲۰۱۹، رشد منفی ۳.۹۵ درصد داشته که نسبت به رشد منفی ۱.۸۷ درصدی ریبورد و رشد ۷.۲۲ درصد از آغاز سال قبل الى ربع دوم آن، رشد آن منفی تر است. دلیل عمده که پایۀ پولی رشد منفی داشته، جمع آوری عواید بیشتر در ربع تحت بررسی بوده است. پول در دوران (CiC) به عنوان جزء عمده پایۀ پولی در ربع دوم سال رشد ۴.۲۵ درصدی و از آغاز سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) الى پایان ربع دوم رشد ۱.۴۹ درصدی را به ثبت رسانیده است.

رشد پایۀ پولی (RM) و پول در دوران که اهداف عملیاتی و ضمنی د افغانستان بانک را می‌سازند، به دلیل جمع آوری نقدینگی بیشتر از بازار و بانک‌ها در مدت زمان ربع دوم از اهداف تعیین شده به مراتب پائین قرار دارد. پول به مفهوم محدود (M1) در پایان ربع دوم به ۴۴۸.۹۲۰ میلیون افغانی می‌رسد که رشد ۵ درصدی را ثبت نموده است. پول به مفهوم وسیع (M2) روند مشابه داشته که با رشد ۴.۰۶ درصدی ارزش آن در پایان ربع دوم به ۴۸۳،۴۲۸.۴۱ میلیون افغانی می‌رسد.

د افغانستان بانک بمنظور کاهش نوسانات شدید نرخ مبادله پول افغانی در برابر اسعار و مدیریت نقدینگی در بازار، تحت عملیات بازار آزاد از لیلام‌های اسعار و اوراق سرمایوی استفاده می‌کند.

د افغانستان بانک از آغاز الى پایان ربع دوم سال ۲۰۱۹

اسعار خارج از سیستم سپرده گذاری و امانات جاری، پول به مفهوم محدود را شامل می‌شود، در حالیکه پول به مفهوم وسیع اجزای پول به مفهوم محدود و سایر دارایی‌های کمتر سیال یا شبه پول را در بر می‌گیرد.

طوریکه در جدول ۱.۲ نشان داده شده، پول به مفهوم محدود در پایان ربع دوم سال ۲۰۱۹ به اندازه ۵ درصد رشد داشته که نسبت به عین دوره سال ۲۰۱۸ (۱۳۹۷) رشد بیشتر داشته و تفاوت ۲۱.۳۱۱ میلیون افغانی را نشان میدهد.

پول در دوران که ۴۶ درصد پول به مفهوم وسیع را تشکیل می‌دهد، در مدت تحت بررسی به اندازه ۲.۱۵ درصد رشد داشته که نسبت به رقم ۲.۷ درصدی عین دوره سال قبل کاهش و تفاوت ۴،۶۵۸ میلیون افغانی را نشان میدهد. امانات جاری که بخش دیگری از پول به مفهوم محدود به حساب می‌رود، در پایان ربع دوم سال ۲۰۱۹ ۷.۹۱ درصدی را تجربه کرده که این رقم در زمان مشابه سال گذشته ۱۱.۳ درصد ثبت گردیده بود. امانات جاری در مقایسه با ربع مشابه سال قبل تفاوت ۱۶،۶۵۳ میلیون افغانی را نشان میدهد.

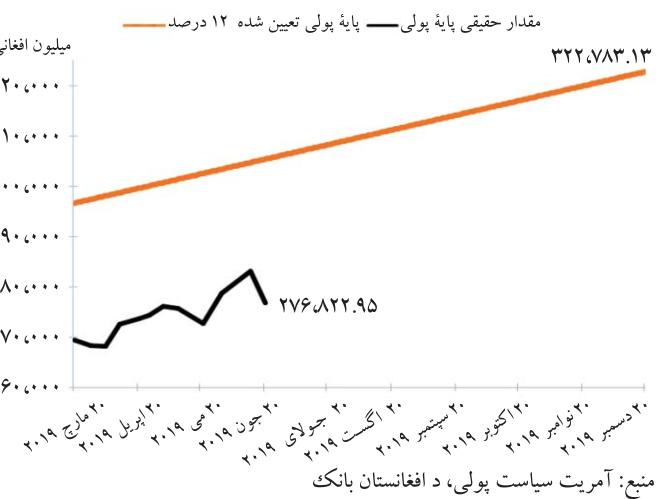
پول به مفهوم وسیع (M2) از ۴۶۴،۵۷۸.۷۹ میلیون افغانی دوره مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به اندازه ۴۸۳،۴۲۸.۴۱ میلیون افغانی افزایش یافته که رشد ۴.۰۶ درصدی را نشان می‌دهد و در مقایسه با رشد ۶.۲ درصدی عین دوره سال قبل کاهش را نشان می‌دهد.

رشد کمرنگ پول به مفهوم وسیع عمدتاً به سیر نزولی سایر امانات نسبت داده می‌شود. ارقام نشان می‌دهد که پول به مفهوم محدود با سهم ۹۲.۸۶ درصدی یک جزء عمدۀ پول به مفهوم وسیع را تشکیل داده است.

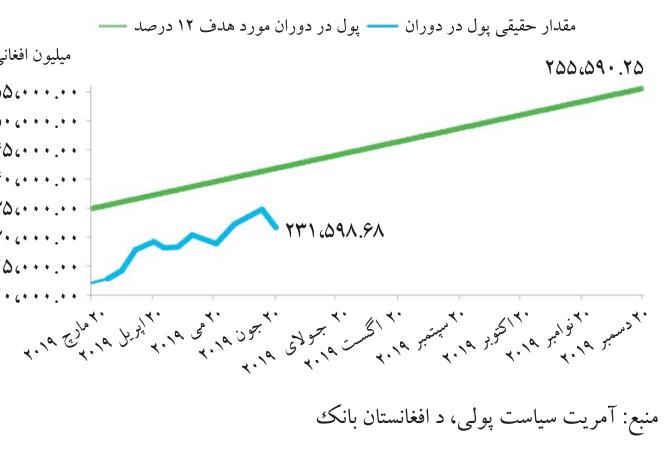
د افغانستان بانک از طریق عملیات بازار آزاد مبلغ ۱،۲۰۶.۹۴ میلیون دالر امریکائی را لیلام نموده تا نقدینگی مازاد را از بازار برداشته و از بروز نوسانات شدید نرخ مبادله اسمی افغانی در برابر اسعار بخصوص اسعار بین المللی که وسیعاً مبادله می‌شوند، پیشگیری بکند.

گراف‌های ۱.۲ و ۲.۲ نشانگر سقف و مقدار حقیقی پایه پولی و پول در دوران در مدت تحت بررسی می‌باشد.

گراف ۱.۲: سقف و مقدار حقیقی پایه پولی، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

گراف ۲.۲: پول در دوران، سال ۲۰۱۹ (۲۰۲۰ مارچ الی ۲۱ جون)

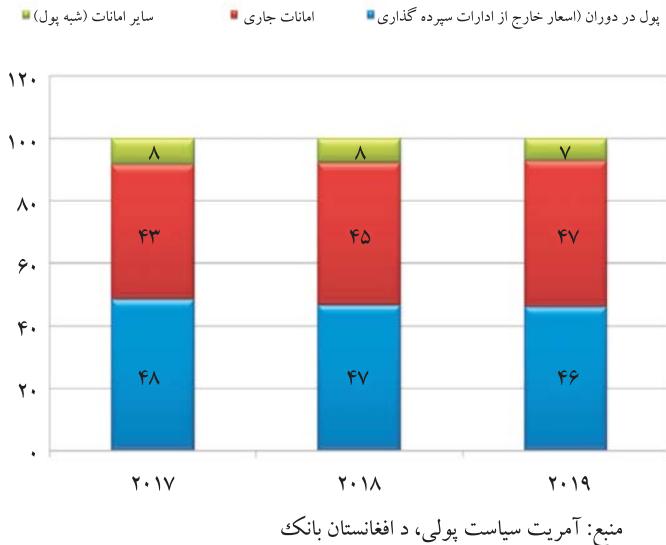
۲.۲ حجم نقدینگی

پول به مفهوم وسیع و پول به مفهوم محدود (M1,M2) به اساس رهنمای گردآوری احصائیه پولی و مالی، جمع آوری می‌گردد.

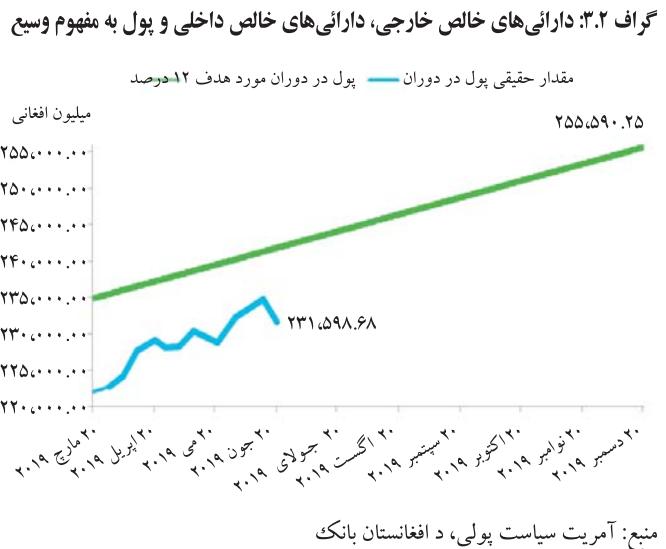
در زمان تحت بررسی یک دالر امریکائی به ۸۰.۸۷ افغانی مبادله شده، این در حالیست که در زمان مشابه سال قبل این نرخ به ۷۱.۵۸ افغانی می‌رسید. امانات میعادی نامگذاری شده به افغانی و اسعار به ترتیب ۱.۹۶ درصد و ۵.۱۸ درصد پول به مفهوم وسیع را تشکیل می‌دهد.

امانات جاری به عنوان سهم پول به مفهوم وسیع در پایان ربع دوم سال ۲۰۱۹ به ۴۷ درصد می‌رسید. (گراف ۴.۲)

گراف ۴.۲: پول در دوران، امانات جاری و شبه پول به مفهوم وسیع (فیصلی)

شبه پول (سایر امانات) که جزء دیگر پول به مفهوم وسیع را تشکیل می‌دهد، در پایان ربع دوم سال ۲۰۱۹ رشد منفی ۶.۶۶ درصدی داشته است. شبه پول در جریان ربع تحت بررسی ۷ درصد پول به مفهوم وسیع را تشکیل می‌دهد که این رقم پایین تر از ۸ درصد ربع دوم سال ۲۰۱۸ می‌باشد. ازینرو، اثر تغییرات در شبه پول بالای پول به مفهوم وسیع ناچیز بوده است. امانات میعادی نامگذاری شده به افغانی به ۹,۴۷۹ میلیون افغانی می‌رسد که رشد منفی ۲۴.۷۴ درصدی را نشان می‌دهد، در حالی که امانات میعادی نامگذاری شده به اسعار به ۲۵,۰۳۰ میلیون افغانی می‌رسد که افزایش ۲.۶۸ درصدی را نشان می‌دهد.

کاهش امانات میعادی نامگذاری شده به افغانی و افزایش امانات میعادی نامگذاری شده به اسعار به سیر نزولی حسابات پس انداز افغانی بانک‌ها و افزایش امانات میعادی اسعار نسبت داده می‌شود. بر علاوه این، کاهش ارزش نرخ مبادله افغانی در برابر دالر امریکائی همچنان باعث افزایش مبالغ مبادله شده امانات میعادی اسعاری گردیده است. ارقام نشان می‌دهد که

جدول ۱.۲: حجم نقدینگی، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸

تفاوت	فیصدی تغییرات سال به سال	ربع دوم ۲۰۱۹	تفاوت	فیصدی تغییرات سال به سال	ربع دوم ۲۰۱۸	ربع دوم ۲۰۱۷	
مبلغ به میلیون افغانی							
۱۱۱,۱۱۰	%۱۶.۴۰	۷۹۲,۶۳۳	۹۰,۱۰۲	۱۵.۲%	۶۸۱,۵۲۴	۵۹۱,۴۲۲	۱- دارایی‌های خالص خارجی
۱۰۷,۷۸۱	%۱۵.۴۷	۸۰۴,۳۸۸	۹۳,۹۳۱	۱۵.۹%	۶۹۶,۶۰۷	۶۰۲,۶۷۵	الف) دارایی‌های خارجی
۸۷,۰۰۵	۱۴.۹۸%	۶۶۷,۷۵۲	۹۰,۰۳۶	۱۸.۳%	۵۸۰,۷۴۷	۴۹۰,۷۱۱	ذخایر ارزی د افغانستان بانک
۱۴,۱۸۲	۲۲.۱۰%	۷۸,۳۴۲	۴,۴۰۹	۷.۴%	۶۴,۱۶۰	۵۹,۷۵۱	طلاء
۷۲,۸۲۳	۱۴.۱۰%	۵۸۹,۴۱۰	۸۵,۶۲۶	۱۹.۹%	۵۱۶,۵۸۷	۴۳۰,۹۶۱	سایر
۲۰,۷۷۷	۱۷.۹۳%	۱۳۶,۶۳۶	۳,۸۹۶	۳.۵%	۱۱۵,۸۶۰	۱۱۱,۹۶۴	سایر دارایی‌های خارجی
- ۳,۳۲۸	- ۲۲.۰۷%	۱۱,۷۵۵	۳,۸۳۰	۳۴.۰%	۱۵,۰۸۳	۱۱,۲۵۳	ب) بدھی‌های خارجی
- ۹۲,۴۰۲	۴۳.۱۴%	- ۳۰,۶۵۸۲,۳۶	- ۶۲,۸۲۵	۴۱.۵%	- ۲۱۴,۱۸۰,۷۳	- ۱۵۱,۳۵۶,۱۳	۲- دارایی‌های خالص داخلی
- ۲۳,۸۳۵	۳۳.۸۳%	- ۹۵,۵۵۴	- ۴۱,۶۴۷	۱۳۸.۵%	- ۷۱,۷۱۸	- ۳۰,۰۷۱	الف) کریدت خالص داخلی
- ۲۶,۲۵۷	۲۲.۱۴%	- ۱۴۴,۸۵۴	- ۴۲,۱۵۹	۵۵.۲%	- ۱۱۸,۵۹۷	- ۷۶,۴۳۸	کریدت خالص برای سکتور عامه غیر مالی
- ۲۶,۲۵۷	۲۲.۱۲%	- ۱۲۷,۹۷۸	- ۴۲,۱۵۹	۵۵.۱%	- ۱۱۸,۶۹۱	- ۷۶,۵۳۲	کریدت خالص برای دولت مرکزی
- ۷,۸۷۴	- ۵۲.۲۹%	۷,۱۸۵	- ۷,۸۲۱	- ۳۴.۲%	۱۵,۰۵۹	۲۲,۸۷۹	کریدت برای دولت مرکزی
۱۸,۳۸۳	۱۳.۷۴%	۱۵۲,۱۳۳	۳۴,۳۳۸	۳۴.۵%	۱۳۳,۷۵۰	۹۹,۴۱۱	بدھی‌های دولت مرکزی
.	۰.۰۰%	۰.۰۰۰	.	۰.۰%	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	کریدت خالص برای دولت مرکزی و محلی
.	۰.۰۰%	۹۴	.	٪۰.۰	۹۴	۹۴	کریدت خالص برای شرکت‌های غیر مالی عامه
۱,۹۶۶	۴.۰۹%	۵۰,۰۱۳	۴۸۳	۱.۰%	۴۸,۰۶۸	۴۷,۵۸۵	کریدت برای سکتور خصوصی
۴۵۶	- ۳۸.۳۳%	- ۷۳۳	۲۹	- ۲.۴%	- ۱,۱۸۹	- ۱,۲۱۹	کریدت خالص برای سایر شرکت‌های مالی
۶۳,۲۷۰	۳۷.۳۸%	۲۳۲,۵۵۲	۲۷,۱۳۴	۱۹.۱%	۱۶۹,۲۸۲	۱۴۲,۱۴۸	ب) حسابات سرمایه
- ۵,۲۹۷	- ۱۹.۷۵%	۲۱,۵۲۳	۵,۹۵۶	۲۸.۵%	۲۶,۸۲۰	۲۰,۸۶۴	ت) سایر اقلام خالص
۱۸,۸۵۰	۴.۰۶%	۴۸۳,۴۲۸,۴۱	۲۷,۱۷۸	۶.۲%	۴۶۴,۵۷۸,۷۸۹	۴۳۷,۴۰۱,۰۲۴	۳- پول به مفهوم وسیع
۲۱,۳۱۱	۵%	۴۴۸,۹۲۰	۲۶,۹۸۸	۷%	۴۲۷,۶۰۹	۴۰۰,۶۲۱	پول به مفهوم محدود
۴,۶۵۸	۲.۱۵%	۲۲۱,۷۲۴	۵,۶۵۴	۲.۷%	۲۱۷,۰۶۷	۲۱۱,۴۱۲	پول در دوران (اسعار خارج از سیستم سپرده گذاری)
۱۶,۶۵۳	۷.۹۱%	۲۲۷,۱۹۶	۲۱,۳۳۴	۱۱.۳%	۲۱,۰۵۴۳	۱۸۹,۲۰۹	امانات جاری
- ۲,۴۶۱	- ۹.۹۶%	۳۴,۵۰۸,۴۸۸	۱۹۰	۰.۵%	۳۶,۹۶۹,۶۳۸	۳۶,۷۷۹,۶۹۶	سایر امانات (شبه پول)
- ۳,۱۱۵	- ۲۴.۷۴%	۹,۴۷۹	- ۲,۴۶۵	- ۱۶.۴%	۱۲,۵۹۴	۱۵,۰۵۹	امانات به افغانی
۶۵۴	۲.۶۸%	۲۵,۰۳۰	۲,۶۵۵	۱۲.۲%	۲۴,۳۷۶	۲۱,۷۲۱	امانات به اسعار
۰....	۰.۰۰%	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	۰.۰۰%	۰.۰۰۰	۰.۰۰۰	اوراق سرمایوی به استثنای سهام

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

٣.٢ ذخایر خالص بین المللی

د افغانستان بانک بمنظور نیل به این هدف تمرکز خود را روی استفاده از ابزار پولی خویش که اساساً استفاده عملیات بازار آزاد با تطبیق مؤثر و سالم پالیسی می‌باشد، معطوف می‌دارد. در مدت تحت بررسی، ارزش پول افغانی بطور قسمی در برابر پاؤند سترلنگ، یورو، فرانک سویس، دالر امریکائی، درهم امارات متحده عربی، ریال سعودی و روپیه هندی کاهش یافته، در حالی که ارزش آن در برابر روپیه پاکستانی و تومان ایرانی افزایش یافته است.

شرح روزمره اوسط نرخ مبادله افغانی در برابر دالر امریکائی و سایر اسعار در مدت تحت بررسی در گراف‌های ذیل نشان داده شده است.

گراف ٦.٢: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر دالر امریکائی، ربع دوم سال مالی ١٣٩٨ (٢٠١٩)

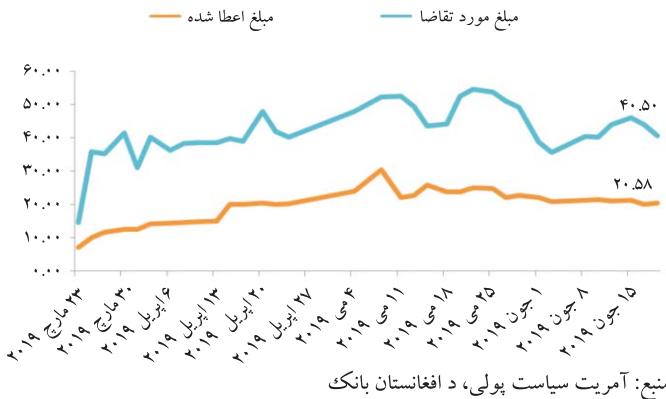

میلیارد افغانی ثبت گردیده است. مجموع مبلغ لیلام شده در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به ۵۲۸.۸۳ میلیون دالر امریکائی می‌رسد، در حالی که مبلغ تقاضا شده ۷۵۳.۴۴ میلیون دالر امریکائی بوده است.

بطور او سط به تعداد ۵۰ داوطلب در هر لیلام اشتراک نموده و از این جمله به ۳۸ داوطلب در هر مورد لیلام مبلغ او سط ۱۹.۵۸ میلیون دالر امریکائی اعطای شده و مجموع برداشت به اندازه ۳۷.۳۰۶ میلیارد افغانی ثبت گردیده است.

گراف ۱۰.۲: مجموع مبلغ اعطا شده و مورد تقاضای دالر امریکایی طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ را نشان می‌دهد.

گراف ۱۰.۲: مبلغ اعطای و مورد تقاضا دالر امریکائی، ربع دوم سال ۲۰۱۹

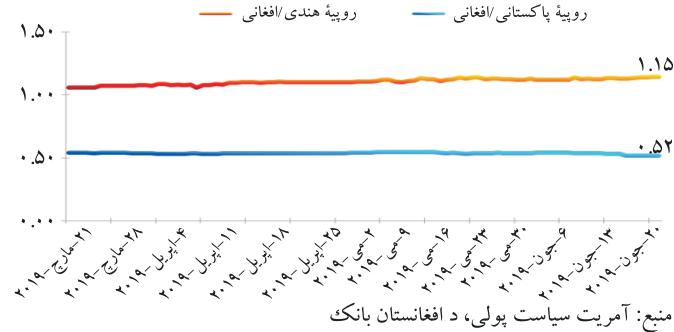
۵.۲ عملیات بازار آزاد و شرایط نقدینگی

۱.۰.۲ لیلام اوراق سرمایوی

اوراق سرمایوی عبارت از اوراق سرمایوی کوتاه مدت اسمی افغانی بوده که توسط د افغانستان بانک به مشتریان بازار اولیه که اکثرًا بانک‌های تجاری می‌باشد، بصورت هفت‌هار صادر می‌گردد.

د افغانستان بانک اوراق سرمایوی را به عنوان ابزار پولی
بمنظور مدیریت عرضه پول استفاده می‌کند. اوراق سرمایوی
بمنظور جذب نقدینگی بیش از حد بانک‌های تجاری مورد
استفاده قرار می‌گیرد. د افغانستان بانک در حال حاضر اوراق
سرمایوی یک هفته‌ای، یک ماهه، سه ماهه، شش ماهه و یک
ساله را عرضه می‌نماید.

گراف ۸.۲: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر روپیہ هندی و روپیہ پاکستانی، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹) گراف ۹.۲: اوسط نرخ مبادله روزمره افغانی در برابر تومان ایرانی، ربع

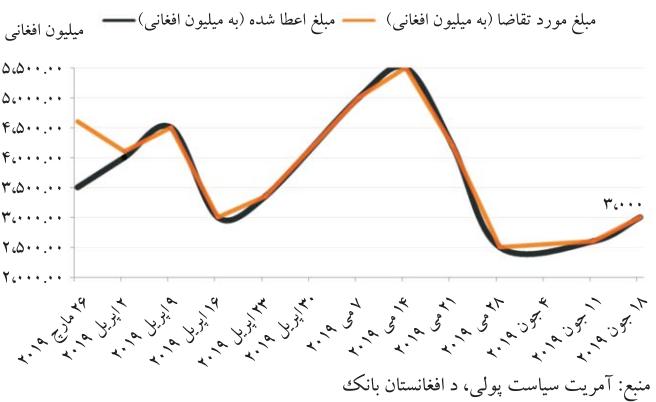
لیلام اردز

بنظور کنترول عرضه پول و حفظ ثبات قیم در بازار داخلی،
د افغانستان بانک با راه اندازی پروسۀ لیلام اسعار هفتۀ سه بار و
لیلام اوراق سرمایوی هفته یکبار، منحیث ابزار اولیۀ پولی، پایه
پولی خود را نزدیک به هدف تعیین شده حفظ می کند.
افغانستان بانک بنظور مهار سیالیت بیش از حد بازار و جلوگیری
از نوسانات نرخ مبادله افغانی در برابر اسعار مخصوصاً دالر
امریکایی به لیلام اوراق سرمایوی ادامه داده است.

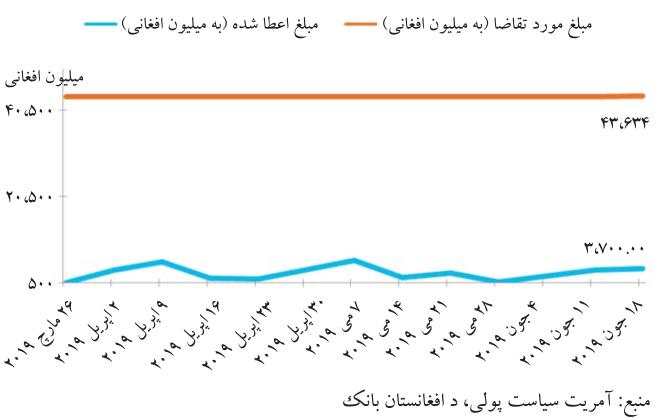
د افغانستان بانک طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ مبلغ ۶۶۵ میلیون دالر امریکایی را لیلام نموده، در حالیکه مجموع تقاضا در این مدت ۱،۴۳۷.۲۰ میلیون دالر امریکایی گفته شده است. دلیل عدمه تقاضا بیشتر برای دالر امریکائی، کاهش ارزش افغانی در پر ایر دالر بوده است.

باید تذکر داد که بطور اوسط به تعداد ۵۹ داوطلب در هر مزایده اشتراک داشته و ۴۳ داوطلبی اعلام شده است. به داوطلبی‌های برنده در هر لیلام مبلغ اوسط ۱۹.۵۶ میلیون دالر امریکائی فروخته شده و مجموع برداشت افغانی ۵۲.۱۸۸

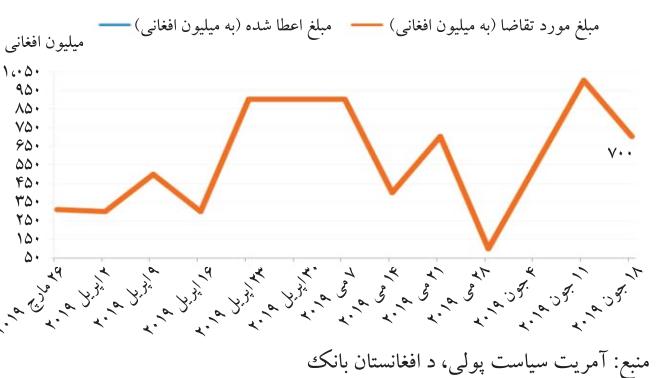
گراف ۱۲.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطای شده اوراق سرمايوی ۷ روزه، ربیع دوم ۱۴۰۹

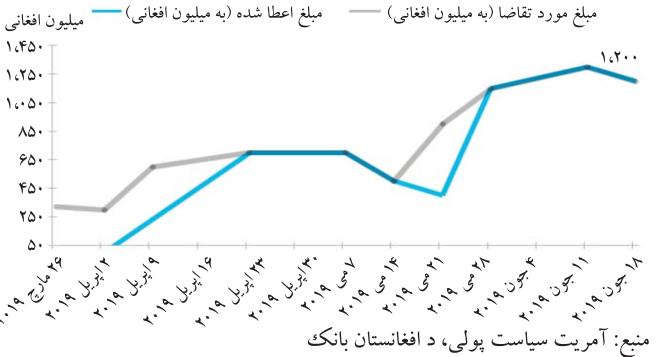
گراف ۱۳.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطای شده اوراق سرمايوی ۲۸ روزه، ربیع دوم ۱۴۰۹

گراف ۱۴.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطای شده اوراق سرمايوی ۹۱ روزه، ربیع دوم ۱۴۰۹

گراف ۱۵.۲: مبلغ مورد تقاضا و اعطای شده اوراق سرمايوی ۱۸۲ روزه، ربیع دوم ۱۴۰۹

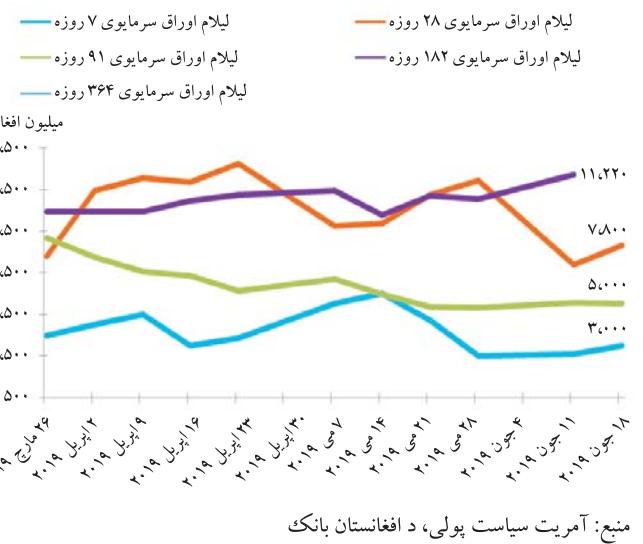
مجموع سهم تصفیه ناشدۀ اوراق سرمایوی در پایان ربیع دوم به ۲۷,۹۶۰ میلیارد افغانی می‌رسد که نسبت به ۱۰,۴۹۰ میلیارد افغانی ربیع دوم سال ۲۰۱۸ در ربیع تحت بررسی کاهش ارزش ۵ میلیارد افغانی را نشان می‌دهد. عامل عمده کاهش مبلغ تصفیه ناشدۀ اوراق سرمایوی درین مدت کاهش فروشات اوراق سرمایوی می‌باشد.

مجموع مبلغ تصفیه ناشدۀ ۷ روزه اوراق سرمایوی ۳ میلیارد افغانی، اوراق سرمایوی ۲۸ روزه ۷.۸ میلیارد افغانی، ۹۱ روزه به ارزش ۵ میلیارد افغانی ثبت گردیده است. مبلغ تصفیه ناشدۀ اوراق سرمایوی ۱۸۲ روزه به ۱۱.۲۲ میلیارد و اوراق سرمایوی ۳۶۴ روزه به صفر می‌رسد، چون در مورد دوم هیچ لیلام صورت نگرفته است.

مجموع مبلغ تکتانه که در بدله اوراق سرمایوی پرداخت گردیده، در پایان ربیع تحت بررسی به ۵۵.۱۷ میلیون افغانی می‌رسد.

علاوه بر این، طی ربیع دوم سال ۲۰۱۹ اوسط نرخ تکتانه عیار شده برای اوراق سرمایوی ۷ روزه ۰.۳۶ درصد؛ ۲۸ روزه ۰.۰۶ درصد؛ ۹۱ روزه ۰.۵۳ درصد؛ ۱۸۲ روزه ۰.۷۳ درصد و در بدله اوراق سرمایوی ۳۶۴ روزه هیچ تکتانه پرداخت نگردیده است.

گراف ۱۱.۲: سهم تصفیه ناشدۀ اوراق سرمایوی، ربیع دوم سال ۱۴۰۸

۲.۵.۲ ذخایر اجباری و اضافی

نقدینگی از طرف شب از د افغانستان بانک اخذ میدارند. نرخ تکتانه که ازین بابت بالای بانک ها هزینه میگردد ۰.۱ درصد بیشتر از آخرین نرخ لیلام اوراق سرمایوی ۲۸ روزه می باشد. این نوع قرضه گیری صرفاً با اوراق سرمایوی تصفیه ناشده تضمین میگردد.

شایان ذکر است که در زمان تحت بررسی هیچ بانک از تسهیل قروض شبانه استفاده ننموده است.

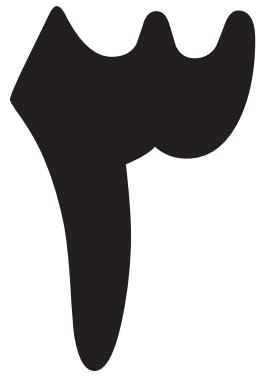
بانک های تجاری مکلف اند که ۸ درصد مجموع سپرده های خویش را برای حسابات افغانی و ۱۰ درصد مجموع سپرده های اسعاری را برای حسابات ارزی خویش در د افغانستان بانک منحیث ذخایر اجباری نگهداری کنند. اکنون ذخایر اجباری هم در افغانی و هم در سایر ارزهای خارجی پذیرفته می شوند که این شیوه برخلاف طرز کار گذشته بوده که در آن ذخایر اجباری برای تمام سپرده ها در افغانی نگهداری می شدند.

در بدл همچو سپرده ها به بانک های تجاری هیچ تکتانه پرداخت نمی گردد. در پایان ربع دوم سال ۲۰۱۹ ذخایر اجباری اسمی افغانی به ۶،۴۷.۵۳ میلیون ثبت گردیده، این در حالیست که ذخایر اجباری دالر امریکایی و یورو به ترتیب به اندازه ۲۰۹.۴۲۷ میلیون دالر امریکایی و ۱۹.۲۳۱ میلیون دالر امریکایی گزارش شده است.

تسهیلات سپرده گذاری شبانه: این تسهیلات برای تمام بانک های تجاری فراهم گردیده تا از روی بیلانس های مازاد تکتانه بدست بیاورند. مطابق به متحدمال منشره تاریخ ۱۱ سپتامبر سال ۲۰۱۷ به تمام بانک ها که توسط شورای عالی بانک مرکزی منظور گردیده، نرخ تکتانه که روی تسهیلات سپرده گذاری شبانه وضع می گردد، در حال حاضر ۰.۱ درصد می باشد.

اوسط مبلغ تصفیه ناشده بیلانس های تسهیلات سپرده گذاری شبانه در پایان ربع دوم سال ۲۰۱۹ به اندازه ۷،۴۱۵.۹۰ میلیون افغانی ثبت گردیده است و پرداخت نرخ تکتانه در برابر این تسهیلات مبلغ ۲.۲۳۵ میلیون افغانی گزارش شده است.

تسهیلات قروض شبانه: این گونه تسهیلات توسط بانک ها به گونه کوتاه مدت در موقع نیازمندی به پول نقد مورد استفاده قرار می گیرد. بانک ها این سهولت را در هنگام کمبود

رونده و دورنمای تورم

روند و دورنمای تورم

دوم سال ۲۰۱۹ به اندازه ۲.۶ درصد کاهش بیابد.

قیمت نفت خام پس از کاهش ۱۱.۵ درصدی در ربع قبلی در ربع اول سال ۲۰۱۹ به اندازه ۶ درصد (به اساس سنجش ربع به ربع) کاهش یافته است. انتظار می‌رود که قیمت غیر انرژی در سال ۲۰۱۹ از نرخ اوسط سال ۲۰۱۸ پائین بماند و در سال ۲۰۲۰ بطور میانه افزایش بیابد.

انرژی

قیمت انرژی پس از کاهش شدید در قیمت تمام اقلام انرژی طی ربع گذشته، در ربع تحت بررسی دوباره بطور قسمی بهبود یافته است. هرچند، در میان اقلام مختلف انرژی انحراف قابل ملاحظه به وجود آمده است. قیمت نفت با در نظر داشت کاهش تولیدات نفتی OPEC و سایر تولید کنندگان و هم‌چنان به دلیل اختلالات در روند عرضه در سایر نقاط جهان، از آغاز سال به اینسو ۳۴ درصد افزایش یافته است.

برعکس، قیمت گاز طبیعی در ماه مارچ و قسمًاً در ماه اپریل شدیداً کاهش یافته که عامل عدم آن افزایش صادرات گاز از طرف ایالات متحده امریکا و استرالیا می‌باشد که این امر بالای قیمت زغال سنگ که جایگزین خوب گاز می‌باشد، نیز اثر نزولی گذاشته است. انتظار می‌رود که قیمت نفت نسبت به افزایش اخیر و قیمت ۶۶ دالر فی بیرل در ۲۰۱۹ و ۶۵ دالر فی بیرل در ۲۰۲۰، کاهش پیدا کند.

اقلام غیر انرژی

قیمت بیشترین اقلام غیر انرژی که در طول ربع اخیر سال ۲۰۱۸ افت نموده یا تحت فشار مانده اند، در ماه مارچ دوباره افزایش یافته است که در این میان فلزات و منرال‌ها بطور اخص رشد بیشتری را تجربه نموده است.

افزایش قیمت فلزات به امیدواری‌های رشد اقتصادی چین که نیمی از مصرف فلزات جهان را دارد و یک سلسله موافع و

قیم کالاهای تجاری پس از کاهش سال قبل، در ربع دوم سال ۲۰۱۹ افزایش یافته و نرخ بیشترین اقلام از نرخ پائین خود بلند رفته است. بازارهای مواد خام طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ خسارة اندکی تجربه کرده و در همین حال شاخص دالر به دلیل تنش‌های تجاری میان امریکا و چین که الى روز پایانی نیمه اول سال ۲۰۱۹ پابرجا بوده، پائین آمده است. شاخص دارائی‌های مال التجاره که از ۲۹ مورد کالاهای تجاری اولیه که میان امریکا و بریتانیا مبادله می‌شود، طی ربع دوم به اندازه ۱.۱۷ درصد کاهش یافته، ولی نسبت به شش ماه اول امسال به اندازه ۵.۲۳ درصد بلندتر بوده است. در سال ۲۰۱۸ شاخص دارائی، خسارة ۶۸۲ درصدی داشته است.

قیمت گاز طبیعی در ماه مارچ و اپریل به دلیل افزایش صادرات آن از امریکا و استرالیا بطور قسمی کاهش ناگهانی را تجربه کرده که این تغییر روی قیمت زغال سنگ که بدیل خوب گاز طبیعی می‌باشد، فشار وارد کرده است. انتظار می‌رود که بهای نفت از قیمت بلند اخیر کاهش یافته و در سال ۲۰۱۹ فی بیرل به ۶۶ دالر و در سال ۲۰۲۰ فی بیرل به ۶۵ دالر برسد. قیم بیشترین اقلام زراعتی طی ربع اول سال ۲۰۱۹ بطور ملایم افزایش یافته و سپس در ربع دوم کاهش چشمگیری داشته است. شاخص قیم زراعت بانک جهانی در ربع تحت بررسی ۰.۹ درصد افزایش یافته (ربع به ربع)، طوری که کاهش ۴ درصد مشروبات توسط افزایش میانه قیم تمام کتگوری‌ها جبران و متوازن گردیده است. این شاخص نسبت به یک سال قبل هنوز هم ۵.۶ درصد پائین می‌باشد. بیشترین عواملی که سال قبل باعث افزایش قیمت‌ها گردیده، از شدت آن کاسته شده، مثلاً تنش‌های تجاری کاهش یافته و امیدواری‌های اندک مبنی بر کشت محصولات فصل بعدی در ایالات متحده امریکا بوجود آمده است. توقع می‌رود که این شاخص در ربع

کالاهای تجاری را بلند ببرد.

۱.۳ قیم مصرفی در افغانستان

در حال حاضر شاخص قیم مصرفی در افغانستان براساس قیمت‌های ماه اپریل سال ۲۰۱۵ گردآوری می‌شود، در حالی که قبلًاً این شاخص به اساس قیمت‌های ماه مارچ ۲۰۱۱ محاسبه می‌گردید. به همین ترتیب، در این سنجش جدید اجزای شاخص قیم مصرفی همچنان با در نظر داشت عوامل جدید عیار می‌شوند. طبق معلومات اداره ملی احصائیه و معلومات (NSIA) و تحلیل دافغانستان بانک، نتایج ذیل در شاخص قیم مصرفی افغانستان مشاهده گردیده است:

سنجش سال به سال تغیرات شاخص قیم مصرفی نشان می‌دهد که نرخ انفلاسیون طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ بطور میانگین به ۴.۲ درصد می‌رسد که این رقم بلند تر از متفق ۱.۱ درصد ربع دوم سال قبل می‌باشد. افزایش نرخ انفلاسیون همزمان با افزایش قیمت کالاهای تجاری در بازارهای جهانی، واقع شده است. به اساس گزارش‌ها، شاخص قیم بیشترین اقلام کالاهای تجاری طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ نشان دهنده قیمت‌های بلند بوده است. همانند مقایسه سال به سال ارقام، سنجش ربuar انفلاسیون نیز در دوره تحت بررسی افزایش را نشان می‌دهد. با توجه به معلومات ربع قبلی، اوسط نرخ انفلاسیون در ربع دوم سال به ۴.۲ درصد افزایش یافته که این رقم نسبت به اوسط نرخ ۰.۸ درصدی ربع قبلی افزایش را نشان می‌دهد.

شاخص قیم مصرفی کابل نیز طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ روند انفلاسیونی داشته است. با در نظر داشت شاخص قیم عمومی مصرفی کابل، نرخ انفلاسیون نسبت به ۰.۲۲ درصد ربع مشابه سال قبل درین مدت بطور میانگین به ۴.۲۷ درصد افزایش یافته است.

محدودیت‌های تولیدی منجلمه واقعه بند ویل در برازیل (سنگ آهن، نکل)؛ سیلاب‌های شدید در چیلی (مس)؛ اعتراضات در پیرو (مس)؛ محدودیت‌ها و موانع در راه تصفیه مواد به عنوان پاسخ به نگرانی‌های محیط زیستی در چین (سرب، زینک) و محدودیت‌های صادراتی در اندونزیا (ماده المونیمی) و سایر نگرانی‌های مربوطه به آن ربط می‌گیرد. به همین ترتیب، عوامل تولید و عرضه باعث بازگشت سطح قیمت بیشترین اقلام زراعتی به میزان سال ۲۰۱۸ شده است. این امر شامل تأخیر کشت گندم و جواری در ایالات متحده امریکا به نسبت شرایط جوی و همچنان کشت کمتر سویابین در ایالات متحده به دلیل تنש‌های تجاری می‌باشد.

زراعت:

پس از آنکه در نیمه دوم سال قبل قیمت بیشترین محصولات زراعتی کاهش پیدا کرد، در ربع اول سال ۲۰۱۹ این قیمت بطور معتدل افزایش یافته است. شاخص قیمت زراعت بانک جهانی درین ربع ۰.۹ درصد افزایش یافته (ربع به ربع) که کاهش ۳.۴ درصدی مشروبات توسط افزایش معتدل تمام کتگوری‌های دیگر دوباره جبران شده است. این شاخص هنوز هم به نسبت رقم یک سال قبل ۵.۶ درصد پائین می‌باشد. بیشترین عوامل که قیمت‌های سال قبل را کاهش داده بود، حالت ملایمی اختیار نموده که شامل کاهش تنش‌های تجاری و کشت امیدوار کننده محصولات در ایالات متحده برای فصل بعدی می‌باشد. توقع می‌رود که این شاخص به دلیل تولیدات کمتر و قیمت بلند کودکیمیابی در سال ۲۰۱۹ به اندازه ۲.۶ درصد کاهش، اما در سال ۲۰۲۰ به اندازه ۱.۷ درصد افزایش یابد. خطرات کاهش دهنده قیم عمدتاً از تشدید تنش‌های تجاری سرچشمه می‌گیرد. بر خلاف این، قیمت بلند انرژی می‌تواند مصارف محصولات متتمرکز به انرژی بخصوص غله جات و نباتات تیلی را بلند ببرد. تقاضای فراتر از انتظار برای نفت عضوی نیز می‌تواند قیمت برخی

این در حالیست که نرخ انفلاسیون در خانه سازی، ارتباطات، تعلیم و تربیه و اجناس متفرقه کاهش یافته است. در گل، انفلاسیون کتگوری غیر غذائی از ۱.۶ درصد ربع مشابه سال قبل در زمان تحت بررسی بطور اوسط به ۲.۵ درصد افزایش یافته است. درین کتگوری بیشترین افزایش در شاخص قیم صحت، فرنیچر و لوازم خانه، معلومات و کلتور مشاهده شده که از ۰.۲ درصد، ۰.۱ درصد و منفی ۰.۸ درصد ربع دوم سال ۲۰۱۸ در زمان تحت بررسی به ترتیب بطور میانگین به ۴.۴ درصد، ۴.۶ درصد و ۲.۰ درصد کاهش یافته است. از سوی دیگر، شاخص قیم تعلیم و ارتباطات در مقایسه به ۱۰.۲ درصد و ۰.۱ درصد ربع دوم سال قبل در ربع تحت بررسی به ترتیب بطور میانگین به منفی ۱.۳ درصد و منفی ۳.۵ درصد کاهش نموده است. انفلاسیون اصلی در مقایسه با ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی سیر صعودی را نشان داده است. روش اوسط یابی که معمول وسیله سنجش انفلاسیون اصلی دانسته می شود، از رقم ۰.۷ درصدی ربع مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به ۳.۸ درصد افزایش یافته است. افزون بر این، انفلاسیون شاخص قیم مصرفی به استثنای نان خشک و حبوبات، روغن خوراکی و شحمیات و ترانسپورت از منفی ۱.۵ درصد ربع دوم سال قبل در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به ۳.۷ درصد افزایش یافته است

به اساس سنجش ربuar، شاخص قیم مصرفی کابل از ۰.۹۲ درصد ربع قبلی بطور اوسط به ۴.۲۷ درصد کاهش یافته است.

۱.۱.۳ تغییرات انفلاسیون عمومی ملی

۱.۲.۳ تغییرات سالانه (سال به سال)

شاخص عمومی قیم مصرفی به اساس سنجش سال به سال در زمان تحت بررسی افزایش را نشان می دهد. طبق معلومات دست داشته، انفلاسیون عمومی به اساس سنجش سال به سال از منفی ۱.۱ درصد ربع دوم سال قبل در زمان تحت بررسی بطور میانگین به ۴.۲ درصد افزایش یافته است. طبق سنجش ماهوار، این رقم در ماههای اپریل، می و جون به ترتیب ۳.۶۹ درصد، ۴۸۸ درصد و ۴.۰۳ درصد ثبت گردیده است.

در شاخص مواد غذائی، نرخ انفلاسیون از منفی ۳.۷ درصد ربع مشابه سال قبل در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به ۶.۰ درصد افزایش یافته است. در شاخص فوق الذکر، فشارهای انفلاسیونی از اثر قیمت های بلند شیر، پنیر و تخم، بوره و شیرینی باب، چاشنی ها و سبزیجات به میان آمده است. بیشترین افزایش که درین شاخص ثبت گردیده، مربوط به قیمت چاشنی ها و سبزیجات بوده که به ترتیب از منفی ۲۱.۰ درصد ربع مشابه سال قبل در زمان تحت بررسی به ۱۷.۹ درصد و از منفی ۱۵.۰ درصد به ۴.۳ درصد افزایش یافته است. از سوی دیگر، کاهش قیمت صرفاً در شاخص قیم روغن خوراکی و شحمیات به ثبت رسیده که از منفی ۱.۳ درصد ربع مشابه سال قبل در ربع دوم سال ۲۰۱۹ بطور اوسط به منفی ۳.۵ درصد افزایش یافته است.

در کتگوری غیر غذائی، انفلاسیون از اثر قیمت های بلند تباکو، البسه، فرنیچر و لوازم خانه، صحت، ترانسپورت، معلومات و کلتور و رستورانتها و هتل ها افزایش یافته است،

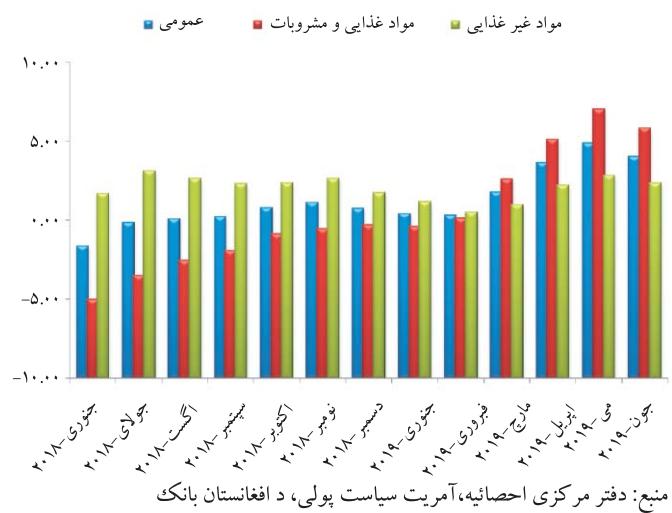
حبویات، سبزیجات و چاشنی‌ها به میان آمده که به ترتیب منفی ۹.۴ درصد، ۴.۳ درصد و ۱۷.۹ درصد ثبت گردیده است.

از سوی دیگر، انفلاسیون غیر غذائی نسبت به ۰.۹ درصد ربع قبلی در ربع تحت بررسی بطور اوسط به ۲.۵ درصد افزایش یافته است. درین کتگوری قیمت فرنیچر، لوازم خانه و البسه با تفاوت‌های بزرگ افزایش یافته است. از طرف دیگر، قیمت برخی اقلام فرعی دیگر کتگوری‌های غیر غذائی چون تنباکو، ترانسپورت، ارتباطات و تعلیم و تربیه در ربع دوم کاهش یافته است.

گراف ۲.۳: اوسط انفلاسیون ملی رب尤ار، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

گراف ۱.۳: انفلاسیون عمومی ملی سالانه، سال مالی ۱۳۹۸ (سال به سال)

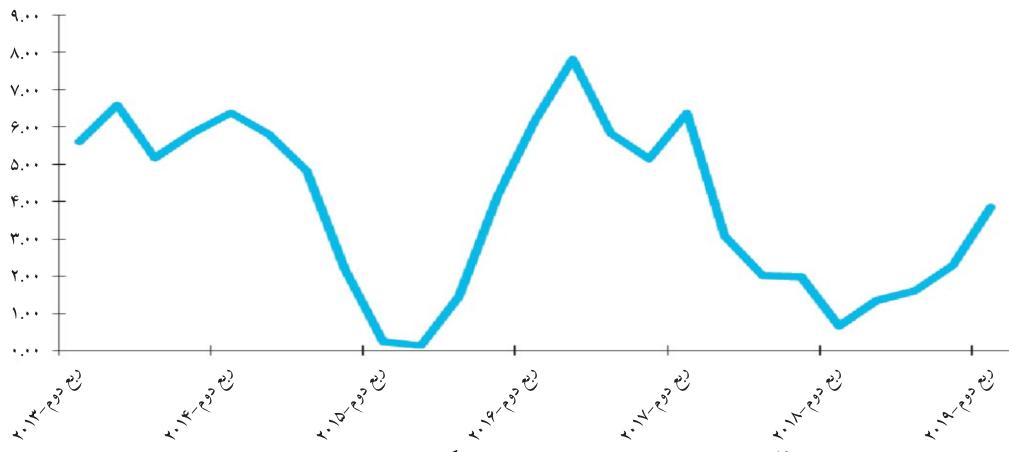

۲.۲.۳ تغییرات رب尤ار (سال به سال)

سنچش کوتاه مدت انفلاسیون عین روندی را منعکس می‌کند که در سنچش سالانه نمایان شده است. انفلاسیون عمومی ملی که بطور رب尤ار محاسبه گردیده، از ۰.۸ درصد ثبت شده ربع قبلی در ربع تحت بررسی به ۴.۲ درصد کاهش یافته است. بیشترین افزایش که در نرخ انفلاسیون بمیان آمده، نتیجه افزایش قیمت نان خشک و حبویات، گوشت و غذاهای تازه و خشک می‌باشد. در عین زمان، کتگوری غیر غذائی نیز نرخ دیفلاسیون را در مقایسه به ربع اول سال جاری بلند تر نشان داده است.

به اساس ارقام رب尤ار، انفلاسیون غذائی از ۰.۸ درصد ربع قبلی در ربع دوم سال ۲۰۱۹ بطور میانگین به ۶.۰ درصد افزایش یافته است. شاخص قیم اقلام غذائی چون نان خشک و حبویات، گوشت، شیر، پنیر و تخم، میوه تازه و خشک و سبزیجات افزایش، اما مشروبات غیرالکولی نسبت به ربع اول سال در ربع دوم کاهش یافته است. در همین حال، درین کتگوری بیشترین افزایش رب尤ار در قیمت نان خشک و

گراف ۳.۳: اوسط یابی ربوعار انفلاسیون ملی، ربوع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: دفتر مرکزی احصایی، آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ۱.۳: انفلاسیون عمومی ملی، سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

اوسط (سنه ماه)	انفلاسیون عمومی ملی، سال مالی ۱۳۹۸												توضیح	
	۲۰۱۹			۲۰۱۹			۲۰۱۸			وزن				
	جون	می	اپریل	مارج	فبروری	جنوری	جون	می	اپریل	ا	ب	ج		
۴.۲	۴.۰۳	۴.۸۸	۳.۶۳	۰.۸	۱.۷۷	۰.۳۴	۰.۴۱	-۱.۱	-۱.۶۳	-۱.۰۵	-۰.۴۷	۱۰۰.۰	شاخص عمومی	
۶.۰	۵.۸۶	۷.۰۴	۵.۱۲	۰.۸	۲.۶۲	۰.۱۴	-۰.۴۱	-۳.۷	-۵.۰۰	-۳.۶۳	-۲.۵۶	۴۷.۸	مواد غذایی و مشروبات غیر الکولی	
۹.۴	۱۰.۱۶	۹.۹۴	۸.۱۹	۶.۲	۶.۸۸	۵.۶۵	۶.۱۴	۰.۲	-۱.۴۰	۰.۴۰	۱.۴۶	۱۴.۶	نان خشک و حبوبات	
۴.۰	۵.۵۳	۴.۹۲	۱.۴۳	۱.۳	۱.۱۶	۱.۳۷	۱.۳۹	-۰.۴	-۱.۲۶	۰.۰۵	۰.۰۰	۷.۵	گوشت	
۲.۷	۲.۲۸	۲.۶۱	۳.۰۶	۱.۶	۱.۹۲	۱.۳۵	۱.۳۸	-۰.۵	-۰.۶۸	-۰.۴۱	-۰.۴۷	۴.۷	شیرین، پنیر و تخم مرغ	
-۳.۵	-۲.۸۷	-۳.۲۸	-۴.۳۲	-۴.۲	-۵.۴۶	-۴.۱۹	-۲.۸۱	-۱.۳	-۲.۵۴	-۱.۲۵	-۰.۱۷	۴.۶	روغنیات و شحمیات	
۱۰.۲	۹.۰۱	۱۱.۹۱	۹.۷۰	۳.۸	۵.۴۷	۳.۳۴	۲.۴۵	۰.۰	-۳.۶۷	۲.۴۸	۱.۱۲	۵.۰	میوه تازه و خشک	
۴.۳	-۰.۷۳	۹.۶۷	۶.۸۴	-۱۱.۲	-۲.۴۰	-۱۳.۶۷	-۱۷.۴۴	-۱۵.۰	-۱۷.۲۹	-۱۷.۲۶	-۱۰.۵۲	۶.۰	سبزیجات	
۵.۹	۷.۳۶	۷.۳۵	۳.۱۱	۱.۰	۴.۱۴	-۰.۳۳	-۰.۸۵	-۱۰.۱	-۹.۳۸	-۹.۶۸	-۱۱.۲۶	۲.۷	بوده و شیرینی	
۱۷.۹	۱۹.۹۳	۲۲.۶۴	۱۱.۱۵	۲.۹	۴.۲۱	۳.۹۲	۰.۴۲	-۲۱.۰	-۱۹.۸۱	-۲۰.۷۷	-۲۲.۴۲	۱.۳	چاشی ها	
۵.۵	۵.۵۱	۵.۶۵	۵.۴۵	۵.۶	۶.۴۰	۵.۳۹	۵.۱۵	۱.۷	۱.۲۱	۱.۹۹	۱.۹۰	۱.۴	مشروبات غیر الکولی	
۲.۰	۲.۳۰	۲.۸۵	۲.۲۴	۰.۹	۰.۹۷	۰.۵۳	۱.۱۹	۱.۶	۱.۷۱	۱.۴۹	۱.۵۷	۵۲.۲	مواد غیر غذایی، تباکو و خدمات	
۴.۱	۳.۶۸	۴.۴۲	۴.۱۲	۴.۹	۴.۰۴	۴.۹۶	۵.۵۶	۳.۱	۳.۳۸	۲.۷۹	۳.۲۱	۰.۳	تبکو	
۵.۳	۵.۱۷	۵.۹۳	۴.۷۸	۴.۲	۳.۲۵	۴.۰۵	۵.۲۲	۲.۹	۲.۶۴	۲.۸۷	۳.۱۷	۴.۶	البسه	
-۰.۲	-۰.۳۷	۰.۰۰	-۰.۲۱	-۲.۸	-۲.۳۱	-۳.۳۶	-۲.۷۳	۰.۸	۱.۰۵	۰.۵۶	۰.۷۵	۱۹.۱	خانه سازی	
۴.۶	۴.۶۲	۴.۸۹	۴.۳۷	۲.۸	۳.۲۰	۲.۷۱	۲.۵۹	۲.۱	۱.۶۳	۲.۰۶	۲.۶۵	۱۱.۹	فرنیجر و اثاثیه خانه	
۴.۴	۵.۳۰	۵.۴۴	۲.۵۷	۲.۴	۱.۸۹	۲.۱۴	۳.۰۴	۰.۲	-۰.۱	۰.۱۳	۰.۳۴	۶.۲	صحت	
۴.۳	۲.۹۱	۴.۳۰	۵.۶۸	۶.۱	۵.۷۷	۴.۸۰	۷.۷۹	۴.۰	۵.۷۹	۴.۲۳	۲.۱۰	۴.۳	حمل و نقل	
-۳.۵	-۴.۵۸	-۲.۷۳	-۳.۳۲	-۲.۶	-۲.۸۳	-۲.۳۹	-۲.۶۳	۰.۱	۰.۱۴	۰.۱۰	-۰.۰۸	۱.۷	ارتباطات	
۲.۰	۱.۱۸	۲.۱۱	۲.۶۷	۰.۴	۰.۳۵	۰.۹۵	-۰.۲۴	-۰.۸	-۰.۵۴	-۰.۳۶	-۱.۹۸	۱.۱	اطلاعات و فرهنگ	
-۱.۳	۰.۲۹	۰.۲۱	-۴.۵۰	۶.۵	۶.۲۴	۵.۳۲	۷.۸۸	۱۰.۲	۹.۹۹	۱۰.۳۱	۱۰.۱۶	۰.۴	تعلیم و تربیه	
۴.۱	۴.۵۶	۴.۰۴	۳.۵۸	۳.۳	۳.۲۰	۳.۶۲	۳.۰۶	۲.۱	۲.۱۳	۲.۰۷	۲.۱۰	۱.۱	هتل و رستورانت ها	
۲.۶	۱.۵۹	۳.۹۷	۲.۱۵	۰.۹	۰.۳۵	۰.۶۹	۱.۷۴	۲.۸	۳.۴۹	۲.۱۳	۲.۸۵	۱.۴	منقره	
۳.۷	۳.۳۹	۴.۶۸	۳.۱۷	-۰.۱	۱.۰۶	-۰.۶۰	-۰.۸۰	-۱.۰	-۲.۰	-۱.۶	-۰.۹۷		شاخص قیم مصرفی به استثنای نان و حبوبات، روغنیات و شحمیات و تباکو	
۳.۸	۳.۵۶	۴.۶۵	۳.۰۴	۲.۰۴	۲.۰۳	۲.۶۲	۲.۲۳	۲.۰۲	۰.۷	۰.۲	۰.۹	۰.۹۲	۳۰ درصد اوسط یابی	

۳.۳ تغییرات انفلاسیون عمومی کابل

۱.۳.۳ تغییرات سالانه (تغییرات سال به سال)

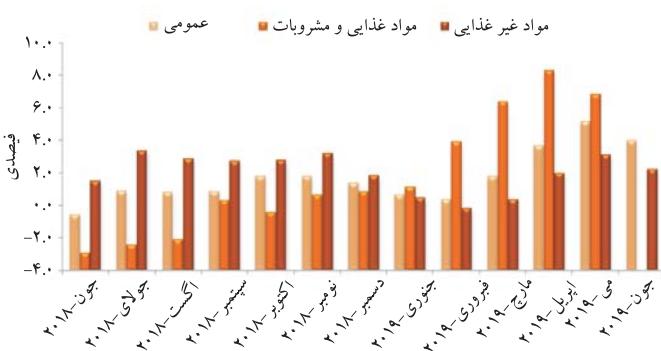
انفلاسیون شاخص عمومی قیم مصرفی کابل از ۰.۲۲ درصد ربع دوم سال قبل در ربع تحت بررسی بطور اوست به ۴.۲۷ درصد افزایش یافته است. شاخص غذائی که ۳۷.۲ درصد وزن شاخص عمومی را تشکیل می‌دهد، سیر انفلاسیونی را در مدت یک سال تجربه نموده است. درین کنگوری فشارهای انفلاسیونی از اثر افزایش قیمت‌های نان خشک و حبوبات، گوشت، شیر، پنیر و تخم، روغن خوراکی و شحمیات، میوه تازه و خشک و سبزیجات به میان آمده است. در نتیجه انفلاسیون غذائی از منفی ۱.۵۱ درصد ربع مشابه سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی بطور اوست به ۷.۱۶ درصد افزایش یافته است.

انفلاسیون اقلام غیر غذائی که ۶۲.۸ درصد وزن مجموعی شاخص عمومی را تشکیل می‌دهد، از ۱.۳۵ درصد ربع مشابه سال قبل در ربع دوم سال ۲۰۱۹ بطور اوست به ۲.۴۵ درصد افزایش یافته است. این افزایش عمدتاً به قیمت بلند تنباقو، فرنیچر و لوازم خانه، صحت، ترانسپورت و وسائل خانه سازی ارتباط می‌گیرد. هرچند، درین کنگوری نسبت به دوره قبل انفلاسیون تنباقو از ۱.۹۳ درصد بطور اوست به ۳.۱۶ درصد و صحت از ۲.۴۴ درصد بطور اوست به ۶.۱۱ درصد افزایش یافته است.

از طرف دیگر، انفلاسیون اصلی به استثنای نان خشک و حبوبات، روغن خوراکی و شحمیات و ترانسپورت نیز در مقایسه با ربع مشابه سال قبل در این ربع افزایش را نشان می‌دهد. در ربع دوم سال ۲۰۱۹ نرخ انفلاسیون اصلی بطور

اوست به ۳.۹۸ درصد افزایش یافته، در حالی که در ربع دوم سال ۲۰۱۸ این رقم منفی ۰.۱۹ درصد ثبت گردیده است. روش اوست یا بی ۳۰ درصدی نشان می‌دهد که انفلاسیون نسبت به ۰.۷۵ درصد ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی بطور اوست به ۳.۸۸ درصد رسیده است.

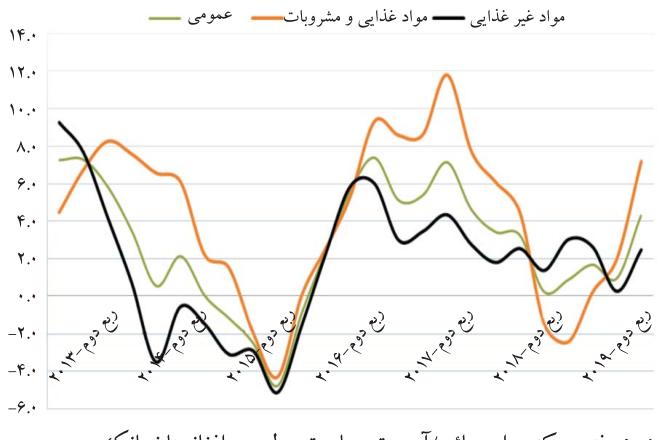
گراف ۴.۳: انفلاسیون عمومی سالانه کابل، جون ۲۰۱۸ الی جون ۲۰۱۹

است و بانکنوت‌های دالری به خارج از کشور قاچاق می‌شود. در قدم دوم باید گفت که به اساس معلومات اطاق تجارت و صنایع افغانستان (ACCI)، روزانه میلیون‌ها دالر به شکل فریکی از طریق دروازه سرحدی اسلام قلعه هرات وارد ایران می‌شود که در نتیجه جریان‌های غیر قانونی دالر امریکائی از افغانستان به ایران ارزش پول افغانی نیز کاهش یافته و این امر بنویه خویش روی انفلاسیون اثرات قابل توجه گذاشته است. در کنار واقعات و ارقام فوق الذکر، باید گفت که تحریم‌های امریکا علیه ایران بالای اقتصاد افغانستان از رهگذار نرخ مبادله و انفلاسیون اثرات ناگوار بجا گذاشته است.

علاوه بر این، افغانستان یک کشور مصرفی بوده و واردات از کشورهای همسایه به پیمانه وسیع صورت می‌گیرد که نرخ انفلاسیون ملی بارها تحت نفوذ واردات کالاهای از ایران، پاکستان، چین، تاجکستان و ازبکستان، قرار می‌گیرد. در ضمن، نرخ مبادله اسعار منطقه بطور مداوم کاهش می‌باید که روی نرخ انفلاسیون کشور تاثیر می‌کند. این تغییرات صرفاً در افغانستان واقع نشده، بلکه در کل منطقه بخصوص کشورهای که شریک تجاری افغانستان‌اند، بوجود آمده است.

گراف ۵.۳: انفلاسیون عمومی ربuar کابل، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

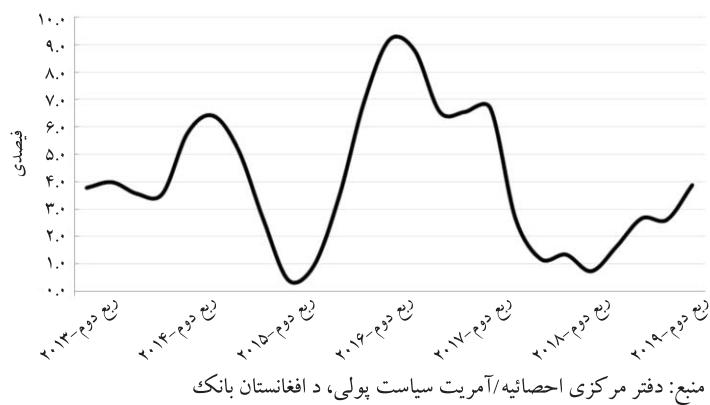

از منفی ۲.۶۲ درصد ربع قبلی سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی بطور میانگین به منفی ۶.۰۳ درصد رسیده است. کتگوری غیر غذائی شاخص قیم مصرفی در ربع دوم سال ۲۰۱۹ میلادی سطح بلند انفلاسیون را ثبت نموده است. کتگوری غیر غذائی نسبت به نرخ ۰.۲۴ درصدی ربع قبلی در ربع دوم سال ۲۰۱۹ بطور اوست به ۲.۴۵ درصد افزایش یافته است. انفلاسیون غیر غذائی عمده‌تاً از اثر قیمت‌های بلند اقلام چون تباکو، البسه، خانه سازی، فرنیچر و لوازم خانه، صحبت، معلومات و کلتور و مواد متفرقه افزایش یافته است که درین جمله بیشترین افزایش در قیمت صحبت مشاهده شده که نرخ آن از ۱.۷۵ درصد دوره قبلی سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۶.۱۱ درصد رسیده است.

به اساس ارقام و احصایه ربع دوم سال ۲۰۱۹، دورنمای کوتاه مدت انفلاسیون نشان می‌دهد که انفلاسیون متوازن باقی مانده و بطور تدریجی سیر صعودی را اختیار می‌کند. آمریت سیاست پولی د افغانستان بانک نرخ انفلاسیون در طول ربع سوم سال ۲۰۱۹ را از ۲ الی ۴ درصد پیش‌بینی می‌کند. این پیش‌بینی به اساس عوامل ذیل صورت می‌گیرد:

اول این که مطابق ارقام سال ۲۰۱۹، افغانستان با ایران صادرات و واردات به ارزش بیشتر از ۲ میلیارد دالر دارد که حجم واردات به مرتب بیشتر می‌باشد، اما تحریم‌های اخیر مالی ایالات متحده امریکا بالای ایران که در بر گیرنده ممنوعیت واردات و صادرات موتور، ماشین آلات موترسازی، نفت و گاز، طلا و سایر فلزات گرانبها و مبادله اسعار می‌باشد، می‌تواند پروژه‌های حیاتی تجاری افغانستان را تهدید کند. در همین حال، افغانستان از لحاظ اقتصادی به دالر امریکائی وابسته

گراف ۶.۳: اوست افلاسیون دبعوار کابل، سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

جدول ۲.۳: افلاسیون عمومی کابل، سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

افلاسیون عمومی کابل، سال مالی ۱۳۹۸														
اوست (میلیون) ۲۰۱۹	به اساس سنجش اپریل ۲۰۱۵													
	مبلغ به میلیون افغانی													
	جنون	می	اپریل	۲۰۱۹	مارج	فیبوری	جنوری	۲۰۱۹	جنون	می	اپریل	۲۰۱۸	وزن	توضیح
۴.۲۷	۳.۹۹	۰.۱۴	۳.۶۸	-۰.۹۲	۱.۷۷	۰.۳۵	۰.۶۴	-۰.۲۲	-۰.۵۶	۰.۶۲	۰.۸۰	۱۰۰.۰		شاخص عمومی
۷.۱۶	۶.۸۰	۸.۳۱	۶.۳۸	۱.۹۸	۳.۹۳	۱.۱۴	۰.۸۸	-۱.۰۱	-۳.۶۷	-۰.۷۱	-۰.۱۰	۳۷.۲		مواد غذایی و مشروبات غیر الکولی
۱۱.۷	۱۲.۴۶	۱۱.۷۱	۱۰.۹۳	۷.۹۲	۸.۳۵	۸.۰۷	۷.۳۵	۱.۲۱	-۰.۱۸	۱.۱۹	۲.۶۳	۹.۸		نان خشک و جبویات
۴.۹۲	۶.۷۱	۵.۲۵	۲.۷۹	۳.۸۱	۲.۷۹	۴.۴۱	۴.۲۴	۱.۲۸	-۱.۷۲	۲.۲۸	۳.۲۸	۶.۴		گوشت
۲.۵۵	۱.۷۸	۲.۲۹	۳.۵۹	۴.۲۲	۲.۷۸	۵.۳۵	۴.۰۴	-۱.۵۶	-۰.۸۷	-۰.۹۲	-۲.۸۹	۳.۲		شیر، پنیر و تخم مرغ
-۶.۰۳	-۶.۱۳	-۶.۰۵	-۵.۹۱	-۲.۶۲	-۵.۵۵	-۱.۸۱	-۰.۴۹	-۲.۵۳	-۳.۳۴	-۲.۰۶	-۲.۱۹	۳.۶		روغنیات و شحمیات
۱۰.۷۴	۱۲.۳۴	۱۱.۷۶	۸.۱۳	۱.۴۴	۲.۵۱	۰.۳۲	۱.۴۹	۸.۹۱	۱.۱۶	۱۴.۴۸	۱۱.۹	۵.۲		میوه تازه و خشک
۱.۷۱	-۸.۱۸	۳.۶۸	۹.۹۳	-۱۰.۱۰	۲.۰۵	-۱۵.۲۲	-۱۷.۶۴	-۱۲.۴۹	-۱۵.۲۴	-۱۵.۷۹	-۹.۴۵	۴.۲		سیزیجات
۱۰.۵۳	۱۳.۳۰	۱۳.۲۲	۵.۰۶	۱.۹۸	۷.۵۴	-۲.۱۳	۰.۵۳	-۷.۷۰	-۸.۱۵	-۶.۸۰	-۸.۱۵	۲.۸		بوروه و شیرینی
۳۰.۹۷	۲۳.۰۸	۴۸.۵۷	۲۱.۲۷	۷.۱۲	۸.۷۰	۸.۳۸	۴.۴۹	-۱۶.۱۹	-۱۴.۷۶	-۱۷.۵۶	-۱۶.۲۵	۱.۰		چاشنی ها
۵.۳۷	۴.۴۹	۶.۲۹	۵.۳۴	۶.۴۰	۶.۰۱	۷.۴۳	۰.۷۶	۱.۲۲	۰.۰۶	۲.۰۳	۱.۵۶	۰.۹		مشروبات غیر الکولی
۲.۶۰	۲.۲۵	۳.۱۳	۱.۹۷	-۰.۷۴	-۰.۳۹	-۰.۱۶	-۰.۴۹	۱.۳۰	۱.۴۸	۱.۱۵	۱.۴۲	۶۲.۸		مواد غیر غذایی
۴.۳۹	۵.۲۶	۴.۵۴	۳.۳۶	۳.۶۴	۳.۱۹	۳.۸۷	۳.۸۵	۱.۹۵	۲.۱۰	۱.۴۴	۲.۲۹	۰.۳		تباسکو
۲.۴۵	۲.۰۵	۳.۱۵	۲.۱۴	۱.۲۹	-۰.۵۹	-۰.۷۳	۳.۷۴	۳.۰۴	۳.۳۶	۳.۰۴	۲.۷۷	۴.۸		البسه
-۰.۲۵	-۰.۴۱	۰.۴۲	-۰.۷۶	-۳.۹۵	-۳.۴۲	-۴.۶۳	-۳.۸۰	-۰.۲۹	-۰.۲۷	-۰.۸۱	۰.۲۰	۲۳.۵		خانه سازی
۵.۰۶	۴.۸۸	۵.۴۷	۴.۸۴	۳.۳۷	۴.۰۱	۳.۳۱	۲.۷۹	۲.۰۸	۱.۶۱	۱.۸۲	۲.۸۲	۱۷.۶		فرنیجر و اثاثیه خانه
۶.۱۱	۸.۱۲	۸.۳۲	۱.۸۷	۱.۷۵	۱.۴۲	۲.۱۳	۱.۹۹	۲.۴۴	۲.۱۴	۲.۹۱	۲.۲۷	۵.۳		صحبت
۳.۱۶	۱.۵۳	۲.۸۸	۵.۰۶	۳.۲۱	۳.۷۹	۱.۱۱	۴.۷۳	۱.۹۳	۴.۰۸	۲.۳۸	-۰.۵۷	۴.۶		حمل و نقل
-۰.۵۵	-۱.۶۱	۰.۶۷	-۰.۷۳	-۰.۴۹	-۰.۹۹	-۰.۰۸	-۰.۵۶	۰.۰۳	۰.۱۵	۰.۲۱	-۰.۲۵	۲.۰		ارتباطات
۰.۵۷	-۰.۸۲	۰.۸۶	۱.۶۷	-۱.۴۱	-۲.۲۰	-۰.۲۵	-۱.۷۷	-۱.۴۱	-۰.۹۴	-۰.۴۶	-۲.۸۳	۱.۷		اطلاعات و فرهنگ
-۲.۹۳	-۰.۶۳	-۰.۹۹	-۷.۱۶	۷.۸۴	۷.۵۵	۶.۲۲	۹.۷۶	۱۳.۹۴	۱۳.۸۷	۱۴.۰۵	۱۳.۹۰	۰.۷		تعلیم و تربیه
۱.۴۲	۱.۲۷	۱.۲۷	۱.۷۲	۲.۰۲	۰.۷۵	۳.۳۳	۱.۹۹	۳.۲۶	۳.۵۸	۳.۲۵	۲.۹۵	۱.۰		هوتل و رستورانت ها
۵.۰۸	۲.۰۷	۶.۴۸	۶.۷۰	۴.۲۷	۳.۰۲	۳.۹۹	۵.۸۰	۲.۸۳	۵.۶۵	۱.۵۹	۱.۲۵	۱.۳		متفرقه
۳.۹۸	۳.۶۵	۵.۰۴	۳.۲۵	-۰.۱۹	۱.۲۶	-۰.۴۳	-۰.۲۶	-۰.۱۹	-۰.۷۲	۰.۳۴	۰.۸۲		شاخص قیم مصروفی به استثنای نان و جبویات، روغنیات و شحمیات و تباکو	
۳.۸۸	۳.۴۸	۴.۴۹	۳.۶۸	۲.۶۲	۲.۷۷	۲.۳۴	۲.۷۶	۰.۷۵	۰.۶۹	۱.۰۴	۰.۷۰		۳۰ درصد اوسط یابی	

منبع: اداره ملی احصائیه و معلومات/آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

۱۲

چگونگی تغییرات در سکتور خارجی

چگونگی تغییرات در سکتور خارجی

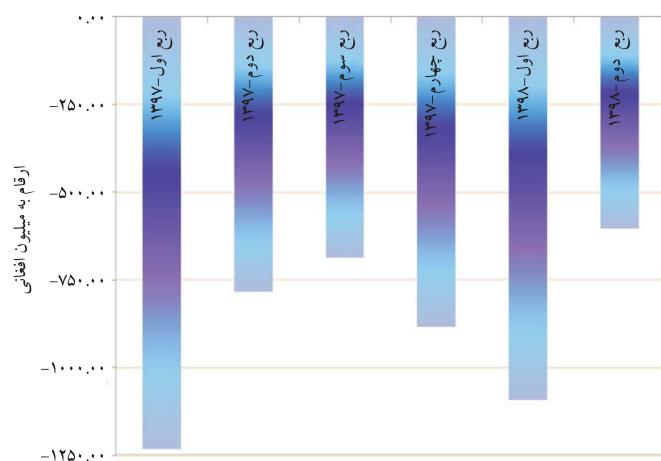
میلیون دالر امریکائی را به ثبت رسانیده که کاهش ۲۲.۹ درصدی را نشان می‌دهد. (جدول ۱.۴، گراف ۱.۴) این تغییر عمدتاً در نتیجه کاهش مخارج صادراتی توأم با افزایش حصولی‌ها از بابت ساخت و ساز، سفر و خدمات دولتی به میان آمده است. کسر مال التجاره (حساب اجنباس) در حد متوسط ۲.۲ درصد افزایش یافته است.

در بیلانس تادیات، حساب خدماتی کسر ۷۷.۷۴ میلیون دالر امریکائی را در ربع دوم سال ۲۰۱۹ در نتیجه ۶۷.۷۴ درصد مصارف واردات به اندازه ۶۷.۷۴ درصد کاهش یافته است. این تغییرات مثبت یکجا با افزایش حصولی‌ها از طریق حساب خدمات و هم‌چنان افزایش جریان‌های داخلی وجوده ارسالی کارگران بیرون مرزی کمک کرده که کسر حساب جاری خارجی از ۷۸۴.۵۸ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۶۰۴.۷۴ میلیون دالر امریکائی برسد.

از سوی دیگر، معاشات کارمندان توأم با جریان‌های داخلی عاید سرمایه گذاری از ۶۰.۶۰ میلیون دالر امریکائی ثبت شده ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۵۳.۸۵ میلیون دالر امریکائی می‌رسد که کاهش ۱۱.۲ درصدی را نشان می‌دهد.

از سوی دیگر، کمک‌های رسمی به سکتور دولتی و وجوده ارسالی که توسط کارگران بیرون مرزی افغان به داخل کشور انتقال می‌کند، از ۶۵۱.۰۳ میلیون دالر امریکائی ثبت شده ربع مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به ۵۶۸.۴۳ میلیون دالر امریکائی رسيده که کاهش ۱۲.۷ درصدی را نشان می‌دهد.

گراف ۱.۴: بیلانس حساب جاری

منبع: دفتر مرکزی احصائیه / د افغانستان بانک

تغییرات عمده سکتور خارجی طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ در مقایسه با ربع مشابه سال قبل درین فصل توضیح می‌گردد. ارقام دست داشته نشان می‌دهد که طی ربع تحت بررسی عملکرد سکتور خارجی بهبود یافته است.

کسر مال التجاره در ربع دوم سال ۲۰۱۹ در نتیجه کاهش معتمد مصارف واردات به اندازه ۶۷.۷۴ درصد کاهش یافته است. این تغییرات مثبت یکجا با افزایش حصولی‌ها از طریق حساب خدمات و هم‌چنان افزایش جریان‌های داخلی وجوده ارسالی کارگران بیرون مرزی کمک کرده که کسر حساب جاری خارجی از ۷۸۴.۵۸ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۶۰۴.۷۴ میلیون دالر امریکائی بررسی شود.

جریان‌های داخلی به حساب سرمایوی به دلیل انتقال سرمایه به سکتور دولتی، به اندازه ۳۲ درصد افزایش یافته است.

جریان‌های خالص داخلی از رهگذر سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI) به اندازه ۸۷ درصد تقلیل یافته در حالی که جریان‌های بیرونی سرمایه گذاری خالص پورتوفولیو در طول ربع دوم سال ۲۰۱۹ به اندازه ۸۱ درصد افزایش یافته است.

با توجه به بهبودی که در حساب جاری، سرمایوی و مالی به میان آمده، بیلانس تادیات نسبت به کسر ۶۰۶.۳۱ میلیون دالر امریکائی ثبت شده ربع دوم سال ۲۰۱۸، در ربع تحت بررسی کسر ۵۱۷.۱۲ میلیون دالر امریکائی را ثبت نموده است. ذخایر رسمی دارائی‌ها در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به اندازه ۲۹.۳۱ میلیون دالر امریکائی ثبت گردیده است.

۱.۴. بیلانس تادیات

۱.۴.۱. بیلانس حساب جاری

حساب جاری بیلانس تادیات در مقایسه به کسر ۷۸۴.۵۸ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال قبل در ربع تحت بررسی کسر ۶۰۴.۷۴

۴.۱.۲ حساب سرمایه

مازاد حساب سرمایوی بیلانس تادیات از ۱۷۱.۹۳ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ در ربع تحت بررسی به ۲۲۸.۵۱ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۳۲.۹ درصدی را نشان می‌دهد. این مازاد در نتیجه انتقالات بیشتر سرمایه به سکتور دولتی، شرکت‌ها و خانواده‌ها، به میان آمده است.

۴.۱.۳ حساب مالی

در زمینه حساب مالی بیلانس تادیات، سرمایه گذاری خارجی یک جزء مهم می‌باشد که از سرمایه گذاری مستقیم خارجی (FDI)، سرمایه گذاری مستقیم پورتوفولیو و سایر سرمایه گذاری تشکیل گردیده است.

جریان‌های خالص پولی که از جهت سرمایه گذاری مستقیم خارجی به کشور وارد می‌شود، از ۴۹.۷۵ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش چشمگیری ۸۷.۸ درصدی را نشان می‌دهد. جریان‌های بیرونی پولی که از رهگذر سرمایه گذاری خالص پورتوفولیو واقع شده، در مقایسه به ۱۱.۲۵ میلیون دالر امریکائی دوره قبلی در ربع تحت بررسی به ۲۰.۴۵ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۸۱.۸ درصدی را نشان می‌دهد.

تحلیل و بررسی‌ها نشان می‌دهد که سایر دارائی‌های مجموعی مالی کشور در خارج، از ۴۹.۵۷ میلیون دالر امریکائی ثبت شده ربع مشابه سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۹۰.۷۶ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۸۳ درصدی را نشان می‌دهد. (جدول ۱.۴، گراف ۲.۴، ۲.۴ و ۳.۴)

از طرف دیگر، مجموع بدھی‌های مالی نسبت به ۲۲.۴۴ میلیون دالر امریکائی دوره قبلی در ربع تحت بررسی به ۶.۴۳ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش ۷۱.۴ درصدی را نشان می‌دهد.

مجموع بیلانس حساب مالی در مقایسه به منفی ۶.۳ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به ۱۴۰.۹۰ میلیون دالر امریکائی رسیده است.

۳.۴ طرف تجارت

شرکای بزرگ تجاری افغانستان کشورهای چون پاکستان، ایران، هند، چین و دولت‌های مستقل مشترک المنافع (CIS) می‌باشد. به اساس احصائیه مال التجاره، در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ هند نخستین خریدار بزرگ اموال صادراتی افغانستان بوده است.

سهم صادرات افغانستان به هند درین ربع به اندازه ۵۱ درصد افزایش یافته، در حالی که از لحظه ارزش این صادرات به اندازه ۴۰ درصد افزایش یافته که از ۵۲.۴۵ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ به ۷۳.۲۸ میلیون دالر امریکائی رسیده است.

طی ربع دوم سال ۲۰۱۹، پاکستان دومین خریدار بزرگ کالاهای صادراتی افغانستان بوده است. سهم صادرات افغانستان به پاکستان از ۴۲ درصد ثبت شده دوره قبلی در ربع تحت بررسی به ۳۰ درصد کاهش یافته است. از لحظه ارزش، مجموع صادرات افغانستان به پاکستان با کاهش ۳۰ درصدی از ۶۲.۱۸ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ در ربع تحت بررسی به ۴۳.۲۲ میلیون دالر امریکائی رسیده است.

آلمان و ایران در زمان تحت بررسی در جایگاه سوم و چهارم بزرگترین خریداران کالاهای تجاری افغانستان قرار گرفته‌اند. سهم صادرات به آلمان از ۰.۷۷ درصد ربع دوم سال ۱۳۹۷ در ربع دوم سال ۱۳۹۸ به ۲ درصد افزایش یافته است.

این در حالیست که سهم صادرات به ایران از ۴ درصد ربع دوم سال قبل در ربع تحت بررسی به ۱.۶ درصد کاهش یافته است.

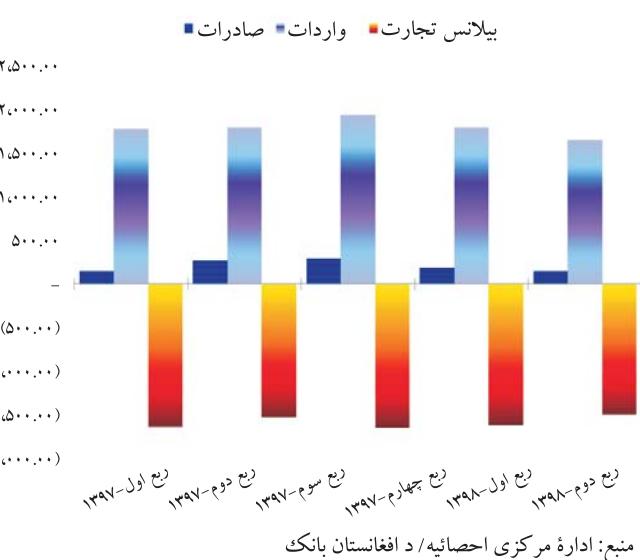
مجموع صادرات کالاهای تجاری از ۱۴۶.۸۱ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال قبل در ربع تحت بررسی به ۱۴۳.۲۹ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش ۲ درصدی را نشان می‌دهد.

در میان اقلام صادراتی، صرفاً صادرات چرم و پشم سیر صعودی را نشان می‌دهد، در حالی که قالین، فرش و اقلام غذائی و نباتات طبی در زمان تحت بررسی سیر نزولی را نمایان می‌سازد.

به همین ترتیب، مجموع واردات از ۱,۷۶۶.۹۶ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال قبل در ربع تحت بررسی به ۱,۶۳۱.۲۴ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش ۸ درصدی را نشان می‌دهد.

طی مدت مقایسوی در ارزش واردات بیشترین بخش‌های کالاهای عمده تجاری سیر نزولی به ثبت رسیده، بخصوص در واردات اجناس مصرفی ۱۶ درصد کاهش بعمل آمده است. در زمان گزارش دهی، نفت و روغیات به اندازه ۱۸ درصد و اجناس سرمایوی به اندازه ۱ درصد کاهش یافته است.

گراف ۴.۴: کارکرد و بیلانس تجاری، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

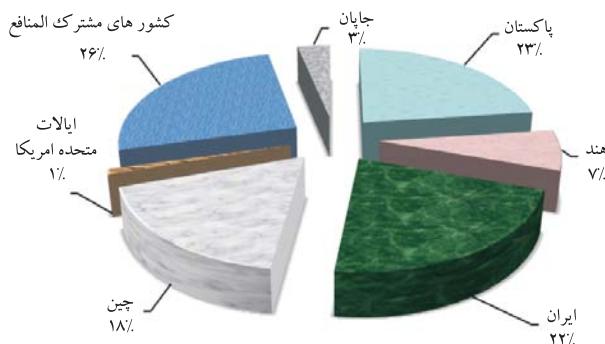
به همین ترتیب، پاکستان در جمله دومین منبع بزرگ واردات افغانستان طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ می‌باشد. مجموع واردات از پاکستان ثابت باقی مانده (۳۲۵ میلیون دالر امریکائی)، اما سهم آن در مجموع واردات از درصد ۱۸.۴۰ درصد دوره قبلی در زمان گزارش دهی به ۲۲ درصد افزایش یافته است.

به همین ترتیب، ایران در رده سومین منبع بزرگ برای واردات افغانستان بوده است. مجموع واردات از ایران با افزایش قسمی ۳ درصدی همراه بوده که ارزش آن از ۳۰۱.۲۸ میلیون دالر امریکائی با سهم ۱۷.۰۵ درصدی دوره قبلی در زمان تحت بررسی به ۳۱۰.۴۵ میلیون دالر امریکائی با سهم ۱۹ درصدی رسیده است.

طی این مدت چین در جایگاه چهارمین منبع واردات افغانستان قرار گرفته است. مجموع واردات از چین از ۲۲۵.۶۳ میلیون دالر امریکائی با سهم ۱۲.۷۶ درصدی دوره قبلی (ربع دوم سال ۱۳۹۷) در ربع تحت بررسی به ۲۵۲.۶۳ میلیون دالر امریکائی با سهم ۱۵.۵ درصدی، رسیده که افزایش ۱۲ درصدی را به ثبت رسانیده است.

هند، چین و امارات متحده عربی به ترتیب با سهم ۶.۱۱ درصد، ۳.۰۲ درصد و ۲.۳۴ درصد در رده آخرین کشورهای قرار می‌گیرند که از آن واردات صورت می‌گیرد. (گراف ۷.۴ و ۷.۶)

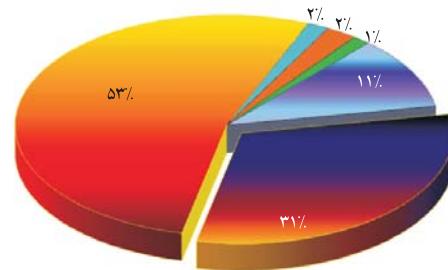
گراف ۷.۴: طرف واردات (فيصدى سهم)، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: اداره مرکزی احصائیه / د افغانستان بانک

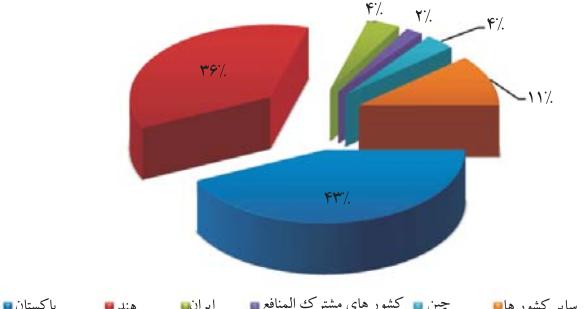
از لحاظ ارزش، صادرات به آلمان از ۱.۱۳ میلیون دالر امریکائی به ۲.۸۴ میلیون دالر امریکائی افزایش داشته، در حالی که ارزش صادرات به ایران از ۵.۴۵ میلیون دالر امریکائی دوره قبلی در زمان تحت بررسی به ۲.۳۱ میلیون دالر امریکائی رسیده است. (جداول ۳.۴ و ۴.۴ و گراف ۵.۴ و ۶.۴)

گراف ۵.۴: طرف صادرات (فيصدى سهم)، ربع دوم سال ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: اداره مرکزی احصائیه / د افغانستان بانک

گراف ۶.۴: طرف صادرات (فيصدى سهم)، ربع دوم سال ۱۳۹۷ (۲۰۱۸)

منبع: اداره مرکزی احصائیه / د افغانستان بانک

کشورهای مستقل مشترک المنافع طی ربع دوم
منبع بزرگ واردات برای افغانستان بوده است. مجموع واردات از کشورهای مستقل مشترک المنافع از ۴۶۲.۴۹ میلیون دالر امریکائی با سهم ۲۶.۱۷ درصدی ربع دوم سال ۱۳۹۷ در ربع تحت بررسی به ۳۶۱.۲۳ میلیون دالر امریکائی با سهم ۲۲ درصدی رسیده که کاهش ۲۲ درصدی را نشان می‌دهد.

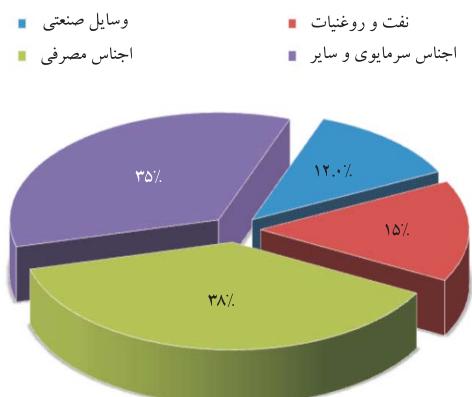
در صد کاهش یافته است. از لحاظ ارزش، واردات همچو اجناس با کاهش ۱۶ درصدی از ۶۷۱.۰۷ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع دوم سال ۲۰۱۹ به ۵۶۴.۱۸ میلیون دالر امریکائی رسیده است.

به همین ترتیب، واردات نفت و روغنیات (نفت پترولیم) سومین سهم بزرگ را در سبد واردات کشور داشته که از ۱۲.۱ درصد در زمان تحت بررسی به ۱۵ درصد افزایش یافته است.

مصارف بر واردات نفت و روغنیات از ۲۱۴.۲۱ میلیون دالر امریکائی دوره قبلی در زمان تحت بررسی به ۲۴۸.۵۳ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۱۶ درصدی را به ثبت رسانیده است.

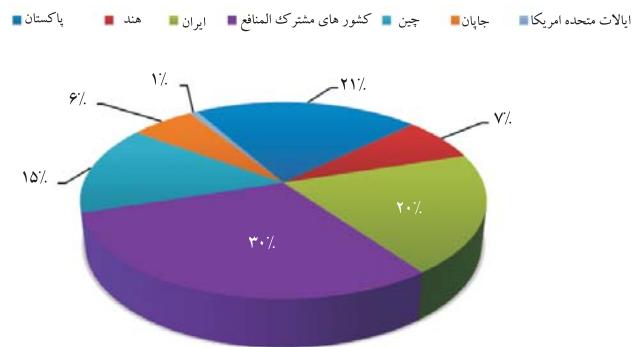
وسایل صنعتی کوچکترین سهم را در سبد واردات کشور در مدت تحت بررسی داشته است که از ۱۱ درصد ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۱۲ درصد افزایش یافته است. مصارف بر واردات وسایل صنعتی نیز در مقایسه به ۱۹۴.۱۴ میلیون دالر امریکایی ثبت شده دوره قبلی در ربع تحت بررسی به ۱۹۶.۴۷ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۱ درصدی را نشان می‌دهد. (جدول ۲.۴ و گراف ۱۰.۴-۹.۴)

گراف ۱۰.۴: ترکیب واردات (فیصی سهم)، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

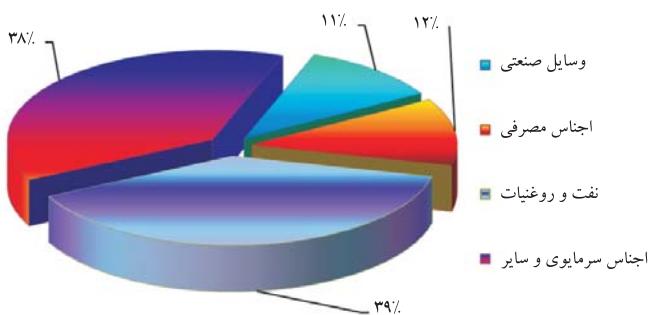
منبع: اداره مرکزی احصائیه/د افغانستان بانک

گراف ۹.۴: طرف واردات (فیصی سهم)، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ (۲۰۱۸)

منبع: اداره مرکزی احصائیه/د افغانستان بانک

گراف ۹.۴: ترکیب واردات (فیصی سهم)، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ (۲۰۱۸)

منبع: اداره مرکزی احصائیه/د افغانستان بانک

۴.۴ ترکیب تجاری

۱.۴.۴ ترکیب واردات

ترکیب واردات طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ حاکی از آن است که:

کالاهای مصرفی با وجودی کاهش نسبی سهم آن از ۳۹ درصد به ۳۸ درصد، بزرگترین سهم را طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ در سبد واردات به ثبت رسانیده است. از لحاظ ارزش، واردات اجناس مصرفی با کاهش ۱۰ درصدی از ۶۸۷.۵۴ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال قبل در ربع تحت بررسی به ۶۲۲.۰۵ میلیون دالر امریکائی رسیده است.

دومین سهم بزرگ سبد واردات را کالاهای سرمایوی به خود اختصاص داده که در زمان گزارش دهی از ۳۸ درصد به ۳۵

۴.۴.۲ ترکیب صادرات

ترکیب صادرات طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ شامل تحولات ذیل می باشد:

الصادرات نباتات طبی بزرگترین سهم را در سبد صادرات کشور می سازد. با وجودی آنکه ارزش آن از ۵۷.۷ درصد ربع مشابه سال قبل در زمان تحت بررسی به ۵۱ درصد کاهش یافته است.

عواید صادرات نباتات طبی با کاهش ۱۴ درصدی از ۸۴.۷۸ میلیون دالر امریکائی دوره قبلی در ربع تحت بررسی به ۷۳.۲۲ میلیون دالر امریکائی می رسد.

دومین سهم بزرگ صادرات کشور را اقلام غذائی (نباتات تیلی، میوه تازه و خشک) به خود اختصاص داده که از ۳۲.۲ درصد ربع قبلی و دوره مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به ۳۵ درصد افزایش یافته است.

عواید از بابت صادرات اقلام غذائی در مقایسه به ۴۷.۳۰ میلیون دالر امریکائی ربع قبلی و ربع دوم سال قبل در ربع تحت بررسی به ۴۹.۷۲ میلیون دالر امریکائی رسانید که افزایش ۵ درصدی را نشان می دهد.

محصولات چرم و پشم سومین سهم بزرگ را در مجموع صادرات تشکیل داده است. سهم چرم و پشم که در ربع دوم سال قبل ۶.۲ درصد ثبت گردیده بود، در ربع تحت بررسی به ۹.۸ درصد افزایش یافته است.

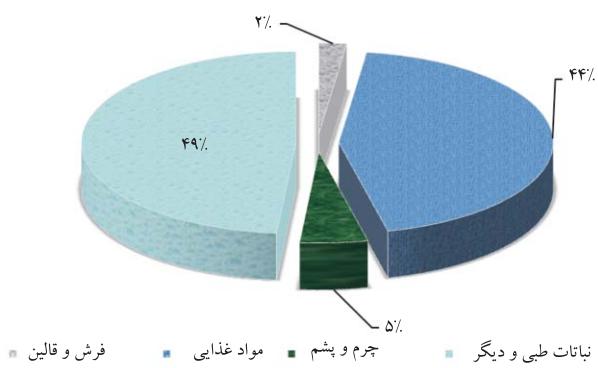
عواید از بابت صادرات چرم و پشم نیز از ۹.۰۵ میلیون دالر امریکائی ربع مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به ۱۴ میلیون دالر امریکائی می رسد که افزایش ۵۵ درصدی را نشان می دهد.

فرش و قالین که از اجزای عمدۀ صادرات افغانستان طی دهه های اخیر بود، کمترین سهم در مجموع صادرات کشور

داشته است که در ربع دوم سال ۲۰۱۹ در حد ثابت باقی مانده است.

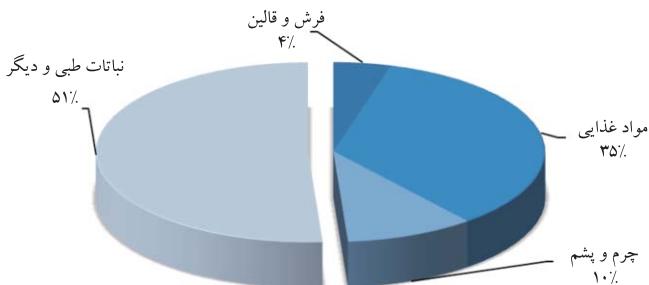
اما عواید از بابت صادرات فرش و قالین از ۵.۶۸ میلیون دالر امریکائی دوره قبلی در ربع تحت بررسی به ۶.۳۵ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۱۲ درصدی را نشان می دهد. (گراف ۱۱.۴ و ۱۲.۴ نشانگر ترکیب صادرات ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ در مقایسه به ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ می باشد)

گراف ۱۱.۴: ترکیب صادرات (فیضی سهم)، ربع دوم سال ۱۳۹۷ (۲۰۱۹)

منبع: دفتر مرکزی احصایه/محاسبۀ د افغانستان بانک

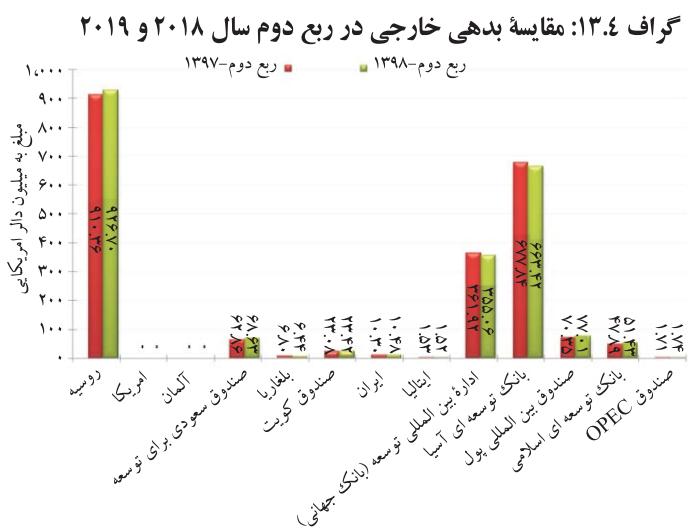
گراف ۱۲.۴: ترکیب صادرات (فیضی سهم)، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: دفتر مرکزی احصایه/محاسبۀ د افغانستان بانک

۴.۵ بدھی های خارجی

مجموع بدھی خارجی کشور از ۲,۱۷۴.۶۳ میلیون دالر امریکائی ثبت شده ربع مشابه سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۲,۱۸۵.۸۵ میلیون دالر امریکائی می رسد که افزایش قسمی ۱ درصدی یا ۱۱.۲۲ میلیون دالر را نشان می دهد. (جدول ۵.۴)

منبع: اداره مرکزی احصائیه/محاسبه د افغانستان بانک

٦٤ ذخایر خالص بین المللی

به اساس ارقام موجود، ذخایر خالص بین المللی (NIR) نسبت به ۷,۴۹۱.۸۰ میلیون دالر امریکائی دوره مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به ۷,۶۸۰.۲۸ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۳ درصدی را نشان می‌دهد. (جدول ۶.۴ و گراف

144

ذخایر دارایی‌ها با افراش قسمی ۱ درصدی از ۸,۲۲۷.۵۷ میلیون دالر امریکائی دوره مشابه سال قبل در ربع تحت بررسی به ۸,۳۳۷.۵۳ میلیون دالر امریکائی رسیده است.

ذخایر بدھی‌ها با کاهش ۱۱ درصدی از ۷۳۵.۷۶ میلیون دالر
امeriکائی ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۶۵۷.۲۵
میلیون دالر امریکائی رسیده است. این نشاندهنده آنسست که
ذخایر دارائی‌ها نسبت به ذخایر بدھی‌ها بیشتر می‌باشد. کاهش
در ذخایر بدھی‌ها در نتیجه کاهش امانات گذاری به اسعار
خارجی در بانک‌های خصوصی به میان آمده که در مقایسه به
۶۷۵.۳۸ میلیون دالر امریکائی ربع مشابه سال قبل در ربع تحت

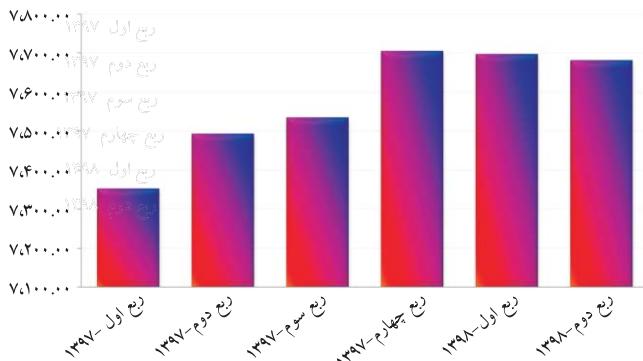
بررسی به ۶۰۳.۶۵ میلیون دالر امریکائی رسیده و کاهش ۱۱ درصدی را نشان می‌دهد.

در ربع تحت بررسی، پرداخت اصل مبلغ قرضه به بانک جهانی، بانک توسعه ای آسیا، بانک توسعه ای اسلامی، صندوق سعودی برای توسعه و بلغاریا صورت گرفته، در حالی که هزینه‌های خدماتی به بانک جهانی، بانک توسعه ای آسیا و صندوق کویت پرداخت گردیده است. بانک جهانی و بانک توسعه ای آسیا به عنوان دو قرضه دهنده مهم چندین طرفه به افغانستان در ربع تحت بررسی قسمتی از قروض را بخشنده اند.

مجموع مبلغ قروض که طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ به قرضه دهنده‌گان پاریس کلب قابل پرداخت است، به ۹۲۶.۷۰ میلیون دالر امریکائی می‌رسد که به فدراسیون روسیه داده می‌شود. به عبارت دیگر، افغانستان در ربع تحت بررسی از مجموع قروض خارجی خویش ۴۲ درصد آن در مقابل اعضای پاریس کلب مقروض می‌باشد که نسبت به ربع مشابه سال قبل افزایش ۲ درصدی داشته است.

علاوه بر این، مجموع بدھی اعضای غیر پاریس کلب که شامل صندوق سعودی برای توسعه، بلغاریا، صندوق کویت و ایران می‌باشد، از ۱۰۴.۵ میلیون دالر امریکائی ربع دوم سال ۲۰۱۸ در ربع تحت بررسی به ۱۱۰.۴۹ میلیون دالر امریکائی رسیده که افزایش ۶ درصدی را نشان می‌دهد. از سوی دیگر، مجموع بدھی قرضه دهنده‌گان چندین جهت به افغانستان از ۱۵۹.۷۰ میلیون دالر امریکائی در ربع تحت بررسی به ۱۴۸.۶۶ میلیون دالر امریکائی رسیده که کاهش ۱۱.۰۴ میلیون دالر امریکائی در مجموع بدھی در زمان تحت بررسی را نشان می‌دهد.

گواف ۱۴.۴: ذخایر خالص بین المللی از ربع اول ۲۰۱۸ تا ربع دوم ۲۰۱۹

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

ذخایر بدھی های امانات غیر مقیم اسعاری در ربع تحت بررسی تقریباً در حد ثابت باقی مانده است. وضعیت فعلی ذخایر خالص بین المللی افغانستان متکای مناسب را برای ظرفیت سیاست پولی و حمایت از بیلانس تادیات مهیا ساخته است.

جدول ۱.۴: بیلانس تادیات افغانستان (ارقام به میلیون دلار امریکائی)

فیصدی تغییرات	ربيع دوم ۱۳۹۸	ربيع اول ۱۳۹۸	ربيع چهارم ۱۳۹۷	ربيع سوم ۱۳۹۷	ربيع دوم ۱۳۹۷	ربيع اول ۱۳۹۷	اقلام/سالها
-۲۲.۹%	-۶۰۴.۷۶	-۱۰۹۳.۸۳	-۸۸۴.۸۸	-۶۸۶.۸۹	-۷۸۶.۰۸	-۱۲۳۲.۳۶	حساب جاری
+۲.۰%	۱۱۶۲.۳۶	۹۴۴.۶۷	۱۲۴۶.۶۶	۱۳۰۶.۹۰	۱۱۳۹.۶۷	۹۴۲.۳۵	کوبیدت
-۸.۲%	۱۷۲۷.۱۰	۲۰۳۸.۳۰	۲۱۷۹.۰۶	۲۴۵۴.۸۳	۱۹۲۴.۰۴	۲۱۷۶.۷۱	دبت
-۱۸.۰%	-۱۲۲۲.۰۱	-۱۴۰۲.۷۹	-۱۴۶۲.۴۴	-۱۲۹۵.۸۸	-۱۴۹۶.۲۲	-۱۷۵۶.۵۴	حساب اجتناس و خدمات
+۲۹.۰%	۸۸۹.۷۳	۵۳۶.۱۲	۵۹۱.۰۷	۶۴۹.۴۴	۳۷۸.۰۷	۳۰۰.۲۰	کوبیدت
-۸.۴%	۱۷۱۶.۷۶	۱۹۸۸.۰۱	۲۰۵۳.۰۱	۱۹۴۰.۳۲	۱۸۷۴.۲۹	۲۱۱۱.۷۵	دبت
-۶.۷%	-۱۲۲۴.۲۳	-۱۵۰۸.۰۹	-۱۴۷۹.۲۷	-۱۳۱۳.۲۰	-۱۴۱۸.۶۸	-۱۰۹۰.۶۹	حساب اجتناس
-۲.۲%	۱۴۳۶.۰	۱۸۲۰.۰۷	۲۹۶۰.۰۹	۲۶۱۸.۸	۱۴۶۸.۱	۱۷۲.۴۵	کوبیدت
-۶.۳%	۱۶۶۲.۳۴	۱۶۴۱.۱۶	۱۶۹۱.۷۱	۱۵۰۰.۰۳	۱۵۰۰.۰۹	۱۷۳۳.۳۵	دبت
-۲۲۳.۱٪	۹۰.۷۲	۶.۱۹	-۶۴۸۲	۱۲.۷۷	-۷۷.۷۴	-۱۶۵.۶۵	حساب خدمات
+۴۹.۷٪	۳۶۲۰.۳	۳۵۳۰.۰۰	۲۹۶۰.۹۸	۲۸۷۰.۵۷	۲۳۱۰.۶	۱۶۲.۷۵	کوبیدت
-۱۹.۰٪	۲۵۰.۳۱	۳۴۷۰.۳۶	۳۶۱۰.۸۱	۳۶۹۰.۷۹	۳۰۹۰.۰۰	۳۴۸۴.۰	دبت
-۱۱.۲٪	۵۳۸۰	۵۳۸۰	۵۰۰.۰۰	۶۶۳۴	۶۰۰.۰۰	۲۹۸۷	حساب اصلی عابد
-۹.۸٪	۶۶۴۶	۶۹۸۸	۷۸۰.۰۰	۱۱۶۴.۴۴	۷۱۰.۷۲	۴۰۰.۳۱	کوبیدت
-۲.۷٪	۱۰.۸۱	۱۰.۹۱	۲۲۰.۰۰	۵۰.۱۱	۱۱.۱۱	۱۰.۴۵	دبت
-۱۲.۷٪	۵۷۸۸.۴۳	۳۰۴۰.۰۹	۵۰۱۰.۹۶	۵۶۲۰.۵۰	۶۰۱۰.۳	۴۹۶۰.۳۲	حساب ثانوی عابد
-۱۱.۸٪	۷۰۰۰.۰۰	۲۲۸۰.۴۷	۵۰۷۰.۲۷	۵۹۱۰.۰۶	۷۸۰.۰۷	۵۶۷۰.۸۴	کوبیدت
+۳.۸٪	۳۹۰۰.۳۶	۲۲۸۰.۰۰	۵۰۲۰.۰۱	۴۸۰۰.۰۱	۳۸۰۰.۰۴	۵۰۰.۰۲	دبت
-۱۹.۷٪	۴۴۷۰.۷	۱۶۲۸	۳۶۰.۰	۴۴۴.۴	۵۰۰.۰۸	۴۰۰.۰۰	انتقالات جاری (کمک های رسمی)
-۱۹.۷٪	۴۴۷۰.۷	۱۶۲۸	۳۶۰.۰	۴۰۰.۴	۵۰۰.۰۸	۴۰۰.۰۰	کوبیدت
+۰.۰٪	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	دبت
+۱۷.۷٪	۱۴۱۰.۰	۱۴۱۰.۰	۱۵۶۰.۴۴	۱۳۸۰.۲۲	۱۲۰۰.۴۲	۸۶۰.۳۶	انتقالات شخصی
+۱۲.۰٪	۱۸۱۰.۳۴	۱۷۰۰.۰۸	۲۰۰.۷۵	۱۸۷۰.۷۳	۱۵۹۰.۰۶	۱۳۸۸.۸	کوبیدت
+۳.۶٪	۳۹۰۰.۳۶	۲۲۸۰.۰۰	۵۰۲۰.۰۱	۴۸۰۰.۰۱	۳۸۰۰.۰۴	۵۰۰.۰۲	دبت
+۳۲.۹٪	۲۲۸۰.۰۱	۳۹۰۰.۶۲	۵۰۸۸.۸۱	۴۷۰۰.۱۳	۱۷۱۰.۹۳	۴۸۰۰	حساب سرمایه
+۳۲.۹٪	۲۲۸۰.۰۱	۳۹۰۰.۶۲	۵۰۸۸.۸۱	۴۷۰۰.۱۳	۱۷۱۰.۹۳	۴۸۰۰	کوبیدت
+۰.۰٪	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	دبت
+۳۲.۹٪	۲۲۸۰.۰۱	۳۹۰۰.۶۲	۵۰۸۸.۸۱	۴۷۰۰.۱۳	۱۷۱۰.۹۳	۴۸۰۰	انتقالات سرمایه
+۳۲.۹٪	۲۲۸۰.۰۱	۳۹۰۰.۶۲	۵۰۸۸.۸۱	۴۷۰۰.۱۳	۱۷۱۰.۹۳	۴۸۰۰	کوبیدت
+۰.۰٪	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	دبت
-۲۳۴۲.۴٪	۱۴۰.۹۰	۱۰۰۰.۰۰	۱۹۶۰.۳۴	۳۱۰.۰۳	-۶۳	۵۰۰.۰۲	حساب مالی
-۸۷.۸٪	۹۰.۰۰	۰.۰۰	۸۰.۰۷	۶۰.۲۲	-۴۹.۷۵	-۴۳.۴۵	سرمایه گذاری مستقیم
-۲۴۲۹.٪	۰.۰۸	۸۸۰	۱۷.۲۱	۳۱.۱۸	-۴۰.۰۸	-۳۷.۷۸	خریداری خالص دارایی های مالی
-۷۸.۰٪	۱۱۰.۹۰	۸۸۰	۹.۱۶	۲۶.۹۶	۴۰.۶۷	۳۹.۶۷	ورود خالص بدھی ها
۸۱.۸٪	۲۰.۵۰	-۱۸.۶۲	۱.۱۸	۱۰۰.۰۸	۱۱.۲۵	۴۴.۲۱	سرمایه گذاری پورنوگرافی
۸۱.۸٪	۲۰.۵۰	-۱۸.۶۲	۱.۱۸	۱۰۰.۰۸	۱۱.۲۵	۴۴.۲۱	خریداری خالص دارایی های مالی
+۰.۰٪	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	۰.۰	ورود خالص بدھی ها
+۳۰.۰٪	۹۷.۱۹	-۲۶.۶۱	۱۱۴.۶۹	۸۰.۳۳	۷۲.۰۱	۳۲.۶۳	سایر سرمایه گذاری ها
+۸۳.۱٪	۹۰.۷۶	-۴۰.۹۴	۱۰۷.۰۹	۵۹.۰۴	۴۹.۰۷	-۲.۲۳	دارایی ها
-۷۱.۴٪	-۶.۶۳	-۱۴.۰۴	-۷.۳۹	-۲۰.۷۹	-۲۲.۴۴	-۳۴.۸۶	بدھی ها
-۱۷۳.۰٪	۲۹.۳۱	۲۹.۳۱	۷۷.۶۰	۱۱۲.۶۸	-۳۹.۸۰	۲۲.۷۹	ذخایر دارایی ها
-۱۴.۷٪	۵۱۰.۱۲	۱۰۳۸.۷۰	۴۹۲.۶۱	۵۷۱.۰۷	۶۰۰.۳۱	۱۲۴۳.۶۹	املاک های خالص

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ۲.۴: مال التجاره، (به میلیون دالر امریکائی)

سال ها		ربع اول ۱۳۹۷		ربع دوم ۱۳۹۷		ربع سوم ۱۳۹۷		ربع چهارم ۱۳۹۷		ربع اول ۱۳۹۸	
فیصدی سهم	مجموع	فیصدی سهم	مجموع	فیصدی سهم	مجموع	فیصدی سهم	مجموع	فیصدی سهم	مجموع	فیصدی سهم	مجموع
۱۰۰%	۱,۶۳۱.۲۴	۱۰۰%	۱,۷۸۶.۳۴	۱۰۰%	۱,۹۲۰.۰۰	۱۰۰%	۱,۷۷۷.۲۹	۱۰۰%	۱,۲۶۶.۹۶	۱۰۰%	۱,۹۳۶.۸۴
واردات											
۱۲.۰%	۱۹۶.۴۷	۹.۷%	۱۷۳.۹۲	۱۱.۴%	۲۲۰.۲۰	۱۱.۹%	۲۱۰.۹۶	۱۱.۰%	۱۹۴.۱۴	۱۰.۳%	۲۰۰.۳۸
وسایل صنعتی											
۱۵%	۲۴۸.۵۳	۱۷%	۳۰۲.۳۴	۱۳.۷%	۲۶۳.۶۶	۱۴.۱%	۲۵۱.۱۴	۱۲.۱%	۲۱۴.۲۱	۱۱%	۲۲۰.۵۸
نفت و روغنیات											
۳۸%	۶۲۲.۰۵	۴۲%	۷۸۱.۳۵	۴۶.۹%	۷۱۱.۰۷	۴۸.۱%	۶۷۶.۶۵	۴۸.۹%	۶۸۷.۵۴	۴۳%	۸۲۸.۹۶
اجناس مصرفی											
۳۵٪	۵۶۴.۱۸	۳۲٪	۵۶۸.۷۴	۳۷.۹٪	۷۳۱	۳۵.۹٪	۳۸.۳۴	۳۸.۰٪	۶۷۱.۰۷	۳۵٪	۶۸۶.۹۱
اجناس سرمایه‌ی و واسایر اجناس											
۱۰۰٪	۱۴۳.۲۹	۱۰۰٪	۱۸۲.۰۷	۱۰۰٪	۲۹۶.۰۹	۱۰۰٪	۲۶۱.۸۸	۱۰۰٪	۱۴۶.۸۱	۱۰۰٪	۱۷۲.۴۰
صادرات											
۴٪	۶.۳۵	۴٪	۶.۵۷	۷۱.۹	۵.۶	۲.۱٪	۵.۴۵	۳.۹٪	۵.۶۸	۳٪	۵.۶۲
فرش و قالین											
۳۵٪	۴۹.۷۲	۴۶٪	۸۳.۹۳	۷۶۰.۶	۱۷۸.۱۹	۴۴.۲٪	۱۱۵.۸۸	۳۲.۲٪	۴۷.۳۰	۴۴٪	۷۶.۳۲
اقلام غذایی											
۹.۸٪	۱۴.۰۰	۵.۳٪	۹.۶۹	۷۴.۳	۱۲.۷۹	۵.۱٪	۱۳.۳۷	۶.۲٪	۹.۰۵	۴٪	۷.۱۱
حزم و پشم											
۵۱.۱٪	۷۳.۲۲	۴۵.۱٪	۸۲.۳۷	۷۳۳.۲	۹۷.۵۲	۴۸.۶٪	۱۲۷.۱۸	۵۷.۷٪	۸۴.۷۸	۴۸٪	۸۳.۴۱
نباتات طبی و دیگر											
-۱,۴۸۷.۹۵		-۱,۶۰۳.۷۷		-۱,۶۳۱.۴۲		-۱,۵۱۰.۴۱		-۱,۶۲۰.۱۵		-۱,۷۶۴.۳۸	بیلانس تجاری

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ۳.۴: طرف تجارت خارجی، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (ارقام به میلیون دالر امریکائی)

نام کشور	صادرات	فیصدی سهم	واردات	فیصدی سهم	بیلانس تجاری
پاکستان	۴۳.۲۲	۳۰٪	۳۲۵.۴۶	۲۰٪	-۲۸۲.۲۴
ہند	۷۳.۲۸	۵۱٪	۹۹.۷۲	۶.۱۱٪	-۲۶.۴۴
ایران	۲.۳۱	۱.۶٪	۳۱۰.۴۵	۱۹٪	-۳۰۸.۱۵
آلمان	۲.۸۴	۲.۰٪	۱۶.۷۶	۱.۰۳٪	-۱۳.۹۲
چین	۲.۲۷	۲٪	۲۵۲.۶۳	۱۵.۵٪	-۲۴۹.۳۶
بریتانیا		۰.۰۰٪	۱.۰۸	۰.۰۷٪	-۱.۰۸
عربستان سعودی	۱.۸۵	۱.۲۹٪		۰.۰۰٪	۱۸۵
امارات متحده عربی		۰.۰۰٪	۳۸.۱۸	۲.۳۴٪	-۳۸.۱۸
ترکیہ		۰.۰۰٪	۱۶.۸۸	۱.۰۳٪	-۱۶.۸۸
امریکا		۰.۰۰٪	۱۲.۸۷	۰.۷۹٪	-۱۲.۸۷
کشورهای مشترک المنافع	۱.۸۴	۱.۳٪	۳۶۱.۲۳	۲۲٪	-۳۵۹.۳۹
جاپان		۰.۰۰٪	۴۹.۲۷	۳.۰۲٪	-۴۹.۲۷
سایر کشورها	۱۴.۶۸	۱۰.۴۵٪	۱۴۶.۷۰	۸.۹۹٪	-۱۳۲.۰۲
مجموع	۱۴۳.۲۹	۱۰۰٪	۱,۶۳۱.۲۴	۱۰۰٪	(۱,۴۸۷.۹۵)

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ٤.٤: مال التجاره (ارقام به ميليون دالر اميريکائي)

نام کشور	صادرات	فيصدى سهم	وارادات	فيصدى سهم	بیلанс تجاري
پاکستان	٦٢.١٨	٤٢%	٣٢٥.٠٧	١٨.٤٠%	- ٢٦٢.٩٠
هند	٥٢.٤٥	٣٦%	١١١.٦٢	٦.٣٢%	- ٥٩.١٧
ایران	٥.٤٥	٤%	٣٠.١٢٨	١٧.٠٥٪	- ٢٩٥.٨٣
آلمان	١.١٣	٠.٧٧٪	١٦.٦٥	٠.٩٤٪	- ١٥.٥٢
کشورهای مشترک المนาفع	٢.٨٣	١.٩٣٪	٤٦٢.٤٩	٢٦.١٧٪	- ٤٥٩.٦٦
چين	٥.٠٩	٣.٥٪	٢٢٥.٤٦	١٢.٧٦٪	- ٢٢٠.٣٧
عربستان سعودي	١.٣٣	٠.٩١٪		٠.٠٠٪	١.٣٣
جاپان		٠.٠٠٪	٩٢.٤٥	٥.٢٣٪	- ٩٢.٤٥
بریتانيا		٠.٠٠٪	١.٠٦	٠.٠٦٪	- ١.٠٦
amerika		٠.٠٠٪	١١.٣١	٠.٦٤٪	- ١١.٣١
سابيرکشورها	١٦.٣٧	١١.١٥٪	٢١٩.٥٧	١٢.٤٣٪	- ٢٠٣.٢٠
مجموع	١٤٦.٨١	١٠٠.٠٠٪	١,٧٦٦.٩٦	١٠٠.٠٠٪	- ١٦٢٠.١٥

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ٤.٥: بدھي خارجي در ربع دوم سال ملي ١٣٩٧ و ١٣٩٨ (ارقام به ميليون دالر اميريکائي)

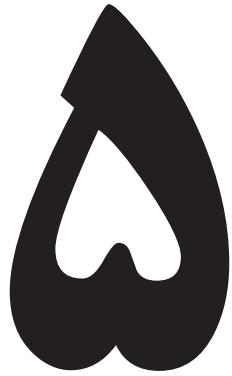
شرح			
مجموع بدھي خارجي			
دو جانبه	٢,١٧٤.٦٣	١٠٠.٠٠	٢,١٨٥.٨٥
پاريس كلب	١,٠١٤.٩٢	٤٦.٦٧	١,٠٣٧.١٨
فلراسيون روسيه	٩١٠.٣٦	٤١.٨٦	٩٢٦.٧٠
amerika	٩١٠.٣٦	٤١.٨٦	٩٢٦.٧٠
آلمان	٠.٠٠	٠.٠٠	-
غیر پاريس كلب	١٠٤.٥٦	٤٨١	١١٠.٤٩
چندين طرفه	١,٠٥٩.٧٠	٥٣.٣٣	١,١٤٨.٦٦
انجمن انکشافی بين المللی	٣٦١.٩٢	١٦.٦٤	٣٥٥.٠٦
بانک توسعه اي آسيا	٦٧٧.٨٤	٣١.١٧	٦٦٣.٤٢
صنادوق بين المللی بول	٧٠.٣٥	٣.٢٣	٧٧.٠١
بانک توسعه اي اسلامي	٤٧.٨٩	٢.٢٠	٥١.٤٣
OPEC	١.٧١	٠.٠٨	١.٧٤

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

جدول ٤.٦: ذخایر خالص بين المللی، ربع اول ١٣٩٧ الی ربع دوم ١٣٩٨ (ارقام به ميليون دالر اميريکائي)

تفيرات طي ربع اخير	ربع اول ١٣٩٧	ربع دوم ١٣٩٧	تفيرات طي ربع	ربع اول ١٣٩٨	ربع دوم ١٣٩٨	تفيرات طي ربع اخير
ذخایر خالص بين المللی (ارقام به ميليون دالر اميريکائي)	٧,٣٥٠.٩٢	٢٣.٢٢	٧,٤٩١.٨٠	١.٩٢	٧,٥٣٤.٤٢	٠.٥٧
ذخایر دارائي ها	٨,١٣١.١٣	٢٢.٧١	٨,٤٢٧.٥٧	١.١٩	٨,٣٣٧.٥٣	٣
ذخایر بدھي ها	٧٨٠.٢١	١٠.٩١	٧٣٥.٧٦	- ٥.٧٠	٦٤٩.٠٦	- ١١
امايات بانکهاي خارجي	٧٢٢.٨٨	٤.٠٠	٦٧٥.٣٨	- ٦.٥٧	٥٩١.٩٨	- ١٨
امايات افراد غير ساكن به اسعار خارجي	٠.١٤	- ١.٣٠	٠.١٤	- ٠.١٤	٠.١٤	١
استفاده از منابع وجھي	٥٧.١٩	١٧.٥٣	٦٠.٢٤	٥.٣٣	٥٦.٧٤	- ٥
ذخایر ناخالص بين المللی (با توان پوشش ماه هاي وارداتي)	١٢.٥٩	١٣.٩٧	١٣.٩١	١٣.٠٣	١٤.٠٢	١٥.٣٣
ذخایر خالص بين المللی (با توان پوشش ماه هاي وارداتي)	١١	١٣	١٣	١٢	١٣	١٤

منبع: آمریت سیاست پولی، د افغانستان بانک

چگونگی تغییرات مالیاتی

چگونگی تغییرات مالیاتی

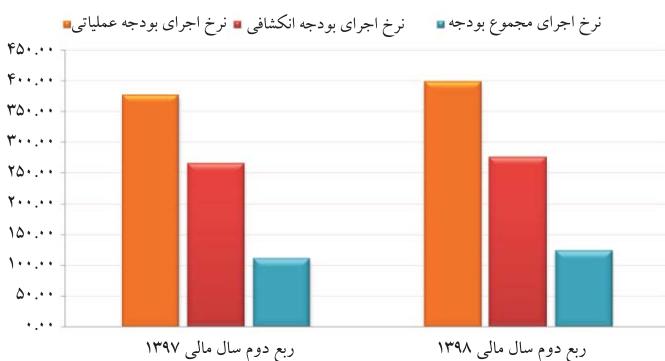
نمایاند که نشان دهنده ۱۵.۴۱ درصد افزایش در مصارف می باشد.

برای تمویل مصارف عملیاتی و انکشافی، کمک های تمویل کنندگان مورد استفاده قرار می گیرند. ادارات تمویل کننده عمدۀ برای سکتور دولت را صندوق وجهی بازسازی افغانستان، صندوق وجهی برای نظم و قانون افغانستان و قوماندانی نیروهای مشترک برای انتقال امنیتی افغانستان تشکیل می دهند. کمک های مجموعی ادارات تمویل کننده که به مصارف عملیاتی و انکشافی اختصاص داده شده اند، شاهد کاهش چشمگیر بوده که در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با مبلغ ۷۶.۳۱ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ به ۶۵.۹۷ میلیارد افغانی پائین آمده و که نشان دهنده کاهش ۱۰.۳۹ میلیارد افغانی (۱۳.۶۱ درصد) می باشد. قابل یادآوری است که مجموع بودجه اصلی در سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۳۷۷.۱۹ میلیارد افغانی سال مالی ۱۳۹۷ به ۳۹۹.۴۲ میلیارد افغانی رسیده که نشان دهنده ازدیاد ۲۲.۲۳ میلیارد افغانی (۵.۸۹ درصد) افزایش در مجموع بودجه اصلی می باشد. علاوه‌تاً، بودجه اصلی در سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با مبلغ ۲۶۸.۳۱ میلیارد افغانی سال مالی ۱۳۹۷ به ۲۷۵.۲۲ میلیارد افغانی رسیده، که ازدیاد ۳.۴ درصدی را نشان می دهد. به همین سان، بودجه انکشافی شاهد افزایش چشمگیر بوده و در سال مالی ۱۳۹۸ میلادی در مقایسه با مبلغ ۱۱۱.۰۶ میلیارد افغانی سال مالی ۱۳۹۷، به ۱۲۴.۱۹ میلیارد افغانی رسیده است که نشان دهنده افزایش ۱۱.۸۳ درصدی می باشد. این ازدیاد در نتیجه منظوری و تخصیص بودجه گزاف سال ۱۳۹۸ به وجود آمده است.

اهداف اساسی سکتور مالیاتی عبارت از دستیابی به افزایش پایدار جمع آوری عواید و به عهده گرفتن تدریجی مخارج فعالیت ها و امور توسعه ای که ذریعه کمک های خارجی تامین می شوند و همچنان حصول اطمینان از تخصیص مصارف در تطابق با چارچوب ملی صلح و توسعه افغانستان، می باشد. سایر اهداف این سکتور متشکل از مدیریت رشد مصارف عامه، تهیه و تدوین سیاست های مالی، مؤثربود در تشبیثات عامه، اداره سیستم های مالی و گمرکات می باشد. افغانستان مانند اقتصاد های نوظهور و در حال توسعه، همواره با کسر بودجه مواجه بوده است. الی ختم ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸، مجموع مصارف اصلی از عواید داخلی تجاوز نمود که منجر به کسر بودجه ۶۹ میلیارد افغانی گردید، و با شامل ساختن سایر عواید (کمک ها)، مبلغ ۲.۶۹ میلیارد افغانی مازاد بودجه به وجود آمده است. به دلیل کاهش قابل توجه در مالیات و عواید گمرکی و جمع آوری سایر عواید از منابع که د افغانستان بانک نزد آن طلبات دارد (انتقالات سهمیه د افغانستان بانک)، مجموع عواید افزایش چشمگیر را تجربه نموده است که در ختم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۱۵۶.۲۶ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۱۶۰.۷۷ میلیارد افغانی افزایش یافته است. این افزایش نشان دهنده ازدیاد ۴.۵۱ میلیارد افغانی بوده که باعث رشد ۲.۸۸ درصدی در جمع آوری عواید داخلی گردیده است. در عین حال، افزایش در مصارف کارمندان و عرضه کنندگان، و مصارف سرمایه منجر به بلند رفتن مصارف عمومی اصلی شده است که در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با مبلغ ۱۴۱.۶۲ میلیارد افغانی ربع دوم سال ۱۳۹۷، به مبلغ ۱۶۳.۵ میلیارد افغانی یافته است که در مقایسه با ربع مشابه سال گذشته ازدیاد ۲۱۸۴ میلیارد افغانی را می

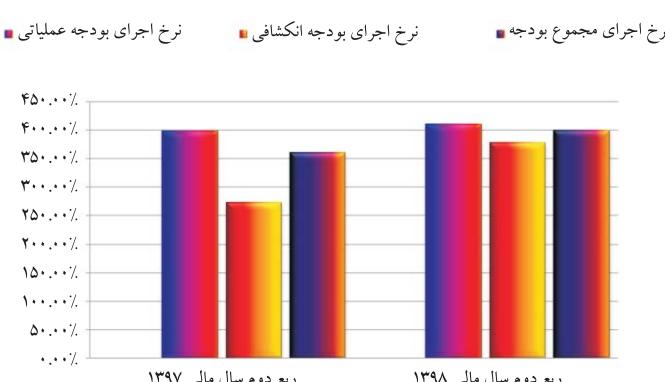
افغانی به ثبت رسیده است. نرخ اجرای بودجه انکشافی به طور واضح نشان دهنده افزایش ۵۳.۶ درصدی بوده که طی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۳۲.۶۷ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۱۸.۵۰ میلیارد افغانی می‌رسد.

گراف ۲.۵: مقایسه مجموع بودجه برای ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ و ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه / د افغانستان بانک

گراف ۳.۵: مقایسه نرخ های اجرای بودجه عملياتي و بودجه انکشافی در ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه / د افغانستان بانک

۲.۵ بودجه اصلی (کسر و مازاد)

بودجه عمومی قبل از کمک های تمویل کنندگان در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ با کسر ۵۹.۷۳ میلیارد افغانی مواجه بود، این در حالیست که طی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ کسر ۶۰.۲۷ میلیارد افغانی را به ثبت رسانیده بود که این مقادیر نشان دهنده کاهش ۰.۵۴ میلیارد افغانی در کسر سالانه می‌باشد. در عین حال، مبلغ تمویل بیرونی در ربع دوم سال

گراف ۱.۵: مقایسه مجموع عواید به شمول کمک های مالی، مجموع مصارف، و مجموع کمک ها، ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه / د افغانستان بانک

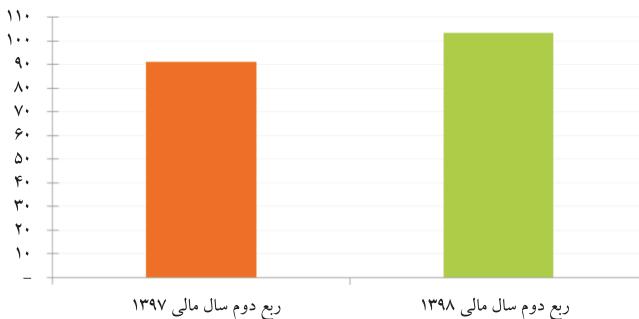
۱.۵ نرخ اجرای بودجه

طی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸، دولت ۳۹.۹۵ درصد مجموع مبلغ ۳۹۹.۴۱ میلیارد افغانی بودجه اختصاصی را به مصرف رسانیده است، در حالی که در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ به اندازه ۳۶.۰۶ درصد مجموع ۳۹۴.۶۷ میلیارد افغانی مجموع بودجه به مصرف رسیده بود که نشان دهنده ۳.۹۰ درصد افزایش در نرخ مجموعی اجرای بودجه می‌باشد. این از دیداد به عوامل مختلف، بالخصوص منظوری و طی مراحل به موقع مصارف توسط اداره تدارکات ملی، وضعیت امنیتی در ولایات و عملکرد بهبود یافته واحدهای بودجوي نسبت داده شده است. علاوه بر آن، بودجه سالانه منظورشده در سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۳۷۷.۱۹ میلیارد افغانی سال مالی ۱۳۹۷ به ۳۹۹.۴۲ میلیارد افغانی افزایش یافته است که نشان دهنده رشد ۵.۹ درصدی می‌باشد.

نرخ بودجه عملياتي با افزایش ۴.۲ درصدی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۱۰۹.۶۴ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ به ۱۱۴.۲۱ میلیارد افغانی می‌رسد. بودجه تخصیصی در سال مالی ۱۳۹۷ به اندازه ۳۶۲.۴۲ میلیارد افغانی بود، در حالیکه در سال مالی ۱۳۹۸ به ارزش ۳۹۱.۵۱ میلیارد

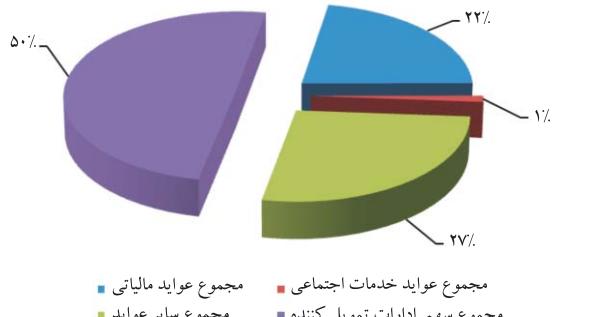
باعث میشود تا مازاد بودجه به وجود آید، نقش مهمی در کاهش کسر بودجه سال مالی ۱۳۹۸ ایفا می نماید. علاوه بر این، بهبود قابل ذکر در جمع آوری مالیات عواید، در فروش کالاها و خدمات، فروش زمین و بنها، محصول گمرکات و فیس های اداری سبب رشد مثبت جمع آوری عواید در سال مالی ۱۳۹۸ شده است. ولی در پرداخت های خدمات اجتماعی، فیس های اداری، عواید ملکیت های سرمایه ای، حق الامتیاز، صنعت استخراج، عواید جریمه های مالیاتی کاهش به وجود آمده است. طی ربع دوم تفاوت عمده در عواید متفرقه و همچنان فروش پرچون که در مقایسه با پائین ترین میزان آن در سال گذشته روند منفی را پیموده، در اقلام مالیه ملکیت، مالیه ثابت و حقوق گمرکی مشاهده شده است.

گراف ۵.۰ مقایسه عواید ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه / د افغانستان بانک

گراف ۶.۰ سهم مجموع عواید ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه / د افغانستان بانک

مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۴۸.۸۰ میلیارد افغانی ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۷، به ۵۱.۲۲ میلیارد افغانی افزایش یافته است. مقدار مجموعی پلان شده تمویل مالی سالانه در سال مالی ۱۳۹۸ با ازدیاد ۴۰.۴ درصدی در منابع تمویل بیرونی، از مبلغ ۱۹۱.۲۸ میلیارد افغانی سال مالی ۱۳۹۷ به ۱۹۹.۰۲ به ۱۹۹ میلیارد افغانی افزایش یافته است. این افزایش به علت تغییر در سهم گیری سالانه تمویل کنندگان تعهدات و پرداخت های آنها به وجود آمده است.

گراف ۴.۵: کسر و مازاد بودجه عمومی (به شمول، و بدون کمک ها) ربع های دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه / د افغانستان بانک

۳.۰ جمع آوری عواید

در دوره تحت بررسی سال مالی ۱۳۹۸ مجموع عواید به شمول کمک ها شاهد افزایش چشمگیر بوده که در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ مجموع عواید گردآوری شده در مقایسه با ۹۰.۷۷ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۱۰۳.۱۳ میلیارد افغانی افزایش یافته که نسبت به ربع مشابه سال گذشته نشان دهنده افزایش اندک ۱۲.۳۶ میلیارد افغانی یا رشد ۱۳.۶ درصدی می باشد.

گردآوری سالانه عواید از منابع داخلی پلان شده افزایش یافته است و در مقایسه با ۱۷۱.۶۲ میلیارد افغانی سال مالی ۱۳۹۷ در سال مالی ۱۳۹۸ به ۱۹۰.۹۱ میلیارد افغانی رسیده که نشان دهنده ۱۱.۲۴ درصد افزایش می باشد. مجموع عواید داخلی و کمک تمویل کنندگان و همچنان جمع آوری عوایدی که

فروش کالاها و خدمات با افزایش ۲۴.۳۲ درصدی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۱.۲۵ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۱.۵۶ میلیارد افغانی افزایش یافته است. جریمه های غیر مالیاتی با افزایش ۴۲.۹۸ درصدی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۱۱.۰ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۱۶.۰ میلیارد افغانی افزایش یافته است. عواید متفرقه با افزایش ۲۵۹.۷۲ درصدی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۳.۲۰ میلیارد افغانی به ۱۱.۵۱ میلیارد افغانی افزایش یافته است. عواید صنعت افغانستان بانک نزد آن طبلات دارد با افزایش چشمگیر، در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۱۳.۰ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۸.۹۹ میلیارد افغانی می رسد. عواید نشان دهنده کاهش قابل ملاحظه ۳۰ درصدی بوده و در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۰.۴۳ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۰.۳۰ میلیارد افغانی می رسد. عواید فیس های اداری در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ با کاهش اندک ۲۳.۳۹ درصدی در مقایسه با ۶.۴۰ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۴.۹۱ میلیارد افغانی پائین آمده است.

گراف ۸.۵: اجزای عمدۀ عواید داخلی برای ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه / د افغانستان بانک

۲.۳.۵ عواید غیر مالیاتی

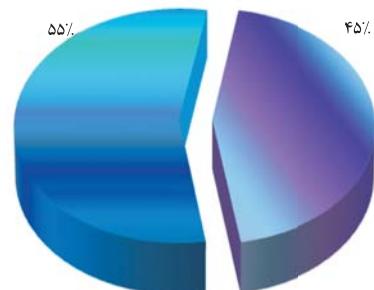
یکی از اجزای ابتدایی عواید داخلی، عواید غیر مالیاتی می باشد که نشان دهنده افزایش چشمگیر ۱۱۰.۴۴ درصدی بوده و در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۱۳.۸۰ میلیارد

۵.۳.۱ عواید داخلی

وضعیت مجموعی جمع آوری عواید داخلی در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ ببود یافته است، اما به طور قابل توجه پیچیده تر از ربع اول سال مالی ۱۳۹۷ می باشد. با این هم، اقدامات برای حصول اطمینان در ارتباط با دستاوردها در زمینه کسر تولیدات ناخالص داخلی در سال مالی ۱۳۹۸، از طرف دولت کافی دانسته شده است. افزایش در جمع آوری عواید به وجوده هنگفت حاصله از مالیات و عواید گمرکی نسبت داده شده است که مشمول مالیه عواید، مالیه فروشات، و مالیه ثابت می باشد.

گراف ۸.۶: مقایسه عواید داخلی برای ربع های دوم سال های مالی ۱۳۹۸ و ۱۳۹۷

ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷   ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه / د افغانستان بانک

مجموع عواید داخلی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۴۱.۹۷ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ به ۵۱.۹۱ میلیارد افغانی افزایش یافته است که در مقایسه با سال گذشته، نشان دهنده افزایش ۹.۹۴ میلیارد افغانی یا رشد ۲۴ درصدی می باشد.

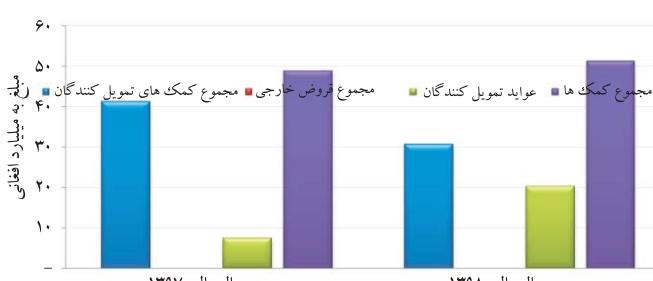
تحلیل جمع آوری مجموع عواید نشان دهنده افزایش سرعت در جمع آوری اجزای مختلف عواید داخلی می باشد، مانند مالیه بر عواید که در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ با افزایش چشمگیر ۸.۱ درصد در مقایسه با ۷.۵۸ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۸.۱۹ میلیارد افغانی افزایش یافته است.

۴.۵ کمک ها

سهم تمویل کنندگان، بخش مهمی بودجه ملی را تشکیل می دهد. در عین حال، کمک های تمویل کنندگان اقلام عمده مصارف بودجه عملیاتی و انکشافی را تمویل می کند. همین گونه، دولت جهت تمویل برنامه های عملیاتی و انکشافی، هر از گاهی از تمویل کنندگان، بنیادها و کمیته های بین المللی قرضه و کمک دریافت می کند.

ثبات مالی در افغانستان عبارت از وضعیتی است که در آن مجموع مصارف داخلی از طریق مجموع عواید داخلی تمویل گردد. این در حاليست که مصارف داخلی افغانستان به طور قسمی از طریق کمک های مالی خارجی، قروض خارجی و بقیه توسط عواید داخلی تمویل می گردد. مجموع کمک های انکشافی و عملیاتی با افزایش قابل ملاحظه ۲.۴۲ میلیارد افغانی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۴۸.۸۰ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ به ۵۱.۲۲ میلیارد افغانی افزایش یافته است که نشان دهنده افزایش ۵ درصدی می باشد.

گراف ۱۰.۵: تحلیل کمک ها، ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه / د افغانستان بانک

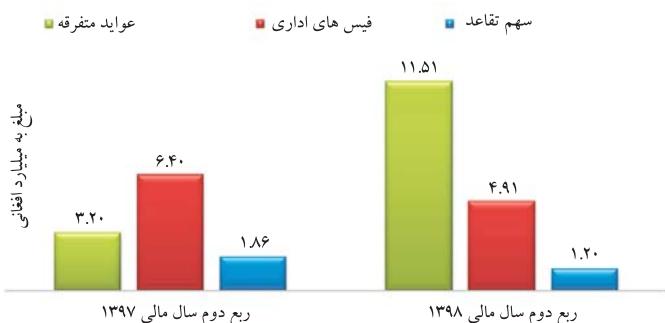
گراف ۱۱.۵: اجزای کمک های تمویل کنندگان، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه / د افغانستان بانک

افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۲۹.۰۵ میلیارد افغانی رسیده است. این افزایش در نتیجه افزایش چشمگیر در جریمه های غیر مالیاتی، عواید متفرقه و عواید از منابعی که د افغانستان باشک نزد آن طلبات دارد و تغییر قابل ملاحظه در فروش کالاها و خدمات به وجود آمده است.

گراف ۹.۵: مقایسه اجزای عمده عواید غیرمالیاتی برای ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

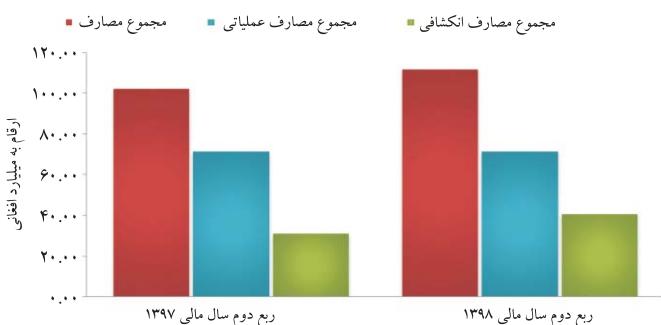
منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه / د افغانستان بانک

در بخش عواید غیر مالیاتی، فروش کالاها و خدمات نقش عمده داشته است که در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۱.۲۵ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۱.۵۶ میلیارد افغانی افزایش یافته که نشان دهنده از دیاد ۲۴.۳۲ درصدی می باشد. جریمه های غیر مالیاتی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ مقایسه با ۱۱.۰ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۰.۱۶ میلیارد افغانی بلند رفته که افزایش ۴۲.۹۸ درصدی به ثبت رسانیده است. به همین سان، عواید متفرقه طی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۳.۲۰ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۱۱.۵۰ میلیارد افغانی افزایش یافته که نمایانگر از دیاد ۲۵۹.۷۲ درصدی می باشد. از سوی دیگر، ۴ جز مانند سهم تقاعده، عواید سرمایه ملکیت ها، صنعت استخراج و فیس های اداری در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۶.۴۰ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۴.۹۰ میلیارد افغانی کاهش یافته است.

یافته است. مصارف در بخش زیربنای و مدیریت اقتصادی افزایش داشته و مصارف سکتور زراعت در تطابق با اولویت بنده استراتئی ملی صلح و توسعه افغانستان قرار داشته است. علاوه بر این، مجموع مصارف اصلی در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ با افزایش ۹.۱۹ درصدی در مقایسه با مبلغ ۱۱۱.۶۴ ۱۰۲.۲۴ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ به ۱۱۱.۶۴ میلیارد افغانی رسیده است. این ارقام در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته، نشان دهنده افزایش ۹.۴۰ میلیارد افغانی در مجموع مصارف عملیاتی و انکشافی می باشد که در اثر بلند رفتن مصارف عرضه کنندگان و اجزای آن، و مصارف سرمایه ای به وجود آمده است.

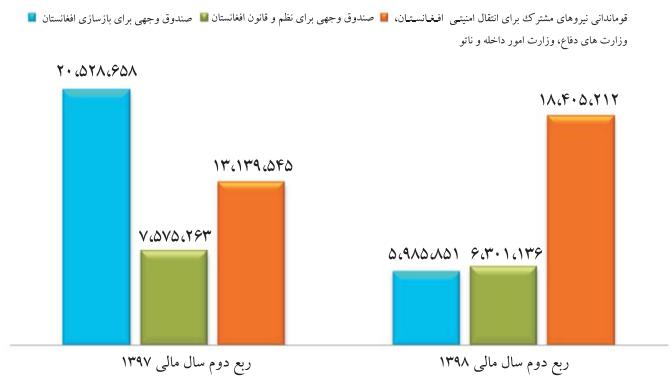
مصارف عملیاتی با افزایش ۰.۰۹ درصدی طی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۷۱.۱۲ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۷۱.۱۹ میلیارد افغانی افزایش یافته است. در عین حال، مصارف انکشافی افزایش ۳۰ درصدی را نشان می دهد و در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ در مقایسه با ۳۱.۱۲ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۴۰.۴۵ میلیارد افغانی میرسد که در مقایسه با دوره مشابه سال گذشته، نمایانگر رشد ۹.۳۳ می باشد. افزایش در مجموع بودجه سالانه انکشافی تصویب شده و مصارف اصلی سالانه نشان دهنده افزایش سریع در مجموع مصارف می باشد.

گراف ۱۳.۵: مقایسه مجموع مصارف برای ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۷ و ۱۳۹۸

کمک های صندوق وجهی برای بازسازی افغانستان برای مصارف عملیاتی و انکشافی نقش مهم داشته که در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ با کاهش ۷۱ درصدی در مقایسه با ۲۰.۵۳ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷، به ۵.۹۹ میلیارد افغانی پائین آمده است. علاوه‌اً، سهم قوماندانی نیروهای مشترک برای انتقال امنیتی افغانستان، وزارت های دفاع و امور داخله، و ناتو در ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ به ۱۸.۴۱ میلیارد افغانی میرسد که در مقایسه با ۱۳.۱۴ میلیارد افغانی ربع مشابه سال مالی ۱۳۹۷، نشان دهنده افزایش ۴۰ درصدی می باشد. علاوه بر آن، سهم صندوق وجهی برای نظم و قانون افغانستان در ربع اول سال مالی ۱۳۹۸، به ۶.۳۰ میلیارد افغانی می رسد که در مقایسه با ۷.۵۸ میلیارد افغانی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۷ کاهش ۱۷ درصدی داشته است.

گراف ۱۲.۵: مقایسه سهم کمک های مالی، ربع دوم سال های مالی ۱۳۹۸ و ۱۳۹۷

منبع: صورت حساب مالی وزارت مالیه / د افغانستان بانک

۵.۰ مصارف

مصارف اصلی به دو بخش یعنی مصارف انکشافی و عملیاتی دسته بنده می شود که به نوبه خود به هشت سکتور مختلف چون مصارف امنیتی، دولت، تعلیم و تربیه، صحت، زراعت، محافظت اجتماعی، زیربنای و مدیریت اقتصادی اختصاص داده شده است. به همین ترتیب، این مصارف بر اساس سکتور در هر دو بخش یعنی بودجه عملیاتی و انکشافی اختصاص

چگونگی عملکرد نظام بانکی

چگونگی عملکرد نظام بانکی

مجموع بدھی ها شاهد افزایش ۳.۱۲ درصدی بوده که از نوسانات نرخ مبادله به وجود آمده است. امانات عمدتاً به دالر امریکایی صورت گرفته که امانات دالری ۶۶.۳۱ درصد و امانات افغانی ۲۷.۰۴ درصد مجموع امانات را تشکیل داده است. امانات افغانی کاهش دالری در ربع تحت بررسی افزایش ۵۸۴ درصدی به ثبت رسانیده است.

سرمایه سکتور بانکی با افزایش ۳۸۳ درصدی در وضعیت خوب قرار داشته که به مبلغ ۳۵.۶۰ میلیارد افغانی می رسد. افزایش در سرمایه به تزریق نقد و نافعیت نسبت داده شده است. تناسب کفايت سرمایه عموم بانک ها بلند تر از حد تعیین شده می باشد. معیار خطر کمیته بازل برای سرمایه ۸ درصد سنجش شده است. نسبت کفايت سرمایه سکتور بانکی ۲۶.۵۵ درصد ثبت گردیده است.

طی این ربع، عواید بلند تکنامه و غیر تکنامه، توزیع کم قرضه و مالیات به طور مجموع در بهبود فایده خالص سکتور بانکی سهم مثبت داشته اند. فایده خالص به ۱.۱۷ میلیارد افغانی رسیده و از ربع چهارم بهبود چشمگیری داشته است. علاوه بر افزایش فایده خالص سکتور بانکی، بازده دارایی ها و بازده سهم سهامداران نیز بهبود یافته اند. بازده دارایی های سکتور بانکی بر اساس سالانه ۰.۷۷ درصد، و بازده سهام ۶.۷۸ درصد به ثبت رسیده است. عموم بانک ها شاهد فایده بوده اند.

سکتور بانکی که ۲۱.۵۱ درصد تولیدات ناخالص داخلی را تشکیل میدهد، متشکل از ۱۴ بانک ثبت شده و مجاز می باشد. از آن جمله، ۳ بانک دولتی، ۷ بانک خصوصی تجاری و یک بانک اسلامی و ۳ نمایندگی بانک های خارجی در کشور فعالیت دارند. عملکرد سکتور بانکی طی ربع که در ماه جون سال ۲۰۱۹ میلادی به پایان رسیده، ذیلاً توضیح و به تعقیب آن تحلیل بانکداری اسلامی ارائه می گردد.

شاخص های سالمیت عمومی سکتور بانکی در مقایسه؛ ربع گذشته نشان دهنده افزایش سالمیت این سکتور به درجه های مختلف می باشد. مجموع دارایی ها، قروض ناخالص، امانات، سرمایه سهمداران و همچنان فایده شاهد افزایش بوده و کیفیت نقدینگی مناسب گزارش داده شده است. اما قروض کیفیت پایین را تجربه نموده است.

- دارایی های سکتور بانکی طی این ربع با افزایش ۳.۳۳ درصدی به ۳۰۹.۵۵ میلیارد افغانی بلند رفته است. افزایش در دارایی های نظام بانکی، علاوه بر نوسانات نرخ مبادله، عمدتاً به سرمایه گذاری های خالص، قروض خالص و سایر دارایی ها نسبت داده شده است.
- مجموع پورتفولیوی قروض ناخالص سکتور بانکی طی ربع با افزایش ۴.۹۵ درصدی در حال حاضر به ۴۴.۰۱ میلیارد افغانی می رسد. افزایش در مجموع پورتفولیوی قروض ناخالص عمدتاً به اعطای قروض جدید، استفاده از اضافه برداشت و افزایش نرخ دالر امریکایی نسبت داده شده است.

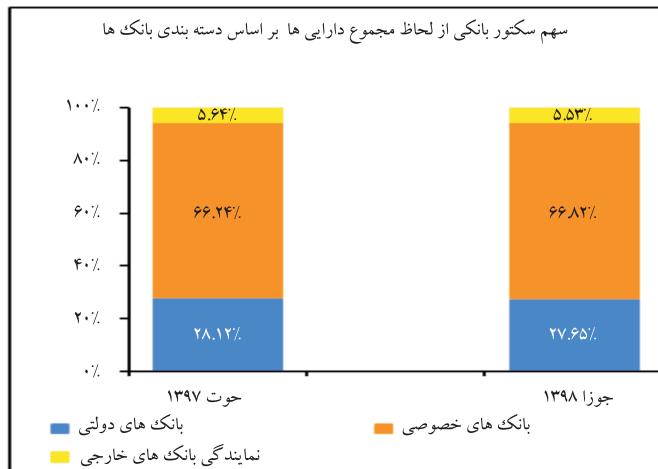
- امانات که منبع عمدۀ تمویل در سکتور بانکی بوده و متشکل از سپرده های بین بانکی و مشتریان می باشد، به مبلغ ۲۶۵.۸۱ میلیارد افغانی میرسد. ۹۷.۰۳ درصد

^۱ در بولتن بخش بانکی، بانکداری اسلامی بخشی از بانک های تجاری است.

^۲ سکتور بانکداری اسلامی مشتمل به یک بانک و شش دریچه بانکداری است.

ارتباط می گیرد (بانک اسلامی افغانستان ۵.۲۶ درصد مجموع دارایی های این سکتور را تشکیل داده است). به تعقیب بانک های دولتی ۲۷.۶۵ درصد سهم دارایی ها را به خود اختصاص داده اند، در حالی که نمایندگی های بانک های خارجی ۵.۵۳ درصد مجموع دارایی ها را در بر می گیرند.

گراف ۱.۶: سهم سکتور بانکی از لحاظ مجموع دارایی ها بر اساس دسته بندهی بانک ها طی ربع های اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸

۶.۱ دارایی های نظام بانکی

دارایی های نظام بانکی طی ربع دوم سال ۲۰۱۹ میلادی در مقایسه با کاهش ۵.۲۰ درصدی ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی، شاهد افزایش ۳.۳۳ درصدی بوده است. برای جزئیات بیشتر به جدول ۶.۱ مراجعه شود.

افزایش در دارایی ها، علاوه بر نوسانات نرخ مبادله، به سرمایه گذاری های خالص، قروض خالص و سایر دارایی ها نسبت داده شده است.

مهمنترین اجزای مجموع پورتفولیوی دارایی های نظام بانکی را پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک (۳۹.۳۷ درصد)، طلبات بین البانکی (۳۰.۶۰ درصد)، قروض خالص (۱۲.۶۶ درصد)، سرمایه گذاری ها (۹.۱۹ درصد)، سایر دارایی ها (۴.۸۵ درصد) و دارایی های ثابت (۲.۷۲ درصد) تشکیل می دهند. برای جزئیات بیشتر به گراف ۶.۱ مراجعه نمایید.

بانک های خصوصی، بازیگران اصلی سکتور بانکی محسوب می شوند که ۶۶.۸۲ درصد مجموع دارایی های بانکی به این بانک ها

جدول ۱.۶: اندازه دارایی های سکتور بانکی، ربع های اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸

شرح	دارایی ها	جوت، ۱۳۹۷ (ماраж، ۲۰۱۹)	جوza، ۱۳۹۸، جون ۲۰۱۹	فیصدی مجموع دارایی ها/بدھی ها	رشد
مقدار به میلیون افغانی					
پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک	طلبات بین البانکی (خالص)	۱۲۲,۶۲۵.۳۵	۱۲۱,۸۴۳.۵۶	۳۹.۳۷	- ۰.۶۲
درایی های غیرملموس	سرمایه گذاری ها (خالص)	۸۹,۷۵۲.۸۵	۹۴,۷۰۸.۲۴	۳۰.۶۰	۵.۵۲
دارایی های دویاره تملک شده	قروض (خالص)	۲۶,۷۲۵.۲۵	۲۸,۴۵۶.۳۵	۹.۱۹	۶.۴۸
دارایی های ثابت	دارایی های غیرملموس	۳۷,۴۳۵.۰۷	۳۹,۲۰۰.۶۸	۱۲.۶۶	۴.۷۲
دیگر (خالص)	دارایی های غیرملموس	۸۷۲.۴۵	۹۴۲.۳۰	۰.۳۰	۸.۰۰
مجموع دارایی ها	دارایی های دویاره تملک شده	۸۹۶.۰۴	۹۴۴.۴۰	۰.۳۱	۵.۳۹
امانات	دارایی های ثابت	۸,۲۹۰.۷۶	۸,۴۱۴.۳۱	۲.۷۲	۱.۴۹
فرضه گیری	دیگر (خالص)	۱۲,۹۶۸.۶۴	۱۵,۰۲۵.۴۲	۴.۸۵	۱۵.۸۶
سایر	مجموع بدھی ها	۲۹۹,۵۶۶.۶۱	۳۰۹,۰۰۰.۲۶	۳.۳۳	۳.۱۲
سرمایه مالی	بدھی ها	۲۵۷,۷۷۰.۷۰	۲۶۵,۸۱۷.۹۳	۹۷.۰۳	۱۳.۹۴
		۲,۹۰۷.۳۹	۳,۳۱۲.۷۶	۱.۲۱	۴.۸۴
		۴,۵۹۶.۶۹	۴,۸۱۹.۱۸	۱.۷۶	۳.۲۷
		۲۶۵,۲۷۴.۷۸	۲۷۳,۹۴۹.۹۷		۳.۸۳
		۳۴,۲۹۱.۶۳	۳۵,۶۰۵.۲۹		

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

۱.۱.۶ قروض ناخالص

چارچوب کاهش خطرات خود ابزارهای کاهش خطرات اعتباری را در نظر داشته باشند. بانک‌ها مکلف اند تا به منظور کاهش خطرات اعتباری ذخایر عامه (به اساس دارایی‌های معیاری) و تخصیصات مشخص (به اساس دارایی‌های غیرمعیاری) را ایجاد کند، تا خطر اعتباری را مطابق مقرره تعديل شده صنف بندی و تخصیص دارائی، کاهش دهنند. مطابق مقرره جدید صنف بندی دارائی‌ها، ایجاد ذخایر برای قروض معیاری اختیاری می‌باشد.

مجموع ذخایر تامیناتی نظام بانکی در مقایسه با ۱۰.۷۳ درصد که در ختم ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی به ثبت رسیده بود، در اخیر ماه جون سال ۲۰۱۹ میلادی ۱۰.۹۳ درصد مجموع قروض ناخالص را تشکیل داده است.

• توزیع قرضه

در زمینه توزیع قروض به سکتورهای مختلف، تحلیل قروض ناخالص نشان می‌دهد که بعضی از سکتورها شاهد افزایش در توزیع قروض و تعدادی آن شاهد کاهش بوده اند. به مشاهده می‌رسد که قروض به سکتور تجارت بیشتر افزایش یافته است (۴۴.۴۲ درصد در مقایسه با ۴۳.۹۵ درصد دوره گذشته) این افزایش عمدتاً در اقلام غذایی (۸.۶۲ درصد در مقایسه با ۶.۰۰ درصد دوره گذشته) به ثبت رسیده است. سایر سکتورهای عمده عبارتند از: سکتور خدمات (۲۰.۴۳ درصد در مقایسه با ۲۰.۸۱ درصد دوره گذشته) عمدتاً در بخش مخابرات / فروشنده‌گان کریدت کارت‌ها (۶.۶۰ درصد)، سکتور تولیدی و صنعت (۱۱.۸۹ درصد در مقایسه با ۱۱.۲۴ درصد)، املاک تجاری و سکتور ساختمانی (۸.۴۵ درصد در مقایسه با ۸.۵۲ درصد)، پروژه‌های زیربنایی (۸.۹۲ درصد در مقایسه با ۸.۷۲ درصد)، سکتور زراعت و مالداری (۳.۸۲ در مقایسه با ۴.۶۳ درصد) و سکتور مصرفی (۲.۱۷ درصد در مقایسه با ۲.۱۳ درصد). در تمام سکتورهای کلیدی مانند تجارت، تولید و صنعت، املاک تجاری و ساختمانی، و پروژه‌ها و خدمات

پورتفولیوی مجموع قروض ناخالص قرار ختم ماه جون سال ۲۰۱۹ میلادی به ۴۴.۰۱ میلیارد افغانی می‌رسد که طی ربع، افزایش ۲.۰۷ میلیارد افغانی یا ۴.۹۵ درصدی را نشان میدهد و ۱۴.۲۲ درصد مجموع دارایی‌ها و ۳.۰۶ درصد تولیدات ناخالص داخلی را تشکیل داده است. افزایش مجموع قروض ناخالص عمدتاً به صدور قروض جدید، استفاده از اضافه برداشت و افزایش نرخ دالر امریکائی نسبت داده شده است.

گراف ۲.۶: سهم پورتفولیوی قروض ناخالص در میان مجموع بانک‌ها برای ربع های اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

پورتفولیوی قروض ۶ بانک افزایش یافته، در حالی که ۵ بانک در پورتفولیوی قروض خویش کاهش داشته و ۳ بانک در روند قرضه دهی اشتراک نکرده اند.

بر اساس دسته بندي، بانک‌ها نشان می‌دهد که طی ربع کنونی بانک‌های خصوصي با سهم عده ۸۷.۲۳ درصد در پورتفولیوی سکتور بانکی افزایش ۳.۶ درصدی، بانک‌های دولتی با سهم ۱۱.۶۷ درصد پورتفولیوی سکتور بانکی افزایش ۱۶.۸۰ درصد و نمایندگی‌های بانک‌های خارجي با سهم ۶.۹۵ درصد در مجموع پورتفولیوی سکتور بانکی رشد ۶.۹ درصدی را به ثبت رسانیده اند.

• **ذخایر جبران خساره**
حین ارزیابی سطح خطرات اعتباری، بانک‌ها باید در

همواره تحت نظارت داشته باشند. در حدود ۷۱ درصد قروض به کابل تخصیص گردیده، در حالیکه ولایات هرات و بلخ در رده های دوم و سوم، و بادغیس و کندهار به ترتیب در جایگاه های چهارم و پنجم قرار دارند.

تناسب قرض اجراء شده در سایر ولایات ناچیز می باشد. تخصیص قروض از لحاظ سکتوری، جغرافیایی و نهادی بقدر کافی متنوع نبوده، اما انتظار می رود که اعطای قروض به مرور زمان بهبود یابد. بهتر است که تمام بانک ها جهت تنوع خدمات قرضه دهی در قسمت اعطای قروض سهم فعال داشته و نقش خود را منحیث وساطت گر مالی به خوبی انجام دهند.

زیربنایی افزایش قروض مشاهده گردیده است، این در حاليست که زراعت، مالداری و فارم داری درین زمینه شاهد کاهش بوده اند.

قروضی که به شرکت های متوسط، خُرد و کوچک اختصاص داده شده است، طی ربع بررسی شاهد کاهش بوده و قروض درین زمینه به وسیله ده بانک فراهم گردیده است. جهت معلومات بیشتر به گراف ۳.۶ مراجعه کنید. متمن کز ساختن قروض تنها بر چند سکتور اقتصاد، بانک ها را حین بروز بحران در آن سکتور ها با خطر اعتباری مواجه ساخته و عموم سکتور بانکی را متأثر خواهد ساخت.

بانک ها باید خطرات بالقوه مربوط در سکتور های کلیدی را که بلندترین تناسب قرضه های صعب الحصول را دارند،

جدول ۲.۶: توزیع قروض بر اساس سکتور از سال مالی ۱۳۹۳ الی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸

جوان، ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)	قوس، ۱۳۹۷ (دسمبر، ۲۰۱۸)	قوس، ۱۳۹۶ (دسمبر، ۲۰۱۷)	قوس، ۱۳۹۵ (دسمبر، ۲۰۱۶)	قوس، ۱۳۹۴ (دسمبر، ۲۰۱۵)	قوس، ۱۳۹۳ (دسمبر، ۲۰۱۴)	
قروض ساختمانی و املاک تجاری						
ساخت و ساز و تعمیرات						
پروژه های زیربنایی						
۸.۴۰٪	۹.۰۳٪	۸.۷۰٪	۱۱.۱۲٪	۹.۴۴٪	۱۴.۳۲٪	
۰.۰۹٪	۰.۴۸٪	۰.۴٪	۰.۳۸	۰.۲۲٪	۰.۳۵٪	برق
۲.۵۶٪	۲.۱۸٪	۱.۳۲٪	۰.۶۴٪	۱.۱۷٪	۲.۶۱٪	سرک و خط آهن
۰.۳۶٪	۰.۳۶٪	۰.۰۰٪	۰.۰۴	۰.۰۹٪	۰.۶۱٪	بندها
۰.۴۹٪	۰.۰۲	۰.۴۸٪	۰.۰۲	۱.۴۸٪	۰.۰۸٪	معدن
۰.۳۴٪	۳.۲۸٪	۳.۴۶٪	۲.۴۴٪	۲.۴۴٪	۱.۸۱٪	سایر پروژه های زیربنایی
صنعت و تولید						
۳.۷۶٪	۴.۱۰٪	۲.۷۱٪	۳.۴۶٪	۴.۴۲٪	۲.۴۷٪	ساخت و ساز و تولید فلزات، چوب، پلاستیک، راپر، چرم و کاغذ
۴.۰۲٪	۳.۶۷٪	۳.۱۶٪	۳.۷۴٪	۴.۲۳٪	۴.۱۸٪	ساخت و ساز صنایع دستی و محصولات ماشینی
۴.۱۱٪	۴.۴۲٪	۳.۵۲٪	۱.۲۷٪	۱.۹۶٪	۲.۸۶٪	سمنت و مواد ساختمانی
تجارت						
۱.۹۸٪	۲.۲۱٪	۱.۵۴٪	۰.۷۲٪	۰.۰۲	۲.۰۹٪	منسوجات
۴.۱۷٪	۳.۶۲٪	۴.۶۷٪	۴.۳۴٪	۹.۸۹٪	۴.۹۳٪	عمده فروشی
۰.۳۹٪	۰.۶۱٪	۰.۰۹٪	۰.۱۳٪	۰.۲۵٪	۰.۱۲٪	ماشین آلات
۱۱.۹٪	۱۱.۴۸٪	۱۰.۷۸٪	۱۱.۰۸٪	۹.۸۰٪	۸.۷۴٪	نفت و روغنیات
۱.۷۷٪	۱.۷۸٪	۱.۳۹	۰.۲۶٪	۱.۴۲٪	۰.۲۴٪	پرژه جات
۲.۶۷٪	۳.۲۱٪	۲.۲۷٪	۱.۹۱٪	۱.۰۸٪	۱.۴۰٪	وسایل برقی
۳.۰۱٪	۰.۱۴٪	۲.۰۷٪	۲.۳۵٪	۲.۷۳٪	۱.۸۷٪	سمنت و سایر مواد ساختمانی
۸.۶۲٪	۶.۴۴٪	۷.۲۷٪	۷.۸۰٪	۸.۲۴٪	۴.۵۲٪	مواد غذایی
۶.۹۱٪	۷.۹۲٪	۳.۲۸٪	۴.۱۷٪	۳.۴۷٪	۰.۷۲٪	تمام اقلام دیگر
۳.۰۱٪	۳.۱۳٪	۸.۱۰٪	۷.۳۱٪	۳.۲۸٪	۳.۹۲٪	تجارت پرچون
خدمات						
۰.۰۳٪	۰.۰۳٪	۰.۰۰٪	۰.۰۰٪	۰.۰۰٪	۰.۰۰٪	تعلیم و تربیه
۲.۶۹٪	۲.۱۶٪	۲.۰۴٪	۱.۳۳٪	۱.۴۶٪	۱.۲۰٪	هتل و رستورات ها
۶.۶۰٪	۵.۹۸٪	۵.۰۲٪	۵.۹۶٪	۵.۷۰٪	۲.۹۲٪	مخابرات افروشندگان کربیدت کارت ها
۳.۳۹٪	۲.۰۸٪	۱.۸۷٪	۴.۸۷٪	۰.۳۱٪	۴.۸۷٪	ترانسپورت زمینی
۱.۶۰٪	۱.۲۱٪	۲.۹۰٪	۲.۳۵٪	۲.۶۶٪	۴.۱۸٪	ترانسپورت هوایی
۱.۶۹٪	۱.۷۴٪	۱.۷۳٪	۱.۶۲٪	۱.۱۶٪	۰.۷۱٪	صحت و حفظ الصحه
۱.۱۹٪	۱.۲۸٪	۱.۱۸٪	۰.۰۵٪	۰.۰۴	۰.۰۴	مطبوعات، اعلانات و مطبخه
۳.۶۴٪	۵.۰۷٪	۱۲.۲۶٪	۱۳.۲۲٪	۱۱.۳۶٪	۶.۱۹٪	تمام خدمات دیگر
مالداری و مزارع						
۰.۳۳٪	۰.۳۰٪	۰.۲۲۵٪	۰.۰۵۹٪	۰.۰۲۶٪	۰.۰۴۳٪	مالداری و زراعت
۳.۴۹٪	۳.۸۶٪	۳.۹۴٪	۳.۲۰٪	۲.۶۷٪	۲.۶۱٪	قروض ذراغتی
۲.۱۷٪	۱.۹۰٪	۰.۸۶٪	۰.۶۵٪	۰.۳۰٪	۰.۲۶٪	قروض به مستهلكين
۰.۰۰٪	۰.۰۰٪	۰.۷۱٪	۲.۷۸٪	۲.۶۸٪	۷.۱۴٪	قروض رهن مسكن به افراد
۰.۰۰٪	۰.۰۰٪	۰.۰۷٪	۰.۶۳٪	۰.۰۰٪	۶.۶۸٪	تمام قروض دیگر

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

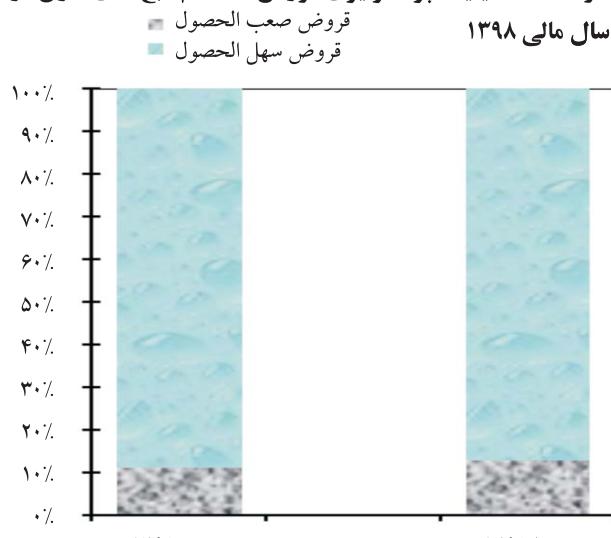
گراف ۳.۶: سهم قروض متوسط، خُرد و کوچک در مجموع قروض ناخالص برای ربع های اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

بانکی بود، افزایش ۱۰.۵ میلیارد افغانی قروض صعب الحصول به تضعیف کیفیت قروض نسبت داده شده است. از میان ۱۲۸۰ درصد قروض صعب الحصول، ۱۰.۳۰ درصد آن به ۳ بانک خصوصی ربط می‌گیرد. این بانک‌ها ۵۵.۹۷ درصد مجموع قروض ناخالص نظام بانکی و ۲۵.۱۵ درصد مجموع سرمایه مقرراتی نظام بانکی را تشکیل می‌دهند.

گراف ۴.۶: کیفیت پورتفولیوی قروض در ختم ربع های اول و دوم

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

صف بندی قروض

۰ قروض صعب الحصول

از آنجا که سطح بلند قروض صعب الحصول برای بانک‌ها پذیرفته نیست، بانک‌ها به منظور کاهش بیشتر آن باید اقدامات لازم مدیریت خطرات را مدد نظر داشته باشند. علاوه بر این، کیفیت مدیریت خطرات در بانک‌ها که دارای عملکرد نامطلوب اعتباری می‌باشد، ضعیف بوده است.

بانک‌ها که دارای کیفیت ضعیف قرضه می‌باشند، مهم است تا درخواست‌های قرضه گیرندگان را به دقت ارزیابی کنند، و مطمئن شوند تا درخواست‌ها با تمام قوانین، مقررات، متعددالمال، پالیسی‌های داخلی و طرز‌العمل‌ها مطابقت داشته، وضعیت مالی مقرضین خویش را از نزدیک نظارت کنند تا اطمینان حاصل نمایند که گسترش قروض به ثبات نظام مالی تهدیدی را متوجه نمی‌سازد.

از لحاظ ارزش پولی، در پایان ماه جون سال ۲۰۱۹ سطح قروض صعب الحصول ۵.۶۳ میلیارد افغانی یا ۱۲.۸۰ درصد مجموع قروض ناخالص و ۱۷.۹۱ درصد سرمایه مقرراتی نظام

^۳ عدم پرداخت دارایی‌ها و پیش‌پرداخت‌هایی که اصل مبلغ و یا تکثنه آنها از ۱۲۱-۴۸۰ روز نا تصفیه باشند، نظر به احکام و مقرره جدید تصنیف دارایی‌ها و جبران خساره در کنگری مشکوک و ضرر) قرار می‌گیرند.

^۴ دارایی که مطابق مقرره تخصیص دارایی‌ها مبلغ اصلی یا تکثنه آن ۱۲۰-۶۱ روز تصفیه نشده باشد (تحت المعيار)، دارایی‌های که قرضه آن پرداخت نشده و پیش‌پرداخت‌های که مبلغ اصلی و یا تکثنه آن واجب الادا، اما برای ۱۲۱ الی ۴۸۰ روز تصفیه نه گردیده باشد (مشکوک)، دارایی‌های که مبلغ اصلی و یا تکثنه آن ۴۸۱ روز یا بیشتر از آن تصفیه نشده باشد (ضرر)

۰ قروض معکوساً صنف بندی شده

قروض معکوساً صنف بندی شده (تحت المعيار يا مشکوک، خساره) در طول سال با افزایش ۱۰۱ میلیون افغانی به ۷۴۲ میلیارد افغانی می رسد که ۱۶۸۸ درصد مجموع قروض ناخالص و ۲۳.۵۹ درصد سرمایه مقرراتی را تشکیل می دهد. افزایش مذکور به تضعیف کیفیت قروض نسبت داده شده است. روی این ملحوظ تبدیلی قروض معکوساً صنف بندی شده به یک حالت قابل قبول، مستلزم طرح برنامه های نظارتی و اقدامات اصلاحی توسط اداره می باشد. افزون بر آن، در عرصه تقویت اداره خوب بانک های دارای کیفیت پائین قرضه باید توجه بیشتر صورت گیرد و در پی آن به مؤثثیت اداره افزوده و تفتیش داخلی بیشتر تقویت یافته خطرات اصلی و غیرسیستماتیک به صورت مناسب مدیریت شود. بانک ها به منظور رسیدگی به مشکلات و نقاط ضعف که باعث عملکرد ضعیف اعتباری می شود، اقدامات لازم را روی دست گیرند. اگرچه امکان دارد خطر سیستماتیک و رکود اقتصادی باعث تضعیف و کاهش کیفیت دارایی های مهم بانک، بخصوص قروض گردیده باشد، اما اداره بانک ها باید میکانیزم هایی را در اختیار داشته باشند تا همچو خطرات را پیش بینی و از اثرات ناگوار این خطرات بالقوه جلوگیری نموده، طبق مقررات احتیاطی تدابیر پیشگیرانه اتخاذ نمایند.

۰ قروض در کتگوری تحت نظر

قروض در کتگوری "تحت نظر" به ۳.۷۵ میلیارد افغانی می رسد که ۸.۵۴ درصد تمام قروض ناخالص را تشکیل میدهد و از ربع اخیر بدینسو افزایش ۳۹.۸۴ درصدی به ثبت رسانیده است. این افزایش عمدتاً به یک بانک نسبت داده شده و در نتیجه تصنیف مجدد به وجود آمده است. این کتگوری قروض به نظارت دقیق نیاز دارد، زیرا امکان دارد که در آینده به قروض معکوساً صنف بندی شده (تحت المعيار، مشکوک)

تبدیل شده و باعث ضرر گردد.

۰ قروض در کتگوری خساره^۵

قروض در کتگوری خساره از قرار ختم ماه جون سال ۲۰۱۹ میلادی به ۷.۷۳ میلیون افغانی می رسد که ۰.۰۲ درصد تمام قروض ناخالص را تشکیل داده است این کاهش به یک بانک این سکتور نسبت داده شده است.

۲.۰.۶ طبلات بین البانکی

طلبات ناخالص بین البانکی در میان سایر کتگوری های دارایی، دومین سهم را بخود اختصاص داده است که در حال حاضر به ۹۴.۷۸ میلیارد افغانی رسیده، ۳۰.۶۲ درصد مجموع قروض ناخالص را تشکیل میدهد. طبلات ناخالص بین البانکی از ماه مارچ سال ۲۰۱۹ بدینسو، افزایش ۴.۹۵ میلیارد افغانی یا ۵.۵۱ درصدی به ثبت رسانیده که این افزایش عمدتاً به چهار بانک و نوسانات نرخ مبادله نسبت داده شده است. در عین حال فروش اوراق سرمایه ای به افغانی افزایش یافته و این امر نشان می دهد که نظام بانکی قسمتی از طبلات بین البانکی خود را به عنوان قروض و سرمایه گذاری در اوراق قرضه به دارایی های تکانه زا مبدل ساخته است. بانک ها باید تنها خطرات مربوط بانک های انفرادی را بگونه مناسب مد نظر گیرند، بلکه خطراتی که متوجه کشور یا کشور هایی است که در آن وجود خویش را سرمایه گذاری نموده اند، نیز مورد ارزیابی قرار دهند. (برای معلومات بیشتر به گراف ۴.۶ مراجعه نمایید)

۶.۱.۳ سرمایه گذاری ها^۶

پورتفولیوی خالص سرمایه گذاری نظام بانکی شامل اوراق قرضه، اوراق سرمایه ای دولتی و سرمایه گذاری در شرکت های وابسته می باشد که از ربع اخیر شاهد افزایش ۶.۴۸ درصدی یا ۱.۷۳ میلیارد افغانی بوده و ارزش آن به ۲۸.۴۵ میلیارد افغانی یا ۹.۱۹ درصد مجموع دارایی ها می باشد. افزایش مذکور عمدتاً به یک بانک نسبت داده شده است. شایان ذکر است

^۵- قروض در کتگوری تحت نظر (دارایی که مبلغ اصلی و یا تکانه آن مطابق مقرره تخصیص دارایی ها در مدت ۳۱ الی ۶۰ روز تصفیه نشده باشد).

^۶- عدم پرداخت دارایی ها و پیش پرداخت های که اصل مبلغ و یا تکانه آن الی ۴۸۰ روز یا بیشتر از آن، تصفیه نه شده باشد، و برای ۱۲ ماه در دفتر محاسباتی بانک حفظ گردیده باشد (ضرر)، نظر به احکام و مقرره تصفیه دارایی ها و جبران خسارة بعد از ۱۲ ماه بالادرنگ حافظ می گردد.

^۷- سرمایه گذاری ها متشکل از سرمایه گذاری در اوراق قرضه، اوراق سرمایه، شرکت های وابسته و شرکت های فرعی می باشد.

دارایی ها را تشکیل داده است و از ماه مارچ سال ۲۰۱۹، نشان دهنده کاهش ۷۶۲ میلیارد افغانی در هر دو بخش اصل مبلغ و فیضی مجموع دارایی ها می باشد که از ماه جون سال ۲۰۱۹ بدینسو ارزش آن به ۱۲۱.۸۶ میلیارد افغانی می رسد. این کاهش در اوراق سرمایه ای به مشاهده رسیده است. سکتور بانکی کاملاً مطابق با مقررات ذخایر اجباری عمل نموده و وجوده مالی را محتاطانه و با دقت به سایر انواع دارایی ها صنف بندی می کند.

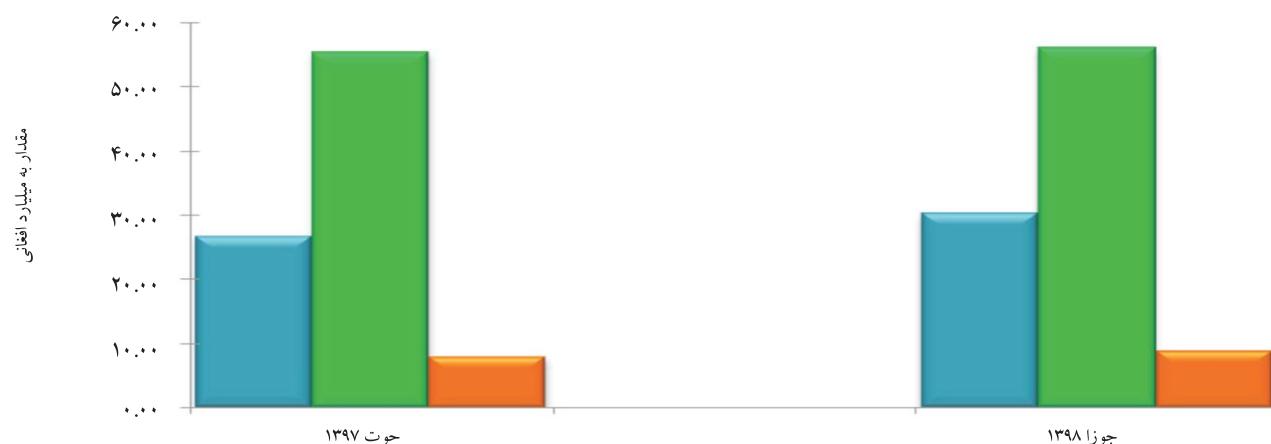
که بخش اعظم این سرمایه گذاری ها خارج از افغانستان صورت گرفته است. پورتفولیوی سرمایه گذاری به دو بانک دولتی، پنج بانک تجاری و ۲ نمایندگی بانک های خارجی تعلق می گیرد.

۴.۶ پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک

پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک بزرگترین تکنگوری دارایی نظام بانکی بوده که ۳۹.۳۷ درصد مجموع

گراف ۵.۶: سهم طلبات بین البانکی بر اساس دسته بندی بانکها، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

بانک های دولتی بانک های خصوصی نمایندگی بانک های خارجی

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

گراف ۶.۶: سهم بدھی ها بر اساس دسته بندی بانک ها، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

۶.۶ بدھی ها

مجموع بدھی های سکتور بانکی افزایش ۸.۶۷ میلیارد افغانی یا ۳.۲۷ درصدی را تجربه نموده است که ارزش آن در مقایسه با ۲۶۵.۲۷ میلیارد افغانی ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی، به ۲۷۳.۹۴ میلیارد افغانی می رسد. تمامی اجزای مجموع بدھی ها طی دوره تحت بررسی افزایش یافته اند. بیشتر بدھی های سکتور بانکی را امانات تشکیل داده است (۹۷.۰۳ درصد) که "سایر بدھی ها" در جایگاه دوم و قرضه گیری در جایگاه سوم قرار دارد. برای جزئیات بیشتر به جدول ۱.۶ مراجعه شود.

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

پس انداز ۱۹.۶۶ درصد مجموع پورتفولیوی سپرده ها را تشکیل داده است که از ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی به اندازه ۳.۵۹ درصد کاهش یافته است.

گراف ۸.۶: امانات افغانی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

گراف ۸.۷: ترکیب اسعاری امانات، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

گراف ۸.۸: امانات براساس دسته بانک ها، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸

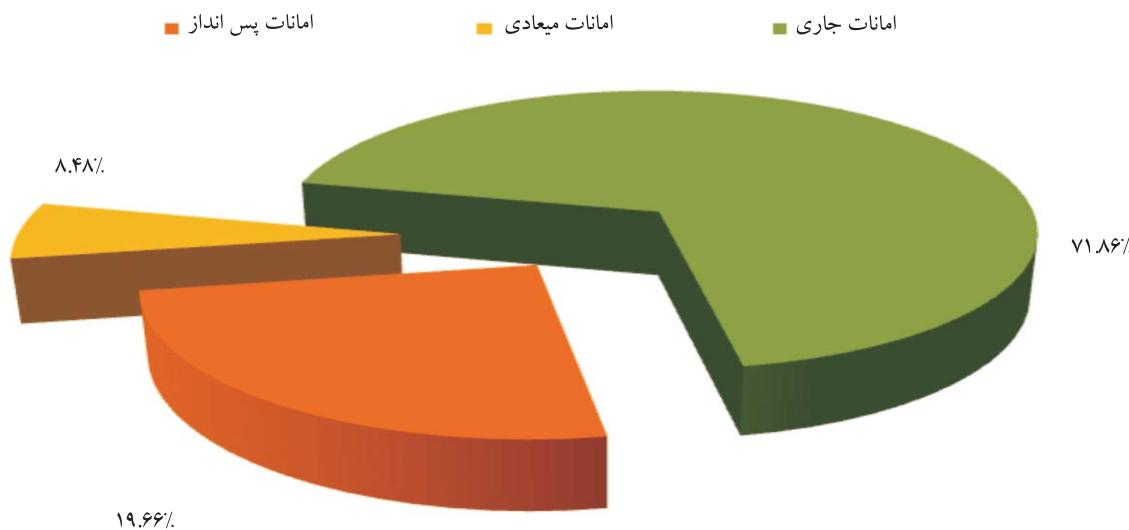
منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

۱۱.۲.۶ امانات

امانات، که منبع عمده تمویل در سکتور بانکی محسوب می شود و متشکل از سپرده های مشتریان و سپرده های بین بانکی می باشد، در ماه جون ۲۰۱۹ به مبلغ ۲۶۵.۸۱ میلیارد افغانی رسیده است که در مقایسه با ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی، شاهد افزایش ۸.۰۴ میلیارد افغانی یا ۳.۱۲ درصدی می باشد. مجموع سپرده های بانکی را سپرده های بین بانکی با ۶.۶۸ میلیارد افغانی و سپرده های مشتریان با ۲۵۹.۱۳ میلیارد افغانی تشکیل می دهد. افزایش در پایه امانات سکتور بانکی به نوسانات نرخ مبادله نسبت داده شده است. تحلیل اسعاری امانات نظام بانکی نشان می دهد که سپرده های این سکتور به افغانی به اندازه ۲.۹۲ درصد کاهش یافته که در ۲۷.۰۴ درصد مجموع سپرده ها را تشکیل داده است. این در حالیست که امانات دالری به اندازه ۵.۸۴ درصد افزایش یافته و ۶۶.۳۱ درصد مجموع امانات نظام بانکی کشور را تشکیل داده که افزایش در آن به نوسانات نرخ مبادله نسبت داده شده است. بانک های خصوصی ۱۸۱.۵۲ میلیارد افغانی را در حساب امانات جذب نموده که به اندازه ۴.۱۸ درصد افزایش یافته که ۶۸.۱۵ درصد مجموع امانات نظام بانکی را تشکیل می دهد. سهم بانک های دولتی به ۷۱.۱۰ میلیارد افغانی می رسد که از ماه مارچ سال ۲۰۱۹ افزایش ۱۰.۰۲ درصدی داشته و ۲۷.۱۳ درصد امانات نظام بانکی را تشکیل داده است. سهم نمایندگی های بانک های خارجی ۱۲.۵۵ میلیارد افغانی گزارش شده است که افزایش ۴.۲۰ درصدی را نشان داده، ۴.۷۲ درصد امانات را تشکیل می دهد.

از لحاظ انوع سپرده ها، امانات جاری ۷۱.۸۶ درصد مجموع سپرده ها را تشکیل داده که به اندازه ۲.۷۳ درصد افزایش یافته، امانات میعادی که ۸.۴۸ درصد مجموع سپرده ها را تشکیل می دهد، در جایگاه دوم قرار داشته و نشان دهنده افزایش ۵.۴۲ درصدی می باشد. این در حالیست که امانات

گراف ۱۰.۶: تفکیک امانات برای ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

۲.۲.۶ قرضه گیری

سهم قرضه گیری در مجموع ساختار تمویلی نظام بانکی با داشتن ۱۳.۹۴ درصد افزایش در پایان ماه جون سال ۲۰۱۹ میلادی به ۳.۳۱ میلیارد افغانی می رسد که ۱.۲۱ درصد مجموع بدهی ها را تشکیل می دهد. وضعیت فعلی قرضه گیری به ۴ بانک ربط می گیرد.

۳.۶ نقدینگی

خطر نقدینگی را می توان به عنوان خطر نداشتن دارایی سیال کافی که تقاضای قرضه گیرنده و سپرده گذاران را برآورده سازد، تعریف نمود. تمام بانک ها مکلف اند تا جهت جلوگیری از هر گونه مشکل نقدینگی سطح مناسب سیالیت را

جدول ۳.۶: مقایسه نسبت های نقدینگی در فیصدی از سال ۱۳۹۳ الی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸

جون، ۲۰۱۹	(دسمبر، ۲۰۱۸)	(دسمبر، ۲۰۱۷)	(دسمبر، ۲۰۱۶)	(دسمبر، ۲۰۱۵)	(دسمبر، ۲۰۱۴)	
نسبت %						
۲۶.۵۵	۲۵.۹۱	۲۹.۸۱	۲۷.۶۸	۱۹.۹۴	۲۶.۴۶	مجموع نسبت کفایت سرمایه
۲۶.۱۲	۲۴.۵۶	۲۸.۱۷	۲۲.۹۳	۱۹.۶۶	۲۶.۰۹	نسبت اصلی کفایت سرمایه
۱۲.۸۰	۸.۹۹	۱۲.۴۲	۱۲.۶۷	۱۲.۳۴	۸.۰۹	نسبت قروض صعب الحصول بر مجموع قروض ناچالص
۰.۷۷	۰.۸۱	۰.۶۴	۰.۱۱	۰.۲۰	۰.۹۰	بازدۀ دارایی‌ها
۶.۷۸	۶.۹۱	۳.۳۸	۱.۰۸	۱.۶۹	۷.۳۵	بازدۀ سهام
۷۴.۰۰	۷۶.۶۲	۶۵.۹۲	۶۷.۷۴	۶۸.۲۲	۷۳.۶	نسبت نقدینگی (حد اوسط بگونه وسیع)
۶۹.۹۹	۷۲.۸۸	۷۳.۹۵	۷۱.۹۸	۷۵.۰۵	۷۳.۲۸	نسبت سیالیت دارایی‌ها بر مجموع دارایی‌ها
*بازدۀ دارایی‌ها، بازدۀ سهام، جون سال ۲۰۱۹، بر اساس داده‌های ریوار						

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی

گزارش شده است. برای معلومات بیشتر به جدول ۳.۶ مراجعه شود. تحلیل و تجزیه سرمایه نظام بانکی نشان می دهد که سرمایه مالی عموم بانک‌ها بیشتر از سطح سرمایه مقرراتی بوده است. این در حالیست که نسبت کفایت سرمایه تمام بانک‌ها بالاتر از حداقل تعیین شده (۱۲ درصد خطر عیار شده دارایی‌ها) قرار داشته است. معیار خطر کمیتۀ بازل برای سرمایه ۸ درصد گزارش شده است.

۵.۶ فایده نظام بانکی

طی ربع که در ماه جون سال ۲۰۱۹ به پایان رسید، فایده بلند تکتانه و غیر تکتانه، تخصیص کم جبران خساره و مالیات به طور جمعی باعث بهبود فایده خالص سکتور بانکی گردید. فایده خالص به ۱.۱۷ میلیارد افغانی رسیده و در ربع اخیر، بهبود چشمگیری داشته است. افزایش مذکور به فروش اوراق سرمایوی جدید، صدور قروض جدید، سرمایه گذاری در اوراق قرضه که موجب افزایش فایده غیر تکتانه ای می گردد، و وجوده دریافتی از قروض حذف شده، نسبت داده شده است. فیس ها و کمیشن‌های بانک‌های دولتی و معاشات کارمندان دولتی فایده غیر تکتانه را سرعت بخشیده است، در حالی که وجوده

۶.۱.۳.۶ نسبت نقدینگی (اندازه گیری به پیمانه وسیع) بانک‌ها باید سطح نسبت نقدینگی خود را حفظ نمایند که این نسبت نباید کمتر از ۱۵ درصد سطح نسبت نقدینگی باشد. این امر زمینه دستیابی را در صورت عدم کفایت نقدینگی مطلوب فراهم می‌سازد. نظام بانکی کشور در جریان این مدت بصورت کل مازاد نقدینگی داشته که ۶۹.۹۹ درصد مجموع دارایی‌های این نظام را دارایی سیال تشکیل می دهد. نسبت نقدینگی (به پیمانه وسیع) به عنوان میانگین تمام نظام به ۷۴.۰۰ درصد می‌رسد. تمام بانک‌ها از حد تعیین شده برای نقدینگی در سطح بالا قرار داشته اند. برای جزئیات بیشتر به جدول ۳.۶ مراجعه نمائید.

۶.۴ سرمایه

نظام بانکی کشور از سرمایه کافی برخوردار است. وجوده سرمایه‌ای سکتور بانکی از ماه مارچ سال ۲۰۱۹ شاهد افزایش ۰.۰۳۸۳ میلیارد افغانی بوده که ارزش آن به ۳۵.۶۰ میلیارد افغانی می‌رسد. افزایش در مجموع سرمایه مالی عمده‌تاً به تزریق نقدۀ و فایده نسبت داده شده است. بطور مجموعی، نسبت کفایت سرمایه نظام بانکی ۲۶.۵۵ درصد

اساس فایده اصلی ۸ بانک ضرر را متحمل شدند، این در حاليست که در ماه مارچ سال ۲۰۱۹ ميلادي، ۷ بانک شاهد ضرر بوده اند. تحليل هاي گروبي نشان مى دهد که بانک هاي دولتی و نمایندگی هاي بانک هاي خارجي در ختم ربع از نافعیت برخوردار بوده، در حالی که بانک هاي خصوصی شاهد ضرر بوده اند. برای معلومات بیشتر به گراف ۶.۱۰ مراجعه نمایید. طی ربوعی که در ماه جون سال ۲۰۱۹ به پایان رسید، بیشترین سهم نافعیت در نظام بانکی را بانک هاي خصوصی تشکيل داده است که ارزش آن به ۶۸۱ ميليون افغانی مى رسد، بانک هاي دولتی فایده خالص ۴۰۰ ميليون افغانی را كسب نموده اند، در حالی که نمایندگی هاي بانک هاي خارجي طی اين دوره شاهد فایده خالص ۹۸ ميليون افغانی بود.

دریافتی از ضرر قروض عمده^{۱۰} به مبالغ کم تخصیص شده برای جبران خساره قرضه نسبت داده شده است. با این حال، مصارف عملیاتی طی همین ربع افزایش یافت. بازده دارایی ها نشانگر این است که يك بانک در نتیجه مدیریت خوب از هر دارایی خویش چه اندازه فایده را بدست آورده است. از میان فایده خالص رو به افزایش سکتور بانکی، بازده دارایی ها و بازده سهام در ماه جون سال ۲۰۱۹ بهبود یافت. بازده دارایی ها ۰.۷۷ درصد گزارش شده است، در حالیکه بازده سرمایه که بازده سرمایه گذاری سهامداران در بانک ها را سنجش می کند، ۰.۷۸ درصد به ثبت رسیده است. بهبود در نسبت بازده به رشد سريع در فایده خالص اين سکتور نسبت داده شده است، در حالی که اوسيط دارایي ها و سهم سهامداران از ربع چهارم بدینسو شاهد کاهش بوده است. در پایان ماه جون سال ۲۰۱۹ ميلادي، نرخ بازده دارایی هاي بانک هاي دولتی ۰.۹۳ درصد، بانک هاي خصوصی ۰.۶۷ درصد و نمایندگی هاي بانک هاي خارجي ۱.۱۶ درصد به ثبت رسیده است. عموم بانک ها در ربع که در ماه جون به پایان رسید، شاهد فایده بوده اند، اما بر

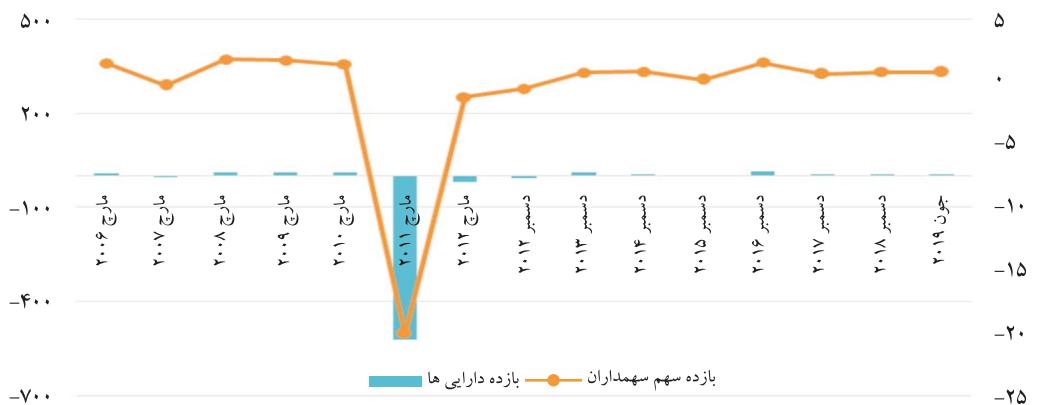
گراف ۱۱.۶: نافعیت سکتور بانکی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸

منبع:آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

گراف ۱۲.۶: بازده دارایی ها و بازده سهم سهامداران

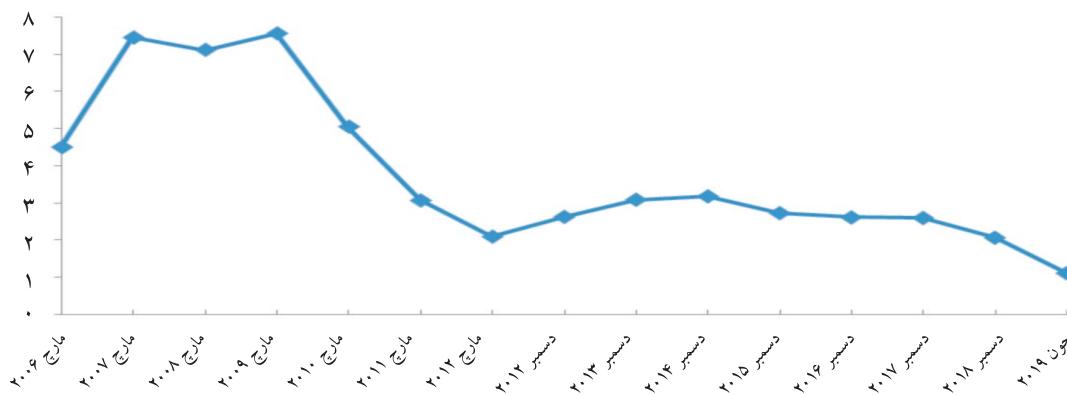
بازده دارایی ها و بازده سهم سهامداران

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

گراف ۱۳.۶: سطح تکتانه خالص

سطح تکتانه خالص

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

جدول ۱۴.۶: جدول فایده و ضرر، ربع اول و دوم سال مالی (۱۳۹۸-۱۳۹۹)

جدول فایده/ضرر			
فیضی تغییرات	جوزا ۱۳۹۸ (جون ۲۰۱۹)	جوت ۱۳۹۷ (ماي ۲۰۱۹)	اقلام
۱۱.۴۷	۲,۰۳۳.۰۷	۱,۸۲۳.۸۱	عوايد تکتانه
۱۱.۵۷	۳۱۱.۱۸	۲۷۸.۸۹	مصارف تکتانه
۱۱.۴۵	۱,۷۲۱.۸۹	۱,۵۴۴.۹۲	عوايد خالص تکتانه
۴۴.۰۹	۲,۴۷۲.۷۳	۱,۷۱۶.۰۲	عوايد غير تکتانه اي
۷.۵۰	۱,۵۵۶.۳۰	۱,۴۴۷.۷۳	مصارف غير تکتانه اي
۸.۹۸	۱,۱۵۸.۰۵	۱,۰۶۲.۶۰	هزينه معاشات
-۶۵.۹۱	۱۲۳.۷۲	۳۶۲.۹۳	توزيع كريدت
۲۴۹.۹۱	۱,۳۵۶.۵۵	۳۸۷.۶۸	فایده/ضرر قبل از ماليه
۱۰۰۶.۰۶	۱,۱۷۹.۰۷	۱۰۶.۶	فایده/ضرر بعد از ماليه

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

۶.۶ خطر مبادله ارز

سطح عمومی وضعیت آزاد خطر مبادله ارز که توسط بانک‌ها بگونه وسیع مورد استفاده قرار می‌گیرد، در محدوده که د افغانستان بانک برای آنها تعیین نموده، قرار دارد. در کل، تمام بانک‌ها در محدوده که برای سطح عمومی وضعیت آزاد مبادله ارز تعیین شده، قرار دارند. این در حالیست که چهار بانک از محدوده وضعیت آزاد مبادله اسعار و همچنان اسعار انفرادی (وضعیت طویل المدت دالر امریکایی و یورو) تخطی نموده اند. بانک‌های مذکور مکلف اند که سطح وضعیت مبادله ارزی خویش را با سطح تعیین شده مطابقت دهند، در غیر آن کاهش ارزش دالر امریکایی می‌تواند این بانک‌ها را با خسارات بیشتر مواجه سازد.

تأثیر تغییرات نرخ مبادله بالای سرمایه مقرراتی نظام بانکی نشان می‌دهد که ۲۰ درصد افزایش نرخ مبادله باعث افزایش سرمایه مقرراتی نظام بانکی به اندازه ۲.۳۸ میلیارد افغانی و عکس آن خواهد شد.

به همین ترتیب افزایش ۴ درصدی نرخ مبادله اسعار برابر به افزایش ۴۷۷ میلیون افغانی و بر عکس آن خواهد شد.

۶.۷ خطر نرخ تکتانه

نظام بانکی کشور به صورت کلی در وضعیت حساس نرخ تکتانه قرار دارد. با این حال، محاسبات انجام یافته بالای جدول حساسیت نرخ تکتانه بانک‌ها نشان می‌دهد که عواید تکتانه خالص نظام بانکی در صورت افزایش نرخ تکتانه بازار به اندازه ۰.۰۳ درصدی (رونده صعودی نرخ تکتانه) طی ۱۲ ماه آینده به ارزش ۸۵۳ میلیون افغانی افزایش خواهد یافت. عکس آن، اگر نرخ تکتانه به اندازه ۰.۰۳ درصد (رونده نزولی نرخ تکتانه) کاهش یابد، عواید تکتانه به ارزش ۸۵۳ میلیون افغانی کاهش خواهد یافت. برای ۵ بانک، در صورتی که نرخ تکتانه به اندازه ۰.۰۳ درصد افزایش یابد، در نتیجه، عواید تکتانه خالص در ۱۲ ماه آینده کاهش خواهد یافت.

دلیل عمدۀ فشار بالای میزان حساسیت دارایی‌های بانک‌ها وفور دارایی‌هایی که دارای تکتانه بیشتر اند در برابر بدھی‌های دارای تکتانه عنوان شده است. هر چند این وضعیت میزان تکتانه خالص و نافعیت را در تمام بانک‌ها بالا می‌برد، اما در بازار کاهش غیر متوقعه نرخ‌ها، بانک‌ها را در معرض خطر قرار می‌دهد.

۸.۶ چگونگی عملکرد بانکداری اسلامی از ماه جون سال ۱۳۹۸ / ۲۰۱۹ ماه جوزا سال

بانکداری اسلامی متشکل از ۱ بانک و شش دریچه بانکداری اسلامی بوده و ۱۰.۶۸ درصد سهم دارایی‌ها، ۲۷.۹۲ درصد سهم قروض ناخالص و ۱۰.۳۰ درصد سهم امانات سکتور بانکی را تشکیل می‌دهد.

سکتور بانکداری اسلامی طی ربع چهارم طوری که از رشد مجموع دارایی‌ها به ملاحظه می‌رسد که عمدتاً توسط افزایش امانات تمویل گردیده، برای شاخص‌های عمدۀ مالی روند مثبت به ثبت رسانیده است. از جمله شش دریچه، سرمایه چهار دریچه بانکداری اسلامی منفی گزارش شده است و سرمایه سهمداران یک بانک کاملاً اسلامی در سطح سالم قرار داشته که عمدتاً به افزایش نافعیت و سطح مناسب وضعیت نقدینگی نسبت داده شده است. با این حال، تمویل ناخالص و سرمایه گذاری روند مثبت داشته که عمدتاً به تمویل‌ها و سرمایه گذاری‌های جدید نسبت داده شده است.

پایه دارایی‌های این سکتور در ربع گذشته رشد ۵.۵۹ درصدی را نشان می‌دهد و در ختم ماه جون سال ۱۳۹۸ در مقایسه با ۳۱.۳۳ میلیارد افغانی ربع مشابه گذشته (ماрچ، ۲۰۱۹) به ۳۳.۰۸ میلیارد افغانی می‌رسد.

افزایش دارایی‌ها عمدتاً به افزایش پول در خزانه، سرمایه

می باشد ۱۲۶ درصد خطر عیار شده دارایی ها). به طور مجموعی سکتور بانکداری اسلامی طی دو ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ (جون، ۲۰۱۹)، در مقایسه با ۱۱۱.۳۵ میلیون افغانی فایده خالص دوره مشابه (جون، ۲۰۱۸ میلادی) ۲۵۹ میلیون افغانی ضرر خالص را متحمل شده است. که به طور سالانه منجر بر ۲.۱۰ درصد بازده دارایی ها و ۱۴.۲۶ درصد بازده سرمایه سهمداران گردیده است. این در حالیست که ارقام مذکور در ماه جون ۲۰۱۸ میلادی سالانه بالترتیب ۱ درصد و ۶ درصد گزارش شده بود.

وضعیت نقدینگی و مبادله ارز دریچه های بانکداری اسلامی با حد تعیین شده افغانستان بانک سازگار بوده است (۲۰ درصد نسبت سریع و ۱۵ درصد نسبت نقدینگی به مفهوم وسیع، و ± ۴۰ درصد برای وضعیت گلی مبادله ارز و ± ۲۰ درصد برای وضعیت انفرادی سعر) بر اساس وضعیت مجموعی و انفرادی سعر (وضعیت دراز مدت دالر امریکایی). از سوی دیگر، بانک کاملاً اسلامی هر دو حد تعیین شده افغانستان بانک برای مبادله ارز را نقض نموده است.

۱.۸.۶ مجموع دارایی ها

پایه دارایی های سکتور بانکداری اسلامی طی ربع آخر با رشد ۵.۵۹ درصدی در مقایسه با کاهش ۹.۲۷ درصدی دوره مشابه (ماрچ، ۲۰۱۸) به ۳۳.۰۸ میلیارد افغانی (۴۱۲.۴۰ میلیون دالر) می رسد. افزایش در مجموع دارایی ها عمدتاً به رشد در پایه امانات نسبت داده شده است.

تحلیل مجموع دارایی ها نشان می دهد که افزایش چشمگیر در ارتباط با پول در خزانه، حساب سرمایه و سایر دارایی های دیگر مشاهده شده است.

با درنظرداشت افزایش در مجموع دارایی ها درین سکتور، بلندترین نرخ رشد دارای بانک کاملاً اسلامی ۸۱.۸۹ گزارش شده است. به طور مقایسوی، نرخ رشد دارای ۳ دریچه بانکداری اسلامی ۱۸.۱۰ درصد به ثبت رسیده است در حالی که ۳ دریچه دیگر بانکداری

گذاری ها و عموم دارایی های دیگر نسبت داده شده است. پورتفولیوی مجموع تمویل ناخالص مالی و سرمایه گذاری های این سکتور طی ربع، افزایش ۸.۵٪^۳ درصدی را نشان می دهد که ارزش آن ۱۲.۲۹ میلیارد افغانی به ثبت رسیده است. افزایش در مجموع تمویل ناخالص مالی و سرمایه گذاری ها طی ربع عمدتاً به تمویل جدید در صکوک و تمویل مرابحه نسبت داده شده است، و در عین زمان، تصفیه تمویل مالی مرابحه نیز صورت گرفته است.

افزایش فیصدی مجموع پورتفولیوی مالی و سرمایه گذاری این سکتور ۱.۵٪^۳ فیصد تمویل مالی مرابحه و ۷ درصد تمویل مالی صکوک را تشکیل می دهد.

امانات، که منبع عمدۀ تمویل در سکتور بانکی بوده در ربع آخر شاهد رشد ۶ درصدی بوده و در حال حاضر ارزش آن به ۲۷.۳۸ میلیارد افغانی می رسد. افزایش مجموع امانات به افزایش سپرده های میعادی و پس انداز که ۶۵.۲۶ درصد مجموع امانات را تشکیل میدهد، نسبت داده شده است.

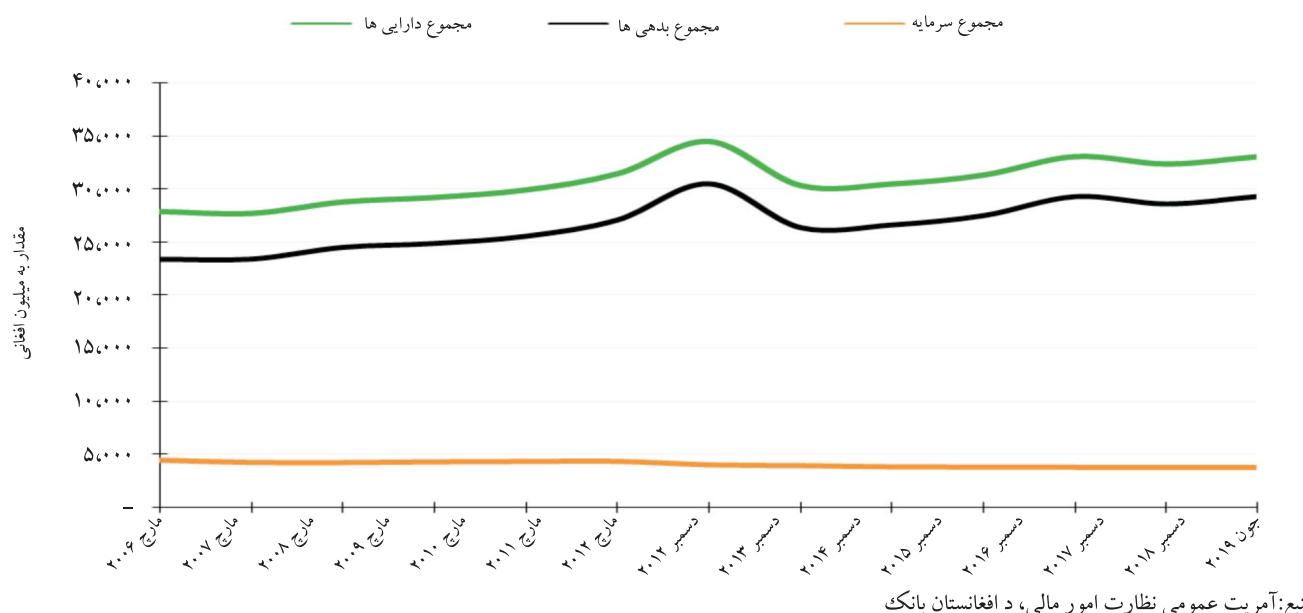
امانات میعادی ۲۵.۹۸ درصد و امانات پس انداز ۳۹.۲۸ درصد مجموع امانات را تشکیل می دهد. از سوی دیگر، نرخ رو به افزایش دالر در برابر افغانی نیز در افزایش مجموع امانات این سکتور نقش داشته است. این در حالیست که امانات جاری در ربع فعلی شاهد کاهش بوده است. برای دریچه های بانکداری اسلامی هیچ گونه الزامات قانونی وجود ندارد تا برای سرمایه مالی حد جداگانه داشته باشد. سرمایه یک بانک کاملاً اسلامی از حد مقرراتی تجاوز نموده است. مجموع سرمایه این سکتور طی ربع اخیر (ماрچ، ۲۰۱۹) شاهد کاهش ۱۰٪ درصدی بوده که به ضررهای این ربع نسبت داده شده است.

از جمله شش دریچه بانکداری اسلامی، سرمایه مالی چهار دریچه منفی گزارش شده است، با این هم، نسبت سرمایه مقرراتی بانک کاملاً اسلامی با حد تعیین شده بسیار نزدیک

بانک های خصوصی ۳۷ درصد مجموع دارایی های این سکتور را تشکیل می دهد. روند دارایی های سکتور بانکداری اسلامی از ماه جون ۲۰۱۸ الی جون ۲۰۱۹ در گراف ۶.۱۳ نشان داده شده است.

اسلامی طی این ربع، شاهد کاهش دارایی ها بوده است. سهم فیصدی بانک کاملاً اسلامی در مجموع دارایی های این سکتور ۴۹ درصد و دریچه های بانک های دولتی ۲۸ درصد گزارش شده است. این درحالیست که سهم فیصدی ۴ دریچه

گراف ۶.۱۴ روند دارایی های بانکداری اسلامی

منبع: آمریت عمومی نظارت امور مالی، د افغانستان بانک

جدول ۵.۶: دارایی های بانکداری اسلامی طی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

دارایی های سکتور بانکداری اسلامی، ماه جون سال ۲۰۱۹			
شماره	نام بانک	دارایی های به میلیون افغانی	فیصدی مجموع دارایی های سکتور
۱	بانک اسلامی افغانستان	۱۶,۲۸۲,۸۸	۴۹.۲۱
۲	دریچه بانکداری اسلامی افغان یونایتد بانک	۴,۶۲۰,۳۱	۱۴.۹۶
۳	دریچه بانکداری اسلامی بانک ملی افغان	۴,۵۵۴,۷۳	۱۳.۷۶
۴	دریچه بانکداری اسلامی غضنفر بانک	۳,۱۹۷,۸۳	۹.۶۶
۵	دریچه بانکداری اسلامی یونند بانک	۳,۱۲۴,۹۴	۹.۴۴
۶	دریچه بانکداری اسلامی بانک بین المللی افغانستان	۱,۱۸۵,۵۸	۳.۵۸
۷	دریچه بانکداری اسلامی نوی کابل بانک	۱۲۱,۰۴	۰.۳۶
مجموع			۳۳,۰۸۷,۳۴
مجموع دارایی های سکتور بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک			

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

افغانستان بانک (۴۰.۳۵ درصد)، طلبات بین البانکی (۱۵.۵۲ درصد)، تمویل مالی خالص مرابحه (۱۶.۴۶ درصد)، سرمایه گذاری (صکوک و دارایی های که برای اجاره کسب گردیده) ۱۷.۷۷ درصد بوده و سایر دارایی ها (۶.۹۶ درصد) مجموع دارایی ها را تشکیل داده است.

نوسانات دارایی های سکتور بانکداری اسلامی طی ماه دسمبر و ماه جنوری سال ۲۰۱۹ میلادی عمدتاً به کاهش در امانت جاری مشتریان طی دوره مذکور، نسبت داده شده است. اجزای پورتفولیوی دارایی های سکتور بانکداری اسلامی متشکل از پول نقد در خزانه، طلبات بدون تکتانه بالای د

جدول ٦.٦: مجموع دارایی ها و قروض سکتور بانکداری اسلامی برای ربع اول و دوم سال مالی ١٣٩٨ (٢٠١٩)

رشد ربعوار	فیصدی مجموع دارایی ها / بدھی ها	جوزو، سال مالی ١٣٩٨ ٢٠١٩ جون	حوت، سال مالی ١٣٩٨ ٢٠١٩ مارچ	شرح
مقدار به میلیون افغانی				دارایی ها
٧.٦٥٪	٤٠٪	١٣,٣٥١	١٢,٤٠٣	پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک
-٠.٠٦٪	١٥.٥٢٪	٥,١٣٦.٦٨	٥,١٣٩.٨٧	طلبات بین بانک
-١٪	١٦٪	٥,٤٤٩.٠٤	٥,٥٢١.٥٦	تمويل مالی مرابحه (نالصل)
٧٪	١٨	٥,٨٨٠.٦٠	٥,٥٠٤.٤٧	سرمایه گذاری (صکوک و غیره)
٢٤٪	٨٪	٢,٦٣٣.٨٨	٢,١٢٤.٠٦	سایر دارایی ها
-٢.٩٪	٢.١٪	٦٣٦.٠٢٧	٦٤٥.٤١٨	دارایی ثابت و ملموس
٥.٥٩٪		٣٣,٠٨٧.٣٤	٣١,٣٣٥.٥٦	مجموع دارایی ها
				بدھی ها
٦٪	٩٣٪	٢٧,٣٨٢.٧٣	٢٥,٨٣٢.٠٣	امانات
٢١٪	٥٪	١,٧٦٢.٩٢	١,٧٦٢.٩٢	سایر بدھی ها
٧٪		٢٩,٤٩١.١٠	٢٧,٤٩٨.٥٠	مجموع بدھی ها
-١.٠٦٪		٣,٧٩٦.٢٤	٣,٨٣٧.٠٥	سرمایه مالی
٥.٥٩٪		٣٣,٠٨٧.٣٤	٣١,٣٣٥.٥٥	مجموع بدھی ها + سرمایه

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

افغانی (٦٥.١٧ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده است که ٤٢.٥٢ درصد مجموع تمویل مالی و سرمایه گذاری ناخالص یا ١٥.٧٧ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل می دهد. این در حالیست که تمویل مالی و سرمایه گذاری به دالر امریکایی ٧.٠٦ میلیارد افغانی (٨٨.٠٩ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده است که ٥٧.٤٧ درصد مجموع تمویل مالی و سرمایه گذاری یا ٢١.٣٦ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل می دهد. افزایش در مجموع تمویل مالی و سرمایه گذاری عمدتاً به افزایش در سرمایه گذاری اوراق سرمایوی (صکوک) ٣٧٩.٢٩ میلیون افغانی و تمویل مالی مرابحه ٩٦.٥٦ میلیون افغانی نسبت داده شده است. در عین حال، تمویل مالی مرابحه ناخالص طی ربع کاهش ٧٢.٥٢ میلیون افغانی را نشان می دهد که به افزایش در ذخایر جبران خساره نسبت داده شده است. افزایش در مجموع سرمایه گذاری و تمویل مالی ناخالص

تمویل مالی مرابحه و سرمایه گذاری ناخالص (صکوک)

تمویل مالی مرابحه ناخالص و سرمایه گذاری های سکتور بانکداری اسلامی (صکوک و غیره) در ماه جوزا ١٣٩٨ (جون، ٢٠١٩) به ١٢.٢٩ میلیارد افغانی (١٥٣.٢٧ میلیون افغانی) می رسد و ٣٧.١٦ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل داده است که از ماه حوت (مارچ، ٢٠١٩) نشان دهنده افزایش ٨.٣٦ درصدی یا ٤٧٢.٦٩ میلیون افغانی می باشد، در حالی که تمویل مالی مرابحه ناخالص ٦٤.٣١ میلیارد افغانی (٧٨.٧٧ میلیون دالر امریکایی) یا ١٦.٤٦ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل داده است، و سرمایه گذاری (صکوک و غیره) ٥.٥٠ میلیارد افغانی (٦٨.٦٠ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده که ١٧.٥٥ درصد مجموع دارایی ها را تشکیل داده است. مجموع تمویل مالی و سرمایه گذاری ها به افغانی ٥.٢٢ میلیارد

۰.۹۵ درصد می باشد؛ مشارکه دوامدار که به ۵۳.۸۰ میلیون افغانی می رسد؛ و سرمایه گذاری صکوک که ارزش آن به ۳.۷۵۰ میلیارد افغانی رسیده، شاهد افزایش ۳۷۹.۲۹ میلیون افغانی بوده و ۳۰.۴۹ درصد مجموع تمویل مالی و سرمایه گذاری ناخالص را تشکیل داده است. دارایی های که برای اجاره حصول شده است به ارزش ۱.۹۵ میلیارد افغانی گزارش شده که طی ربع تحت بررسی در جون سال ۲۰۱۹ میلادی ۱۵.۹۲ درصد مجموع تمویل مالی و سرمایه گذاری این سکتور را تشکیل داده است. افزایش در پورتفولیو سرمایه گذاری ها (صکوک) در یک دریچه بانکداری و یک بانک کاملاً اسلامی مشاهده گردیده است. قابل یادآوری است واحد بانکداری اسلامی نوی کابل بانک فعالیت های تمویل مالی و سرمایه گذاری ندارد. جهت جزیيات بیشتر به گراف ۶.۱۵ مراجعه نمایید.

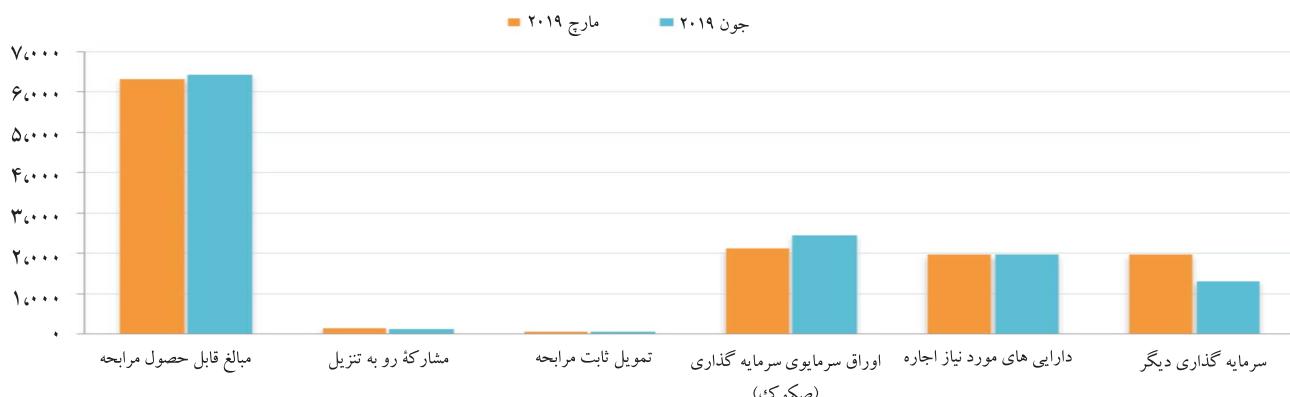
عمدتاً به تمویل مالی جدید صکوک و مرابحه طی ربع تحت بررسی نسبت داده شده است. در عین حال، تصفیه و تسویه و اقساط تمویل مالی مرابحه طی این ربع جمع آوری شده است. قرضه دهی تمویل مالی بر اساس سکتور در افغانستان را دریچه بانکداری اسلامی احاطه نموده است که ۸۷.۲۴ درصد مجموع تمویل مالی ناخالص این سکتور را تشکیل می دهد، در حالی که سهم بانک اسلامی در مجموع تمویل مالی مرابحه به ۱۲.۷۵ درصد می رسد. در ضمن، مجموع سرمایه گذاری اوراق سرمایوی در صکوک این سکتور خارج از کشور سرمایه گذاری شده است که ۸۱.۱۴ درصد مجموع آن توسط بانک کاملاً اسلامی، و متباقی ۱۸.۸۵ درصد توسط دو دریچه بانک های تجاری صورت گرفته است.

مجموع تمویل مالی خالص و سرمایه گذاری این سکتور متشكل است از: مبالغ قابل حصول مرابحه که با افزایش ۱.۵۳ درصدی به ۶.۴۱ میلیارد افغانی می رسد و ۵۲.۱۷ درصد تمویل مالی ناخالص و سرمایه گذاری ها را تشکیل داده است؛ مشارکه رو به تنزیل که ارزش آن ۱۱۷.۶۳ میلیون افغانی یا

جدول ۶: سرمایه گذاری و تمویل مالی سکتور بانکداری اسلامی بر اساس محصول، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

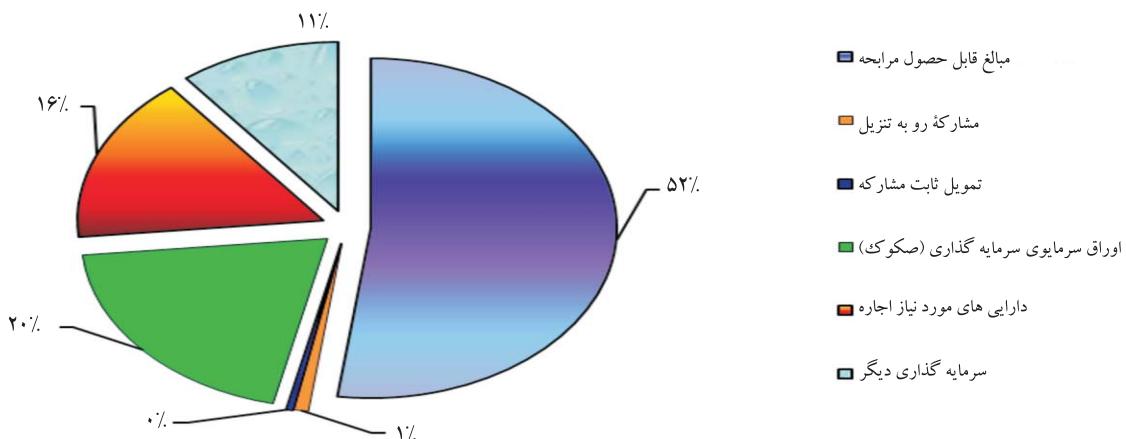
شماره	محصول	مأرج - ۲۰۱۹	جون - ۲۰۱۹	تفاوت در مقدار	تفاوت	فیصدی ناخالص محصول سرمایه گذاری ها و تمویل مالی
مقدار به میلیون افغانی						
۱	مالغ قابل حصول مرابحه	۶,۳۱۹.۷۲	۶,۴۱۶.۲۹	۹۶.۵۶	۱.۵۳٪	۵۲.۱۷٪
۲	مشارکه رو به تنزیل	۱۲۴.۱۰۳	۱۱۷.۶۳	(۶.۴۶)	۵٪	۱٪
۳	تمويل مالی مشارکه دوامدار	۵۰.۵۰۳	۵۳.۸۰	۳.۳۰	۷٪	۰.۴۳٪
۴	اوراق سرمایوی سرمایه گذاری (صکوک)	۲,۱۱۴.۷۷	۲,۴۴۴.۱۲	۳۲۹.۳۵	۱۶٪	۱۹.۸۷٪
۵	دارایی های کسب شده برای اجاره	۱,۹۵۸.۷۸	۱,۹۵۸.۷۸	۰	۰٪	۱۶٪
۶	سایر سرمایه گذاری ها	۱,۲۵۶.۳۰	۱,۳۰۶.۲۴	۴۹.۹۴	۴٪	۱۰.۶۲٪
مجموع عمومی						۱۰۰٪
منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک						

گراف ۱۵.۶: سرمایه گذاری و تمویل مالی سکتور بانکداری اسلامی بر اساس محصول: مقایسه ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

گراف ۱۶.۶: فیصدی سرمایه گذاری و تمویل مالی بر اساس محصول، ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

• ذخایر جبران خسارة تمویل مالی و سرمایه گذاری ها

حصول تشکیل می دهد. مبالغ تخصیص شده برای تمویل مالی مرابحه ۱۵.۰۷ درصد مجموع تمویل مالی ناخالص سکتور بانکداری اسلامی را تشکیل می دهد، این در حالیست که در ربع که در ماه مارچ سال ۲۰۱۹ پایان یافت، ۱۲.۶۲ درصد به ثبت رسیده بود.

• طلبات بین البنکی

طلبات بین البنکی سکتور بانکداری اسلامی در کنگوری های مختلف دارایی ها چهارمین جایگاه بزرگ را دارا بوده، که در پایان ربع دوم در ماه جون سال ۲۰۱۹ ۵.۱۳ میلیارد افغانی گزارش شده است که ۱۵.۵۲ درصد ۶۴.۰۲ میلیون دالر امریکایی) مجموع دارایی ها را تشکیل داده است. باید یادآور

در پایان ماه جون سال ۲۰۱۹ (جوزا، ۱۳۹۷) مجموع مبالغ تخصیص داده شده برای جبران خسارة سکتور بانکداری اسلامی ۸۱۳.۲۱ میلیون افغانی گزارش شده است که در مقایسه با ماه مارچ سال ۲۰۱۹ میلادی افزایش ۱۷۵.۰۹ میلیون افغانی را نشان میدهد. از مجموع این مبلغ ۱۶۹.۰۸ میلیون افغانی برای تمویل مالی مرابحه و ۶ میلیون افغانی دیگر برای مبالغ قابل حصول مد نظر گرفته شده است.

مبالغ تخصیص شده برای این سکتور را ۹۶۷.۲۴ میلیون افغانی برای تمویل مالی مرابحه و ۲۱ میلیون افغانی برای مبالغ قابل

در ارتباط با پول نقد در خزانه مشاهده شده است. علت افزایش اقلام فوق عمدتاً به افزایش در مجموع امانات سکتور طی ربع تحت بررسی نسبت داده شده است. پول نقد در خزانه و طلبات بین البنکی متشكل از ۵.۱۳ میلیارد افغانی پول نقد در خزانه، ۵.۷۸ میلیارد افغانی در حساب جاری غیر تکتانه ای در د افغانستان بانک و ۲.۴۲ میلیارد افغانی حساب ذخایر اجباری در د افغانستان بانک می باشد.

۲.۸.۶ مجموع امانات:

امانات که منبع عمده تمویل و جز بزرگ بدھی ها می باشد، ۲۷.۳۸ میلیارد افغانی (۳۴۱.۳۰ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده است که ۹۳ درصد مجموع بدھی ها را تشکیل داده است و از ماه حوت ۱۳۹۷ (مارج، ۲۰۱۹ میلادی) شاهد افزایش ۶ درصدی بوده است. این در حالیست که طی ربع اخیر با رشد ۱۰.۶۶ درصدی، ۲۵.۸۳ میلیارد افغانی (۳۲۱.۹۷ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده بود. افزایش در امانات عمدتاً در امانات میعادی (۱.۱۳ میلیارد افغانی یا افزایش ۱۹.۶۲ درصدی) به ملاحظه رسیده است. امانات پس انداز ۷۸۱.۲۶ میلیون افغانی بود که ۸.۱۱ درصد افزایش را نشان می دهد، در حالی که امانات میعادی و امانات پس انداز طی ربع اخیر ۱.۹۱ میلیارد افغانی یا افزایش ۲۷.۷۷ درصدی داشت. در عین حال، امانات جاری سکتور شاهد کاهش ۴۱۶.۷۹ میلیون افغانی یا ۴ درصدی بوده است.

علاوه تاً، این افزایش عمدتاً در امانات افغانی صورت گرفته در حالی که در ارتباط با وضعیت امانات دالری، کاهش به ثبت رسیده است. امانات افغانی سکتور ۹.۱۶ میلیارد افغانی (۱۱۴.۱۹ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده است که ۳۳.۴۵ درصد مجموع امانات را تشکیل داده و افزایش ۱۱.۸۴ درصدی را نشان می دهد. این در حالیست که امانات دالری سکتور بانکی به ۱۵.۷۹ میلیارد افغانی (۱۹۶.۸۲ میلیون دالر امریکایی) رسیده است که ۵۷.۶۶ درصد مجموع امانات را تشکیل داده و شاهد کاهش ۱۰ درصدی می باشد. بانک اسلامی افغانستان

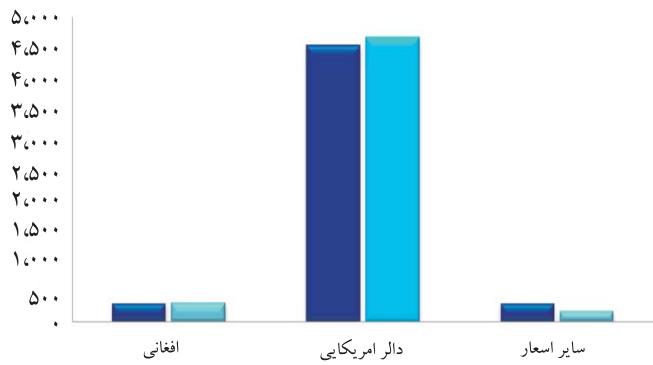
شد که هیچ گونه تغییر در اجزای دارایی ها به ملاحظه نه رسیده. طلبات بین البنکی به افغانی ۵.۸۴ درصد، به دالر امریکایی ۹۰.۷۵ و سایر اسعار ۳.۴ درصد به ثبت رسیده است.

جهت جزییات بیشتر به گراف ۱۶.۶ مراجعه نمایید.

از جمله ۶ دریچه بانکداری اسلامی، ۲ دریچه و یک بانک اسلامی طلبات بین البنکی دارند که متشكل از مبلغ ۲.۲۱ میلیارد افغانی امانات میعادی و ۲.۹۱ میلیارد افغانی امانات جاری می باشد که این طلبات بین البنکی به عنوان جنس مرباحه و انتقالات داخلی بانک ها و معاملات تصفیوی بین بانک ها مورد استفاده قرار گرفته است.

گراف ۱۶.۶: طلبات بین البنکی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

جون ۲۰۱۹ مارچ ۲۰۱۹

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

۰ پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک

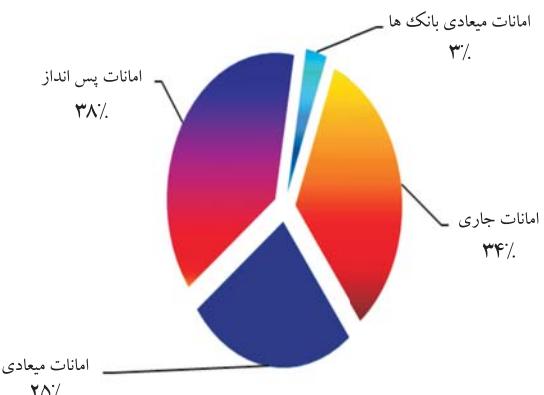
پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک در ختم ماه جون ۲۰۱۹ میلادی ۱۳.۳۵ میلیارد افغانی (۱۶۶.۴۱ میلیون دالر امریکایی) گزارش شده است که در مقایسه با ربع گذشته که در ماه مارچ سال ۲۰۱۹ به پایان رسید، افزایش ۹۴۸.۲۶ میلیون افغانی داشته است. پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک بزرگترین جز دارایی ها شمرده میشود که ۴۰ درصد مجموع دارایی های سیستم را تشکیل می دهد. افزایش در پول نقد در خزانه و طلبات بالای د افغانستان بانک عمدتاً

۳.۸.۶ نقدینگی

وضعیت نقدینگی تمام دریچه های بانکداری اسلامی و بانک کاملاً اسلامی از حد پایین تعیین شده نسبت نقدینگی به مفهوم وسیع (۱۵ درصد) و نسبت نقدینگی سریع (۲۰ درصد)، تجاوز نموده است. نسبت نقدینگی به مفهوم وسیع سکتور بانکداری به طور اوسط در مقایسه با ۵۴.۴۴ درصد دوره گذشته (ماрچ، ۲۰۱۹ میلادی)، ۵۱.۵۷ درصد به ثبت رسیده که نشان دهنده کاهش ۲.۸۷ درصدی می باشد. ازین که در افغانستان بازار سرمایه وجود ندارد، سکتور بانکی عمدهاً سیال باقی مانده است. به طور عموم، خطر نقدینگی را می توان به عنوان خطر نداشتن دارایی سیال کافی که تقاضای قرضه گیرنده و سپرده گذاران را برآورده سازد، تعریف نمود. تمام بانک ها مکلف اند تا جهت جلوگیری از هر گونه مشکل نقدینگی سطح مناسب سیالیت یا نقدینگی را حفظ نمایند. بنابراین، بانک و دریچه های بانکداری اسلامی مکلف به داشتن کمیته دارایی و بدھی (ALCO) می باشند که یکی از وظایف این کمیته، مطابق به پالیسی های بانک مدیریت نقدینگی بانک ذریعه تحلیل خلاها، ستاریو، جریان نقدینگی، ارزیابی حساسیت و غیره امور می باشد. جهت جزییات بیشتر به جدول ۸.۶ مراجعه نمایید.

بلندترین سهم فیصلی مجموع امانات این سکتور را دارد که سهم فیصلی آن ۵۱.۰۴ درصد و به تعقیب آن دریچه های بانکداری اسلامی که سهم فیصلی آن ۴۸.۹۵ درصد می باشد، قرار دارد. مجموع امانات سکتور را ۶.۸۹ میلیارد افغانی امانات جاری، ۳۴.۷۳ درصد، امانات میعادی دهد. در ضمن، امانات جاری ۳۹.۲۸ درصد مجموع امانات ۲۵.۹۸ درصد و امانات پس انداز ۳.۱۲ درصد مجموع امانات سکتور را تشکیل داده است که مشکل از ۲۶.۵۲ میلیارد افغانی امانات مشتریان و ۸۵۵.۳۶ میلیون افغانی امانات بانکی می باشد. سپرده های بانکی تنها ۳۱۲ درصد مجموع امانات سکتور را تشکیل می دهد.

۴.۸.۶ نقیکی امانات برای ربع دوم سال مالی (۱۳۹۸-۲۰۱۹)

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

جدول ۸.۶: شاخص های کلیدی سالمیت سکتور بانکداری اسلامی برای ربع دوم سال مالی (۱۳۹۸-۲۰۱۹)

(جول، ۲۰۱۹)	(مارج، ۲۰۱۹)	% نسبت
۵۵.۸۷٪	۵۶٪	نسبت سیالیت دارایی ها بر مجموع دارایی ها
۳۲٪۱٪	۲۱٪۹۴٪	نسبت سیالیت دارایی ها بر دارایی های کوتاه مدت
۵۸.۶۷٪	۶۸٪	نسبت تمویل مالی به اسعار بر مجموع تمویل مالی
۷۰٪	۷۲٪	نسبت تمویل مالی به اسعار بر مجموع تمویل مالی
(۰.۲۱۲)	(۵.۲۱)	بازده دارایی ها
(۱.۸۳۱)	(۲۶.۰۶)	بازده سهام

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

۴.۸.۶ سرمایه:

بانکداری اسلامی، ۵ دریچه شاهد ضرر بوده که ارزش آن به ۱۳۰.۷۷ میلیون افغانی می‌رسد. این در حالیست که در ربع اخیر ۵ دریچه بانکداری اسلامی با ۲۴۵.۳۵ میلیون افغانی ضرر مواجه بوده‌اند. کاهش ضرر این سکتور در ربع فعلی عمدتاً به کاهش ۱۹۶.۹۷ میلیون افغانی در مبالغ تخصیص شده برای جبران خسارت کریدت خالص نسبت داده شده است. علت عدمه ضرر این سکتور به ۲۱۷ میلیون افغانی مبالغ تخصیص شده برای جبران خسارة قرضه خالص دو دریچه و یک بانک کاملاً اسلامی، نسبت داده شده است.

سهم دو دریچه در مبالغ تخصیص شده برای جبران خسارة قرضه، ۲۰۰ میلیون افغانی و سهم یک بانک کاملاً اسلامی ۱۷ میلیون افغانی گزارش شده است. در عین حال، این سکتور مبلغ ۹۰ میلیون افغانی را به عنوان ادغام مجدد مبالغ تخصیص شده برای جبران خسارة قرضه گزارش داده است که ۷۰.۵۶ میلیون افغانی در ارتباط با ۳ دریچه بانکداری و ۱۹.۴۹ میلیون افغانی در ارتباط با یک بانک کاملاً اسلامی گزارش شده است.

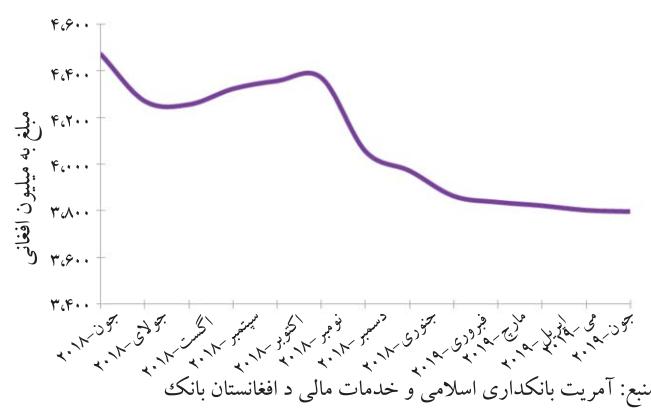
بانک کاملاً اسلامی طی ربع تحت بررسی ۴۲۸۱ میلیون افغانی فایده خالص را گزارش نموده است. قابل یادآوری است فایده این بانک در ربع فعلی به ارزش گذاری مجدد مبادله ارز نسبت داده شده است که این فایده اصلی بانک نمی‌باشد. ضرر بانک قبل از ارزش گذاری مجدد مبادله ارز، ۱۲۴.۸۲ میلیون افغانی گزارش شده است.

• نافعیت به طور مجموعی: از جدی الی جوزا، سال مالی ۱۳۹۸ (جنوری الی جون، ۲۰۱۹)

به طور مجموعی سکتور بانکداری اسلامی طی دو ربع اول سال مالی ۱۳۹۸ (ماه جنوری الی جون سال ۲۰۱۹)، ضرر خالص ۲۵۹.۳۴ میلیون افغانی (۳.۲۳۲ میلیون دالر امریکایی) به ثبت رسانیده است. این در حالیست که در دوره مشابه سال گذشته ۱۱۱.۳۴ میلیون افغانی فایده خالص گزارش شده بود.

سرمایه این سکتور به ۳.۷ میلیارد افغانی (۴۷.۳۱ میلیون دالر امریکایی) می‌رسد که از ربع گذشته (ماрچ، ۲۰۱۹) بدینسو کاهش ۱.۰۶ درصدی داشته که در آن زمان ارزش آن ۳.۸۳ میلیارد افغانی (۴۷.۸۲ میلیون دالر امریکایی) بود. علت کاهش در سرمایه این سکتور به متحمل شدن ضرر طی ربع، نسبت داده شده است. نسبت کفایت سرمایه بانک اسلامی افغانستان از حد مقرر ای تجاوز نموده است. سرمایه دریچه های بانکداری اسلامی متشكل از حقوق صاحبان سهم (که به شکل دارایی های سیال نبوده اما ارزش آن ملکیت سرمایه‌ی را تشکیل می‌دهد که از بانک صنعتی به دریچه های بانکداری اسلامی انتقال گردیده است)، مفاد/ضرر بددست آمده سالهای گذشته، عواید دیگر (عوايد حاصله از ارزش گذاری مجدد دارایی های ثابت) و نفع/ضرر سال جاری می‌باشد. روند سرمایه مالی این سکتور، طوری که فوقاً بیان گردیده، طی گراف ۱۸.۶ نشان داده شده است.

گراف ۱۹.۶: روند سرمایه بانک های اسلامی در سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

۵.۸.۶ نافعیت:

• تفكیک ربع به ربع

سکتور بانکداری اسلامی در ربع جاری (ربع دوم) که در ماه جون سال ۲۰۱۹ پایان یافت، با ۶۹.۷۳ میلیون افغانی ضرر خالص مواجه بوده است. این در حالیست که در ربع اخیر ۲۱۸.۲۱ میلیون افغانی ضرر خالص گزارش شده بود. از جمله ۶ دریچه

این حال، عواید فایده خالص، و فایده مبادله ارز طی زمان تحت بررسی افزایش یافت و مصارف مالیه تجدید نظر شد. تمام ۶ دریچه بانکداری اسلامی ضرر ۳۱۲.۸۵ میلیون افغانی را متحمل شدند. این در حالیست که به شکل مقایسوی در دوره گذشته تحت بررسی، توام با ضرر^۳ دریچه بانکداری اسلامی، ۱۷۷ میلیون افغانی فایده گزارش شده بود. تنها یک بانک کاملاً اسلامی فایده خالص به ارزش ۵۳.۵۱ میلیون افغانی را بدست آورده است که به ارزش گذاری مجدد مبادله ارز به ارزش ۳۰۸ افغانی در دوره شش ماه گزارش شده، نسبت داده شده است.

نتیجتاً، ارزش بازده دارایی ها در مقایسه با ۱.۰۴ درصد ماه جون سال ۲۰۱۸ میلادی، ۲.۱۰ درصد گزارش شده است. بخش عمده فایده خالص سال گذشته به عواید انتفاعی و غیرانتفاعی ۵ دریچه و یک بانک کاملاً اسلامی نسبت داده شده است. علت ضرر این سکتور عمدهاً به مبلغ ۴۵۳.۷۳ میلیون افغانی که به عنوان مبالغ تخصیص شده برای جبران خسارة کریدت خالص محاسبه شده، نسبت داده شده است که ۹۷.۷۴ درصد در ارتباط با ۳ دریچه و متباقی آن در رابطه با یک بانک کاملاً اسلامی به ثبت رسیده است. فکتور دیگر که در ضرر این سکتور نقش داشته است، افزایش ۲۴۶ میلیون افغانی در مصارف غیر انتفاعی (مصارف عملیاتی) می باشد. با

جدول ۹.۶: جدول نفع و ضرر سکتور بانکداری اسلامی، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

جدول فایده و ضرر (مقدار به میلیون افغانی)			
تفاوت	جون - ۲۰۱۹	ماه مارچ سال ۲۰۱۹	اقلام
۲۳.۶۲	۲۲۰.۴۶	۱۹۶.۸۴	عواید از رهگذر فایده
۱۴.۷۴	۹۵.۳۰	۸۰.۵۶	مصرف عواید بدست آمده از فایده
۸.۸۷	۱۲۵.۱۶	۱۱۶.۲۸	عواید خالص بدست آمده از فایده
۱۲.۹۰	۱۰۵.۳۶	۹۲.۴۵	سایر عواید غیر انتفاعی
۲۳.۲۵	۲۹۹.۰۳	۲۷۳.۰۹	سایر مصارف عواید غیر انتفاعی
۱۹۷.۴۹	(۱۹۵.۸۹)	(۳۹۳.۳۸)	فایده (ضرر) قبل از ارزش گذاری مجدد مبادله ارز
(۱۹۸.۹۷)	۱۲۷.۳۸	۳۲۶.۳۵	توزیع کریدت خالص
۸.۴۷	۱۴۳.۵۸	۱۳۵.۱۰	فایده / ضرر ارزش گذاری مجدد مبادله ارز
۲۲.۶۳	(۱۷.۵۲)	(۴۰.۰۵)	فایده / ضرر قبل از مالیه
۱۴۸.۴۸	(۶۹.۷۳)	(۲۱۸.۲۱)	عواید فایده خالص / ضرر بعد از مالیه

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

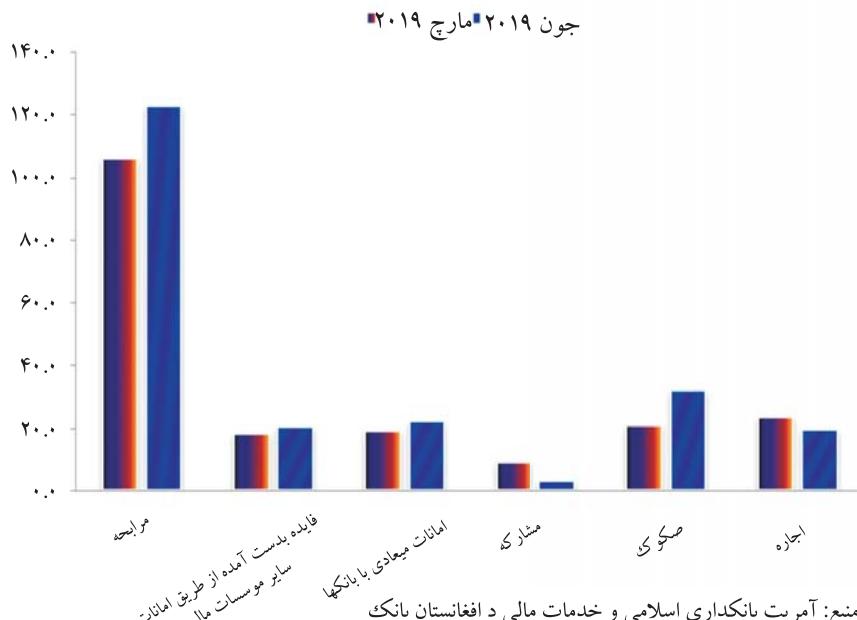
در عموم، سکتور بانکداری اسلامی هفت نوع محصول مالی را ارایه می کند. بازده ها از تمویل مالی ربع دوم سال (جون، ۲۰۱۹) در جدول ذیل نشان داده شده است:

جدول ۶: فایده بر اساس انواع عمدۀ محصولات سازگار با شریعت، ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

ارزش فایده بر اساس نوع عمدۀ قرارداد سازگار با شریعت (مقدار به میلیون افغانی)				
نحوه	جوان	ماه مارچ سال ۲۰۱۹	ماه مارچ سال ۲۰۱۹	محصول
امانات میعادی در بانک ها	۲.۹۷	۲۲۰.۹	۱۹.۱۱۸	
فایده بدست آمده از طریق امانات سایر موسسات مالی	۲.۲۱	۲۰.۳۹	۱۸.۱۸۳	
مرابحه	۱۶.۷۱	۱۲۲.۹۵	۱۰۶.۲۳۵	
مشارکه رو به تزیيل	(۵.۹۶)	۳.۲۱۳	۹.۱۷۳	
صکوک	۱۱.۴۵	۳۵	۲۰.۷۷۸	
اجاره	(۳.۷۷)	۱۹.۵۷	۲۳.۳۵۱	
مجموع عواید فایده	۲۳.۶۲	۲۲۰.۴۶	۱۹۶.۸۴۷	

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

گراف ۶.۲۰ فایده بر اساس انواع عمدۀ محصولات سازگار با شریعت؛ ربع اول و دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

جدول ۶: تعداد مجموعی کارکنان، قرضه گیرندگان و سپرده گذاران سکتور بانکداری اسلامی الی ربع دوم سال مالی ۱۳۹۸ (۲۰۱۹)

خصوصیات	شماره
کارکنان افغان	۱,۰۱۷
کارکنان خارجی	۴
قرضه گیرندگان فعلی	۸۱۹
سپرده گذاران فعلی	۳۴۶,۰۲۳

منبع: آمریت بانکداری اسلامی و خدمات مالی د افغانستان بانک

آمریت عمومی دفتر ریاست
info@dab.gov.af
+۹۳ ۲۰ ۲۱۰۴۱۴۶
تلفون: